

B O D E

DES

HEILS IN CHRISTUS.

„DE HEER IS NABIJ.”
Fil. IV : 5.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG.

Uitgave van H. C. VOORHOEVE JZN.
DEN HAAG — Dunne Bierkade 17.
1893.

INHOUDS-OPGAVE

VAN DEN

Zes en Dertigsten Jaargang.

	Bladz.
1. <i>Leven door den dood</i>	1
2. „ <i>Mijn zoon, acht de kastijding des Heeren niet gering!</i> ”	12
3. <i>Ziet, de Bruidegom! gaat uit Hem te ontmoet!</i>	15
4. <i>Adam en Christus</i>	17
5. „ <i>Het gewenschte land versmaad!</i> ”	27
6. <i>Eenige opmerkingen over Nehemia III</i>	37
7. <i>De in het vleesch wonende zonde geoordeeld.</i>	49
8. <i>Mara en Elim.</i>	61
9. <i>Drieërlei afdwaling</i>	65
10. <i>De christelijke vrijheid tot het prediken van den Heer Jezus Christus.</i>	85
11. „ <i>Ik zal hem opwekken ten laatsten dage</i> ”	101
12. <i>De ééne kruik met olie.</i>	113
13. <i>Hoe moeten wij „de eenheid des Geestes” bewaren?</i>	123
14. <i>Onwetend engelen geherbergd.</i>	129
15. <i>Verschillende genadegaven.</i>	139
16. <i>Het gebed, dat „veel vermag.”</i>	143
17. <i>Dienende geesten.</i>	145

	Bladz.
18. <i>Goed begonnen, maar slecht geëindigd</i>	149
19. <i>Openbaring V (Gedicht)</i>	157
20. <i>Het werk van Christus voor ons en het werk des Heiligen Geestes in ons</i>	161
21. <i>Gemeentelijke verantwoordelijkheid.</i>	177
22. <i>Correspondentie.</i>	
<i>Exodus</i> XII : 6	175
<i>Jesaja</i> LXVI : 3	63
<i>Hosea</i> II : 21.	36
<i>Zacharia</i> XII : 10—14	63
<i>Mattheüs</i> XVIII : 15—20	159
<i>Lukas</i> XVI : 8	176
<i>Johannes</i> I : 29.	175
<i>Handelingen</i> XXIII : 8	191
<i>Romeinen</i> V : 12.	64
———— VIII : 23.	192
<i>1 Korinthe</i> XIV : 23, 24	111
<i>Efeze</i> II : 1—5	191
<i>2 Petrus</i> II : 4	176
<i>Openbaring</i> VII	112
<i>Over het broodbreken.</i>	111
<i>Over de prediking van het evangelie aan de heidenen</i>	112

LEVEN DOOR DEN DOOD.

Het leven Gods, het eeuwige leven, voor ons, zondaren, slechts te verkrijgen door den dood — ziedaar een der voornaamste steenen van het gebouw der waarheid, een der hoofdleerstellingen des Christendoms. De heele Schrift door wordt deze leer op den voorgrond gesteld. Dadelijk na den zondeval bewijst God, dat er zonder een opgeofferd leven geen bedekking van 's menschen naaktheid mogelijk was; en grijpt Abel door het geloof deze waarheid aan, en belijdt, dat er zonder den dood voor hem van geen naderen tot God sprake kon zijn; doch ontvangt door de aanneming zijner offerande de verzekering van God, dat hij rechtvaardig was en in zijne gemeenschap verkeerden kon. De geheele mozaïsche eeredienst, met al haar duizende bloedige offers, bewijst, dat er zonder bloedstorting geen vergeving van zonden en derhalve geen gemeenschap met God bestaan kan; terwijl de overgave van Gods geliefden Zoon in den dood des kruises ons luide predikt, dat de eenig mogelijke weg voor ons, om met God in het reine en in gemeenschap te komen, om het leven deelachtig te worden, ligt door den dood van Christus. Jezus' eigen woorden stellen dit duidelijk aan het licht. „Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden, *opdat* een iegelijk, die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.” (Joh. III : 14.) „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: *tenzij gij*

het vleesch des Zoons des menschen eet, en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelfven. Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven." (Joh. VI:VI:53, 54.)

En waarom is dit zóó? Omdat het leven zich niet met den dood vereenigen kan; evenmin als het licht met de duisternis. De duisternis kan wijken voor het licht, en het leven kan den dood te niet doen; maar licht en duisternis, leven en dood kunnen onmogelijk te zamen gaan. Zij zijn in onverzoenlijken strijd met elkander.

De wereld is in de duisternis. De mensch is dood door de zonden en de misdaden. Gods menschgeworden Zoon is het licht en het leven. Deze twee kunnen derhalve onmogelijk vereenigd worden. Wel werd ieder mensch door het waarachtige licht, dat in de wereld kwam, verlicht; doch de duisternis heeft het licht niet begrepen. Wel kwam het leven, dat bij den Vader was, in Christus in deze wereld, zoodat het gezien, aanschouwd en getast kon worden; doch de wereld heeft hem niet gekend. Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen; en alleen zij, die niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn, namen hem aan, en ontvingen het recht kinderen Gods te worden. (Zie Joh. I en 1 Joh. I.)

Het is derhalve een grove dwaling, welke, helaas! algemeen in de christelijke kerk verbreid is, dat Gods Zoon zich door zijne menschwording met de menschheid vereenigd heeft, en daardoor den mensch, welken Hij heiligde, met Zich en met den Vader in gemeenschap heeft gebracht. Onze Heer zelf heeft deze dwaling in ronde, voor geen tweeërlei uitlegging vatbare, woorden bestreden. „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, blijft het alleen, maar indien het sterft, draagt het veel vrucht.” (Joh. XII:24.) Derhalve, toen Gods Zoon, mensch geworden, onder ons woonde, was Hij alleen. Niemand was met Hem vereenigd. Hij had wel volgelingen; Hij noemt zijne discipelen wel

zijne dienstknechten en zelfs zijne vrienden; maar zij waren niet met Hem vereenigd; zij vormden te zamen niet ééne familie. Ware Hij zonder te sterven ten hemel gevaren, dan zou niemand met Hem zijn vereenigd geworden. Beiden waren gebleven, wie zij waren. Hij het licht en het leven, en zij kinderen van den gevallen Adam, aan den dood en het oordeel onderworpen. Doch toen Hij uit de dooden was opgestaan, was Hij niet meer alleen. Door den dood de verzoening met God aangebracht, en den dood te niet gedaan hebbende, werden degenen, die de Vader Hem gegeven had, het leven en de onverderfelijkheid deelachtig, waren in de opstanding met Hem één, zoodat Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen. De eerste boodschap, welke de opgestane Heer den zijnen door Maria Magdalena liet toekomen, was: „Ga heen, en zeg tot mijne *broeders*: Ik vaar op tot mijnen Vader en uwen Vader, en tot mijnen God en uwen God.” Het tarwegraan, in de aarde gevallen en gestorven, bracht vrucht voort. Voortaan was er ééne familie Gods, van welke Hij de eerstgeborene veler broederen is. Paulus zegt daarom in Hebr. II: „Want én Hij, die heiligt, én zij, die geheiligt worden, zijn allen uit één; (d. w. z. vormen te zamen één geheel, maken ééne familie uit;) om welke oorzaak hij zich niet schaamt hen broeders te noemen, zeggende: „Ik zal uwen naam mijnen broederen verkondigen, in het midden der gemeente zal ik U lofzingen.” En wederom: „Ik zal mijn betrouwen op Hem stellen.” En wederom: „Zie, ik en de kinderen, die God mij gegeven heeft.”

Dezelfde waarheid wordt door den Heer voorgesteld in Joh. VI. „Ik ben het brood des levens,” zegt Hij daar tot de schare: „die tot mij komt, zal nimmermeer hongeren, en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorsten. . . Dit is de wil mijns Vaders, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in hem gelooft, het eeuwige leven hebbe. Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die in mij gelooft, heeft het eeuwige leven. . . . Ik ben het levende brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zoo iemand van dit brood

eet, die zal leven tot in eeuwigheid." Dit is duidelijk genoeg. Al wie in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven, zal leven tot in eeuwigheid, en daarom nimmermeer hongeren en nimmermeer dorsten. Doch langs welken weg alleen kan dit leven ons gegeven worden? Luister slechts. Het is alleen door den dood. „Het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, hetwelk ik geven zal voor het leven der wereld," zegt de Heer; en daarop laat Hij dan volgen: „Voorwaar, voorwaar zeg ik u: *tenzij gij het vleesch van den Zoon des menschen eet, en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelfen. Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven, en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.*" Geen leven dus dan door zijnen dood. Die in Hem gelooft, maar in Hem den gestorvene, die zijn vleesch gegeven heeft voor het leven der wereld, die, maar ook die alleen, heeft het eeuwige leven, en zal leven tot in eeuwigheid.

De Joden hebben 's Heeren bedoeling uitnemend goed begrepen, veel beter dan duizende Christenen die thans begrijpen. Zij ergerden er zich schrikkelijk aan. Zelfs velen van hen, die Jezus volgden, zeiden: „Deze rede is hard, wie kan ze hooren?" En geen wonder! Want door deze verklaring van den Heer werd de mensch in al zijn ellende, verlorenheid, onveranderlijke boosheid en dood ten toon gesteld. Aan hem, zooals hij was als kind van Adam, al behoorde hij ook tot Gods uitverkoren volk, kon het leven niet meegedeeld worden, tenzij eerst door den dood van Christus zijne verzoening met God tot stand gebracht, en hij zelf geoordeeld en gestorven was. De tweede Adam kon niet het Hoofd van een nieuw geslacht worden, zoolang Hij niet door den dood aan den toestand van den eersten Adam een einde gemaakt had.

In de tweede helft van Romeinen V wordt dit door den Apostel duidelijk uiteengezet. De geheele menschheid is thans verdeeld in twee gedeelten. Van nature zijn allen in Adam. Door éenen mensch is de zonde in de wereld gekomen, en door de zonde de dood, en de dood is tot alle menschen doorgestaan, omdat allen gezondigd hebben.

Er is dus geen onderscheid. Maar Christus is gekomen. En nu is de menschheid in twee deelen verdeeld. Er zijn thans twee hoofden, namelijk Adam en Christus. Allen, die buiten Christus zijn, staan onder Adam, en zijn aan dood en verdoemenis onderworpen. Maar allen, die in Christus gelooven, staan onder Hem als Hoofd, zijn met Hem vereenigd, zoodat zij tot rechtvaardigen zijn gesteld. Zij heerschen in het leven door Jezus Christus. Hij maakte door zijnen dood aan den toestand van den eersten Adam een einde, en hen met zich vereenigende in de opstanding, staan zij in den tweeden Mensch, den laatsten Adam voor God, zijn in Hem nieuwe schepselen, van wie kan gezegd worden: „het oude is voorgegaan, ziet alles is nieuw geworden.”

Aan het avondmaal, waar wij 's Heeren gedachtenis vieren, belijden wij, dat wij gemeenschap hebben aan het voor ons overgegeven lichaam des Heeren, en aan zijn voor ons vergoten bloed; en wij verkondigen daar door het eten van het brood en het drinken van den drinkbeker, den dood des Heeren. Wij leggen daardoor de belijdenis af voor God en voor de heele wereld, dat de dood van Jezus, die voor de Joden een ergernis was en voor de Grieken een dwaasheid, voor ons is de kracht en de wijsheid Gods. Die dood is voor ons de verzoening met God en de weg tot het eeuwige leven. Aan 's Heeren tafel aangezeten, zingen wij het schoone lied der gemeente, in de Openbaring ons geschonken: „Hem, die ons liefheeft, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor zijnen God en Vader, hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid. Amen.” En geschaard rondom den troon, in eeuwige heerlijkheid en volmaakte rust, zien wij in het midden van den troon het geslachte Lam, en juichen Hem toe: „Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijne zegelen te openen; want gij zijt geslacht, en hebt Gode gekocht met uw bloed uit alle geslacht en taal en volk en natie.”

De Apostel Johannes, die ons in zijne geschriften het

eeuwige leven, dat bij den Vader was, en ons in Christus geopenbaard is geworden, voorstelt, en ons verkondigt, dat wij dit leven, door het geloof in Christus, deelachtig zijn, stelt tevens duidelijk aan het licht langs welken weg en op welken grond dit eeuwige leven ons medegedeeld kan worden. In het 5de hoofdstuk van zijnen eersten brief, waar hij zegt; dat het getuigenis Gods, 't welk wij gelooven moeten, is: „dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dat leven is in zijnen Zoon;” schrijft hij vooraf: „Deze is het, die gekomen is door water en bloed, Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. Want drie zijn er, die getuigen: de Geest en het water en het bloed; en deze drie zijn eenstemmig.” De grondslag van al ons heil is de dood van Christus. Geen leven voor ons dan door dien dood. En derhalve moest die dood onwrikbaar vaststaan; en daarom was er Johannes alles aan gelegen om het werkelijk sterven van den Heer onwederlegbaar te constateeren.

In de hoogste mate merkwaardig is hetgeen hij daarover in zijn Evangelie schrijft. Johannes, die ons den Heer niet voorstelt als Messias, als Profeet, als Zoon des menschen, gelijk Mattheüs, Markus en Lukas doen, maar als den Zoon van God, die in den beginne bij God en God was, die de almachtige schepper was van hemel en aarde, door wien alle dingen bestaan en onderhouden worden; Johannes, die Hem ons leert kennen in zijne goddelijke heerlijkheid en majesteit, als het licht en het leven, als de Alwetende, Alomtegenwoordige, Almachtige, die, hoewel Hij in het vleesch geopenbaard was, en in genade zich had onderworpen aan al de natuurlijke gevolgen der zonde, nochtans boven alles verheven was, steeds in den hemel, altijd door in den schoot des Vaders; Johannes, die, in overeenstemming met het woord van Jezus: „Niemand neemt het leven van mij; ik heb macht het af te leggen en heb macht het wederom te nemen,” Jezus ook aan het kruis en in zijn sterven voorstelt als

de Zoon van God, die over alles te beschikken heeft, en zijn leven vrijwillig in de handen des Vaders stelt; die Johannes, in wiens Evangelie wij bijkans van het lijden, den strijd en den zieleangst des Heeren niets vernemen, betuigt op het plechtigst, dat Jezus waarachtig gestorven is.

Lezen wij het belangrijke verhaal. Toen Jezus zijnen geest had overgegeven, vraagden de Joden aan Pilatus de lichamen van het kruis te doen afnemen. Zulks toegestaan zijnde, komen de krijgsknechten om de kruiselingen, die nog niet gestorven waren, de beenen te breken. Zij slaan den eersten en den anderen, die met Jezus gekruisigd was, dood; doch komende tot Jezus, zien zij dat Hij reeds gestorven is, zoodat het niet noodig was, zijne beenen te breken. Aan den dood van Jezus werd door hen niet getwijfeld; de lijkkleur was reeds te zien. Doch God wilde een onwederlegbaar bewijs geven van den dood zijns Zoons. In zijn voorzienig bestuur doorstak een der krijgsknechten de zijde van Jezus met een speer, en terstond kwam er bloed en water uit. En Johannes, die dit alles mededeelt als ooggetuige, doet als het ware een eed, dat het waarachtig aldus geschied was, en zegt: „Die het gezien heeft, getuigt het, en zijne getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, wat waar is, opdat ook gij gelooven moogt.”

Zoo was dan de dood van Jezus geconstateerd. Het onwedersprekelijke bewijs was geleverd, dat Hij waarlijk gestorven was. Er was bloed en water uit zijne doorstoken zijde gekomen. De heele wereld is er van overtuigd. Niemand heeft ooit eenigen twijfel daaromtrent geopperd. Dit was van ontzaglijk groot belang. Want ware Jezus niet gestorven, dan zou Hij ook niet zijn opgestaan; en als Hij niet opgestaan ware, dan zijn wij nog in onze zonden, en dan zijn allen verloren, die in Hem gelooven. Maar, Gode zij dank! Hij is gestorven. Hij Jezus, de Christus, is gekomen door water en bloed; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, omdat de Geest de waarheid

is. Er is dus volkomene zekerheid. Het is een wel geconstateerd en door den Heiligen Geest betuigd feit.

Doch de woorden van Johannes bevatten meer dan de bloote vaststelling van den dood van Christus; zij stellen ons ook voor, welke gevolgen die dood van Christus voor ons heeft. Merkwaardig is de verandering in de volgorde der getuigen. Waar het de vaststelling van het feit betreft, komt de Geest na het water en het bloed, omdat het water en het bloed de zekere bewijzen zijn van Jezus' dood, en de Geest dit zegenrijke feit ons mededeelt en plechtig betuigt. Zoodra evenwel over de toepassing van dit feit op onze reiniging en verzoening gehandeld wordt, gaat de Geest voorop, en komen daarna water en bloed. „Want drie zijn er, die getuigen: de Geest en het water en het bloed; en deze drie zijn eenstemmig.” Het is toch de Heilige Geest, die begint in ons hart te werken, ons aan ons zelve ontdekt, ons doet inzien, dat wij verloren, schuldige zondaren zijn, en die daardoor de behoefte in ons doet ontstaan aan reiniging en verzoening. Hij leidt ons tot den gekruisigden Christus, doet ons in zijnen dood het middel tot onze reiniging en verzoening erkennen, en het vleesch van den Zoon des menschen etende en zijn bloed drinkende, hebben wij het eeuwige leven.

Het water dient tot reiniging, het bloed ter verzoening. Wij zijn wedergeboren door het levend en blijvend Woord van God; (1 Petr. I : 23.) opnieuw geboren uit water en Geest; (Joh. III : 5.) behouden naar Gods groote barmhartigheid door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes. (Tit. III : 5.) Christus heeft de gemeente liefgehad, en zichzelf voor haar overgegeven, opdat hij haar heiligde, haar reinigende door de wassing des waters door het woord. (Efez. V : 25.) Doch wij moesten ook verzoend worden met God en vergeving onzer zonden ontvangen. En God heeft zijnen Zoon niet alleen gezonden in de wereld, opdat wij zouden leven door hem; maar ook als het zoenoffer voor onze zonden. Zonder bloedstorting is geen vergeving, maar het bloed

van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde.

Nadat nu de Apostel den grondslag heeft blootgelegd, waarop al ons heil rust, geeft hij ons de verzekering, dat een iegelijk, die in den naam van den Zoon van God gelooft, het eeuwige leven heeft. De wijze, waarop hij dit doet, is hoogst merkwaardig. Lezen wij zijne woorden:

„Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis van God is meerder; want dit is de getuigenis van God, die hij getuigd heeft betreffende zijnen Zoon. Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft betreffende zijnen Zoon. En dit is de getuigenis: dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dat leven is in Zijnen Zoon. Die den Zoon heeft, heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.” (vs. 9—12.)

Gods getuigenis, 't welk wij geloovig moeten aannemen, is derhalve, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dat leven is in zijnen Zoon, zoodat al wie den Zoon heeft, ook het leven heeft. Het eeuwige leven is niet in ons, maar is in Zijnen Zoon. Wij hebben het eeuwige leven, maar wij hebben het *ontvangen*, doch Hij is het eeuwige leven. Het eeuwige leven, dat bij den Vader was, is geopenbaard, en „wij hebben”, zegt Johannes, „het gezien met onze oogen, wij hebben het aanschouwd, en onze handen hebben het getast.” (1 Joh. I: 1—4.) In het Woord, dat bij God en God was, en vleesch geworden is, was het leven, en het leven is het licht der menschen. (Joh. I.) „Ik ben de weg, de waarheid en het leven,” zeide de Heer tot Thomas. (Joh. XIV: 6.)

Dit onderscheid tusschen den Zoon en ons is van het grootste gewicht. Het is 't zelfde onderscheid, als wat er bestaat tusschen een fontein en het water, dat er uit komt. Een fontein van levend water kan aan honderd duizend millioenen water geven, en blijft steeds onveranderd een fontein van levend water. Laat er weer honderd duizend millioenen komen, er is altijd water. De

fontein blijft de fontein, hoevelen er ook drinken. Ieder die drinkt, neemt het water in zich op, maar niemand wordt daardoor de fontein. De Zoon is het leven. Het leven is in Hem. Hoevele millioenen er ook in Hem gelooven, en door Hem het leven ontvangen, Hij blijft altijd het leven en kan voortdurend het leven geven. Als ik het leven, dat ik ontvangen heb, zou kunnen geven aan een ander, dan zou ik het op hetzelfde oogenblik, dat ik zulks deed, verloren hebben. Doch de Zoon kan het leven geven aan zoovelen als Hij wil; en Hij blijft toch steeds het leven, daar Hij het heeft in zichzelf.

Ik zeide, dat het eeuwige leven niet in ons, maar in den Zoon is. Men versta dit wel. Ik bedoel daarmede, dat de Zoon het leven *is*, terwijl wij het leven *hebben*; dat Hij is *de bron, de fontein*, terwijl wij het leven van Hem *ontvangen hebben*, en *in Hem* bezitten; zoodat Paulus kan zeggen: „Uw leven is met Christus verborgen in God.” (Kol. III: 3.)

Dit leven is het eeuwige leven — niet een eeuwig voortbestaan of een eeuwige heerlijkheid, hoewel ook die ons deel zijn — maar het eeuwige leven, dat bij den Vader was van eeuwigheid, en in den vleesch geworden Zoon is geopenbaard. Een ieder, die in den naam van den Zoon Gods gelooft, heeft het eeuwige leven. Die in den Zoon gelooft, heeft den Zoon, en die den Zoon heeft heeft het leven, omdat de Zoon het leven is. En wie de getuigenis van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf.

Hoe eenvoudig en heerlijk is dit! God heeft deze twee dingen te zamen gevoegd; en wat God te zamen gevoegd heeft, scheidde de mensch niet. Menig Christen antwoordt op de vraag: Gelooft gij in den Zoon? toestemmend; doch durft geen toestemmend antwoord te geven, als hem gevraagd wordt: Hebt gij het eeuwige leven? Hij scheidt dus, wat God te zamen gevoegd heeft. Wie op de eerste vraag door Gods genade toestemmend kan antwoorden, kan dit ook op de tweede vraag. Want niemand kan in den Zoon gelooven, en dan het eeuwige leven niet be-

zitten. De Zoon is het leven, en die den Zoon heeft, heeft diens gevolg het leven. Dit is Gods getuigenis, en Gods getuigenis is waarachtig. Gelooven wij dit getuigenis, dan hebben wij de zekerheid, dat wij het eeuwige leven bezitten. „Deze dingen heb ik u geschreven, opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, gij die in den naam van den Zoon Gods gelooft.

Als iemand mij vraagt: Hoe weet gij, dat gij het eeuwige leven hebt? dan zou mijn antwoord niet zijn: Omdat ik bekeerd ben; en ook niet: Omdat ik mij geheel anders gevoel dan vroeger, en gelukkig ben. Maar ik zou antwoorden: Ik weet, dat ik het eeuwige leven hebt, omdat ik in den Zoon van God geloof, en omdat God zegt, die den Zoon heeft, heeft het leven. Mijne zekerheid van het bezit van het eeuwige leven rust dus op Gods getuigenis, op Gods Woord. Dit is een onwrikbare grondslag. Ons gevoel is bedriegelijk en veranderlijk. Onze ervaringen zijn elken dag anders. Ons geloof kan meer of minder vast zijn. Onze vreugde kan verminderen of toenemen. Maar het Woord van God is onveranderlijk en eeuwigblijvend. Wie zich op dit woord verlaat, is altijd zeker. God kan zich niet vergissen of bedriegen. En zijn getuigenis is, dat Hij ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dit leven is in zijnen Zoon. Die den Zoon heeft, heeft het leven, die den Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.

Door dit leven hebben wij gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus. Wij wandelen in het licht, gelijk God in het licht is. De liefde Gods is in ons volmaakt. Wij hebben de zalving van den Heilige ontvangen, en weten alle dingen. Wij zijn uit God geboren, en daarom kinderen Gods, die hier beneden dezelfde plaats innemen, welke Jezus eenmaal innam; en die straks, als Hij zal geopenbaard worden, Hem zullen gelijk zijn. Wij hebben de gerechtigheid lief en haten de zonde, gelijk God die haat. Wij kennen de liefde van Christus, die zijn leven voor ons gesteld heeft, en hebben daarom de broeders lief, en zijn schuldig voor hen ons leven te stel-

len. Wij zijn uit God, en wenden ons af van alle valsche profeten, die allerlei dwalingen trachten in te voeren. Jezus, de Zoon van God, in en door wien God zijne liefde op de heerlijkste wijze volmaakt heeft geopenbaard, is ons boven alles dierbaar, is het voorwerp onzes geloofs, onzes welbehagens, onzer aanbedding. Hij gaf zich voor ons in den dood; maakte door zijn sterven in onze plaats een einde aan den eersten Adam, en vereenigde ons met zichzelf in de opstanding, zoodat wij, één met Hem, het eeuwige leven bezitten, der goddelijke natuur deelachtig zijn en tot in eeuwigheid met Hem wonen zullen in het huis des Vaders, waar vele woningen zijn, en waar Hij ons plaats bereidde. Met alle vrijmoedigheid naderen wij tot God, onzen Vader, van Wien de Heer Jezus zeide: De Vader zelf heeft u lief, zoodat ik uw tusschenpersoon bij Hem niet behoef te wezen, (zie Joh. XVI) en zijn verzekerd, dat zoo wij iets bidden naar zijnen wil, Hij ons hoort, en weten, dat wij de beden hebben, die wij van Hem gebeden hebben. En eindelijk, wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en ons het verstand gegeven heeft, opdat wij den Waarachtige kennen, en wij zijn in den Waarachtige, in zijnen Zoon Jezus Christus. Deze is de Waarachtige God en het eeuwige leven.

„Mijn zoon! acht de kastijding des Heeren niet gering.”

Hebr. XII : 5.

Alle geloovigen zijn onder de tucht van den Vader, en in de school van God. Juist deze waarheid bewijst, dat zij kinderen Gods zijn; want waren zij zonder tuchtiging, zonder kastijding, dan zouden zij bastaarden en geen *zonen* zijn. (vers 8.) „Want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?” — En hoe goed is het, dat wij onder de kastijdende hand van onzen God en Vader staan! Waarheen zouden wij komen, wanneer Hij ons onzen eigen wil liet

doen; wanneer Hij ons aan den wil onzer dwaze harten overgaf; wanneer Hij veroorloofde, dat wij ongehinderd onzen eigen weg gingen; wanneer Hij in zijne wijsheid ons niet in onze dwaasheid tegentrad; wanneer Hij, die van te voren het einde van alles weet, voor Wien onze eigenliefde, onze zelfzuchtige harten, onze gevaarlijke neigingen, onze gehechtheid aan de wereld en hare begeerlijkheden, onze natuurlijke loomheid en gemakzucht, en zoovele duizende andere dingen bekend zijn, ons niet ter hulpe snelde, en door zijne kastijdende hand ons tot waakzaamheid en tot erkentenis van onze onmacht leidde, om onzen blik naar boven, naar onzen geliefden Vader te richten! Hoe spoedig zouden wij ons uit zijne gezegende tegenwoordigheid verwijderen en het verderf tegemoet ijlen.

Daarom nog eens, hoe goed is het, dat geen geloovige zonder kastijding is! Wel schijnt de kastijding voor het tegenwoordige geen vreugde aan te bieden; neen, dat moet ook niet; zij moet juist als kastijding gevoeld worden en een gevoel van treurigheid te voorschijn roepen.

Maar wat bewerkt zij voor degenen, die zich door haar laten oefenen, en die door haar leeren kennen, wat de wil des Vaders is, en wat deze hen daardoor wil leeren? „De vreedzame vrucht der gerechtigheid!” Waarlijk, een kostelijke vrucht — kostelijk voor den Heer, maar ook kostelijk voor den geloovige.

Twee gevaren zijn er echter, waaraan de geloovige, die onder de kastijding des Vaders is, blootgesteld is. Is de kastijding gering, dan is hij geneigd, haar ook gering te achten, haar over het hoofd te zien en ten gevolge daarvan haar doel te verijdelen. Is zij echter zwaar, of gaat zij langen tijd onveranderd door, dan loopt hij gevaar, onder het gewicht der kastijding ter neder te vallen, op den grond te zinken en te bezwijken. Het laatste was bij de Hebreërs het geval. De lang aanhoudende vervolgingen van de vijanden van Christus hadden hun geest terneergedrukt, en zij waren op het punt te versagen en in hunnen wedloop te vertragen. De Heilige Geest komt nu tot

hen om hen te vermanen en hen op te beuren, terwijl Hij hun toont, dat het niet *Gods toorn* is, die dezen tijd van moeite en zorgen over hen heeft gebracht, maar de *liefde van den Vader*, die met hen handelde *als met zonen*. „Gij hebt de vermaning vergeten, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon! acht de kastijding des Heeren niet gering, en bezwijk niet, als gij door Hem bestraft wordt!” Hoe liefelijk en hoe innig zijn deze woorden! Geen aard-sche vader zou zoo spreken; zij toch kastijden „naar hun goeddunken,” en hoe dikwijls falen zij en dwalen in hun goeddunken! Maar de „Vader der geesten” handelt zoo niet; Hij kastijdt naar zijne goddelijke wijsheid en vaderlijke liefde, en dan spreekt Hij in roerende goedheid en liefde, en met innig erbarmen tot zijne lijdende kinderen: „Mijn zoon! — mijn veel geliefde zoon! — acht mijne kastijding niet gering en bezwijk niet onder haar gewicht!”

Is het geen oneindig groot voorrecht, onder de opvoedende hand van *zulk* een Vader te staan, geliefde lezer? Van een Vader, die zoo vol liefde is, die ons met zulk een goedheid opvoedt en toespreekt, die ons boven alles liefheeft, en die ALLE dingen voor ons ten goede doet medewerken? Zouden wij de hand niet kussen, die de tuchtroede bij ons aanwendt tot ons tijdelijk en eeuwig welzijn? O mochten wij deze vaderlijke vermaning, deze vriendelijke toespraak nooit vergeten, die ook ons als *zonen* toespreekt: „Mijn zoon! *acht* de kastijding des Heeren *niet gering*, en *bezwijk* niet, als gij door Hem bestraft wordt.” Wanneer wij meer acht sloegen op de kastijdende hand van onzen God en Vader in de kleine dingen van het dagelijksche leven, dan zouden wij ons misschien menige ernstige bestraffing of kastijding besparen. Want onze Vader kastijdt ons, niet omdat Hij vreugde vindt in ons leed of in onze bestraffing, maar tot „ons *nut*, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden.”

O geliefden, vertrouwen wij meer op God, op dien liefdevollen Vader, die het zoo goed met ons meent! Achten wij toch zijne kastijding niet gering; maar aan den anderen kant wij hebben ook geen reden om te bezwij-

ken. Neen, dit wil onze Vader niet, want Hij kastijdt, die Hij liefheeft, en Hij geeselt iederen zoon, dien Hij aanneemt. Hij, die ons kastijdt, wil niet, dat wij bezwijken; neen, Hij roept de Hebreërs toe: „Richt weder op uwe slappe handen en sterkt de matte knieën!” Wij moeten niet bezwijken, want al verstaan wij ook niet altijd het doel van zijne ernstige en moeielijke wegen met ons, zoo weten wij toch dit eene, dat wij in de handen zijn van een liefhebbenden Vader, en dat zijn doel steeds goed en voor ons gezegend is.

Ziet, de Bruidegom! gaat uit hem te gemoet!

(Matth. XXV: 6.)

Wij weten, dat de Heer Jezus, naar zijne belofte, spoedig zal wederkomen, en dat, volgens de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden, te middernacht, zich een geroep deed hooren, waardoor de slapende maagden wakker werden. De Heer had kunnen wederkomen, zonder vooraf deze waarschuwing te geven en de maagden zouden niet noodig gehad hebben, wakker gemaakt te worden, indien zij in hunne eerste verwachting volhard hadden, want zij waren den Bruidegom te gemoet gegaan. Doch toen de ijver en de volharding haar ontbrak, openbaarde zich hierin 's Heeren groote genade, dat Hij zich verwaardigde haar, vóór het bepaalde oogenblik, uit haren slaap op te wekken. Het geroep werd gehoord: „Ziet, de Bruidegom! gaat uit hem te gemoet!”

Ook wij hebben dat geroep vernomen. Het is den satan niet gelukt om het voor altoos tot zwijgen te brengen; en evenals de Christenen van den apostolischen tijd, zoo weten ook wij, wat het is: „de gelukzalige hoop en verschijning van onzen grooten God en Zaligmaker Jezus Christus te verwachten.”

Doch al is het den vijand niet gelukt, om de opwekking

tot de hoop te beletten, zoo is hij thans evenwel meer dan ooit werkzaam, om er den praktischen invloed van te verzwakken. Helaas! wie zou durven beweren, dat hij geen kwaden invloed op ons heeft uitgeoefend. Ik wil niemand beschuldigen, maar ik beroep mij op ieders geweten, en vraag: Hebben wij, die gelooven, allen en altoos de reinigende kracht der hoop, en de heiligende kracht der waarheid behouden? Helaas, wij moeten wel belijden, dat de uitwerking van deze hoop niet groot is! De verleiding der zonde, de werelschgezindheid onder allerlei vormen verhinderen en onderdrukken de verwachting zoowel als hare vruchten. Aan den éénen kant maakt de openbare wereldschgezindheid, de begeerlijkheid des vleesches, de begeerlijkheid der oogen en de grootschheid des levens zich meer of minder, op de een of andere wijze, meester van de harten, en aan den anderen kant opent de philantropie, de menschlievende wereldschgezindheid, indien ik die zoo noemen mag, een bedriegelijke deur voor de kinderen Gods, om hunne medewerking te verleenen aan de kinderen dezer eeuw, om instellingen tot stand te brengen, die ten doel hebben, zooals men zegt, de verbetering of veredeling der maatschappij. Het goede, dat men *met* de wereld, en *naar* de beginselen dezer wereld doet, is zonder aangenaamheid voor God; en wanneer men voorgeeft het te doen om het maatschappelijk gebouw te verbeteren, te versterken, of te bevestigen, dan vergeet men, dat deze wereld *geoordeeld is*, dat alle dingen vergaan zullen, en dat wij nieuwe hemelen en een nieuwe aarde verwachten, waarop gerechtigheid woont. Bedenken wij wel, dat wij door het geroep: „Ziet, de Bruidegom! gaat uit Hem te ontmoet!” opgewekt zijn geworden om getuigen van deze dingen te zijn, en die tot den einde toe te verkondigen.

Adam en Christus.

In de eerste acht hoofdstukken van den brief aan de Romeinen wordt ons door den Heiligen Geest een geregelde ontwikkeling gegeven van de leer des heils. Allereerst wordt het bewijs geleverd, dat de geheele wereld — Heidenen en Joden — door hunne zonden gelijkelijk verdoemelijk, veroordeelingswaardig zijn voor God. De schrikkelijke toestand van verderf en goddeloosheid, waarin de heidenwereld zich bevindt, wordt met schelle kleuren geschilderd; de onwaarheid aangetoond van het beweren der geleerde Heidenen, dat zij beter waren dan de anderen; den Joden uit hunne eigene schriften bewezen, dat zij zich in geen enkel opzicht boven de zondaren uit de volken konden verheffen; en daaruit het besluit opgemaakt, dat de geheele wereld van God is afgeweken, in zonde en ongerechtigheid leeft en niets anders te verwachten heeft dan Gods rechtvaardig oordeel. Daarna wordt aangetoond, dat, om uit deze ellende te worden verlost, er voor allen slechts één weg en slechts één middel kan bestaan, namelijk Gods genade, die door de verlossing, welke in Christus Jezus is, allen, die in Hem gelooven, om niet rechtvaardigt.

Deze rechtvaardiging is tweeledig. De mensch heeft gezondigd, en de mensch bevindt zich in de zonde. Hij heeft zich aan allerlei boosheden en misdaden schuldig gemaakt, maar hij is ook onder de macht der zonde; zijne natuur is boos en bedorven; hij kan daarom geen goede werken voortbrengen. Hij is gelijk aan den slechten boom, die noodwendigerwijze slechte vruchten voortbrengt. Het wegnemen der slechte vruchten maakt den slechten boom niet goed. Wil men geen slechte vruchten hebben, dan moet men een nieuwen boom planten.

Deze tweeledige rechtvaardiging wordt ons in deze heerlijke hoofdstukken voorgesteld. De rechtvaardiging van de zonden, van de bedreven misdaden, met al de gezegende gevolgen, die daaraan verbonden zijn, vinden wij ontwikkeld tot aan het eind van het elfde vers van het vijfde hoofdstuk. En van daar af tot aan het eind van het achtste hoofdstuk wordt aangetoond, op welke wijze wij gerechvaardigd zijn van de zonde, van de macht, waaraan wij onderworpen zijn van nature, en aan welke wij ons niet onttrekken kunnen, en welke heerlijke gevolgen daaruit voor hen, die gelooven, voortvloeien.

God heeft om onze zonden Jezus, onzen Heer, overgeleverd aan het oordeel en den dood, en Hij heeft Hem opgewekt uit de dooden om onze rechtvaardiging. Jezus heeft al onze zonden gedragen in zijn lichaam op het hout en zichzelf om onze zonden opgeofferd. Al de zonden der oud-testamentische heiligen, die God onder zijne verdraagzaamheid had laten voorbijgaan zonder ze te oordeelen, en al *onze* zonden zijn op het kruis door God gestraft en geoordeeld; en God heeft, door Christus uit de dooden op te wekken, nadat Hij Hem aan het kruis verbrijzeld had, verklaard, dat Hij ten opzichte van onze zonden verheerlijkt en bevredigd is; en daar het *onze* zonden waren, die Jezus droeg, en voor welke Hij gekruisigd werd, zijn wij in de opstanding van Christus van de straf en het oordeel vrijgesproken. Door het kruis is God rechtvaardig, wanneer Hij dengene, die uit het geloof in Jezus is, rechtvaardigt. (Zie Rom. III : 21—26; IV : 24, 25.)

Doch niet alleen dit. God deed meer. Hij heeft niet alleen onze zonden weggedaan, maar Hij heeft ons aan de macht der zonde ontruikt. Jezus droeg niet slechts onze zonden in zijn lichaam op het hout, maar Hij werd aan het kruis door God tot zonde voor ons gemaakt. „Dien, die geen zonde gekend heeft, (d. w. z. in wien geen zonde was, die ook, wat zijne menselijke natuur aangaat, geheel van de zonde gescheiden was) heeft God zonde voor ons gemaakt,” zegt Paulus in 2 Kor. V. Onze Heer droeg aan het kruis onze zonden, en Hij was daar in den toe-

stand, waarin de zonde ons gebracht heeft. Gods oordeel, Gods toorn kwam over Hem. Hij was in de duisternis; Hij werd door God verlaten; Hij stierf. De straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijne striemen, d. w. z. de slagen van het oordeel Gods aan het kruis, is ons genezing geworden. De bezolding der zonde onderging Hij. Hij trad geheel in onze plaats. Al de gevolgen der zonde kwamen over Hem. Door zijnen dood deed Hij dien te niet, die de macht des doods had, dat is den duivel, opdat Hij allen, die in Hem gelooven, en die hun geheele leven door aan de slavernij der zonde en des satans onderworpen waren geweest, van die slavernij zou verlossen, om hen daarna in zijne opstanding, waardoor Hij het leven en de onverderfelijkheid aan het licht bracht, met zich te vereenigen in de nieuwe schepping, van welke Hij het Hoofd is.

In Rom. V : 12—21 wordt ons dit op duidelijke wijze voorgesteld. Staan wij een weinig daarbij stil.

Paulus verdeelt de geheele menschheid in twee deelen, Van nature zijn alle menschen uit Adam. God heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt. Doch nadat Christus gekomen is, zijn allen, die in Hem gelooven, met Christus vereenigd, en zijn derhalve uit Hem, zoodat thans de geheele menschheid in twee deelen verdeeld is; het ééne deel is in Adam en heeft Adam tot hoofd; het andere deel is in Christus en heeft Christus tot hoofd. De noodwendige gevolgtrekking hieruit is, dat, gelijk alle menschen, die uit Adam zijn, zich in den toestand van Adam bevinden, zoo ook alle menschen, die in Christus zijn, zich in den toestand van Christus bevinden. Dit wordt door den Apostel uitvoerig bewezen.

„Daarom, gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en aldus de dood tot alle menschen is doorgedaan, omdat allen gezondigd hebben . . . . zoo dan, gelijk door ééne misdaad de gevolgen daarvan zich uitstrekken tot alle menschen ter verdoemenis, zoo ook door ééne gerechtigheid strekken de gevolgen daarvan zich uit tot alle menschen tot recht-

vaardiging des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van den éénen mensch de velen tot zondaars gesteld zijn, zoo zullen ook door de gehoorzaamheid van den éénen de velen tot rechtvaardigen gesteld worden." De verzen 13—17 vormen een tusschenzin, waarin de Apostel, gelijk wij zien zullen, de zondigheid en het onderworpen-zijn aan den dood van alle menschen bewijst.

Door éénen mensch, Adam, is de zonde in de wereld gekomen, en door de zonde de dood, aan welken dood alle menschen dientengevolge onderworpen zijn. Dit kan niet anders. Allen, die uit Adam geboren zijn, hebben de natuur van Adam, en zijn in den toestand, waarin hij door de zonde gekomen is. De kinderen van een slaaf zijn slaven. Dit spreekt vanzelf. Natuurlijkerwijze komt dus ook over al zijne nakomelingen hetzelfde oordeel. De gevolgen van de ééne misdaad van Adam strekken zich uit tot alle menschen ter verdoemenis; zoodat de verdoemenis rechtvaardig komt over alle menschen. Deze verdoemenis komt niet over alle menschen tengevolge van de zonde, die zij bedreven hebben, maar tengevolge van den toestand, waarin zij zich door hunne geboorte uit Adam bevinden. Van het eerste oogenblik af bevinden zij zich in dezen toestand en zijn zij onder deze gevolgen. Daarom zegt David: „In zonde heeft mij mijne moeder ontvangen en geboren." Een pas geboren kind, dat nog geen enkele zonde gedaan heeft, is evengoed als de goddeloosste mensch in dezen toestand en dus aan den dood en het oordeel onderworpen.

Nochtans voegt Paulus er eenige woorden aan toe, opdat de mensch niet slechts voor de zonde van Adam en hare gevolgen, maar persoonlijk voor zijne eigene zonden verantwoordelijk zou gesteld worden. Hij zegt toch: „Gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld gekomen is, en door de zonde de dood, en de dood tot alle menschen is doorgegaan, *omdat* (en niet „in welken") allen gezondigd hebben." Door de zonde van Adam is de dood in de wereld gekomen, en al Adam's nakomelingen zijn aan dien dood onderworpen, en moeten de rechtvaar-

digheid daarvan erkennen, daar zij ook persoonlijk evenals Adam gezondigd hebben, en dus schuldig staan voor God.

De vraag kon nu worden gedaan, hoe de menschen, die leefden vóór de wet, schuldig konden staan voor God. Op deze vraag antwoordt Paulus in den tusschenzin. Het was volkomen waar, dat de zonde niet als overtreding wordt toegerekend, als er geen wet is; doch dit neemt niet weg, dat de zonde in de wereld was, voordat de wet gegeven werd. Dit was bewezen, doordien de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes, ook over hen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam. God had Adam een gebod gegeven, Adam is dit gebod ongehoorzaam geweest, zoodat hij niet alleen gezondigd, maar een bepaald gebod overtreden heeft. Van Adam tot Mozes gaf God evenwel geen gebod, zoodat niemand in dien tijd een overtreder kon genoemd worden; nochtans was de zonde er, en zondigden de menschen, en heerschte dientengevolge de dood over hen.

Adam nu, zegt de Apostel, was een voorbeeld van hem, die komen zou, van Christus; en wel hierin, dat evenals Adam, zoo ook Christus het hoofd van een geslacht is, van hetwelk allen, die er toe behooren, deelen in de ellende of in de zegeningen, welke het hoofd in de wereld gebracht heeft. Met dit onderscheid evenwel, dat de ellende het gevolg is van ééne misdaad, terwijl de zegeningen het deel worden van hen, die vele misdaden hebben bedreven. Door de misdaad van éénen mensch zijn „de velen”, d. w. z. allen, die met hem verbonden zijn, gestorven; en zoo is nog veel meer de genade Gods en de gave in genade, die daar is door éénen mensch, Jezus Christus, *overvloedig* geweest over „de velen”, namelijk over allen, die met Jezus Christus vereenigd zijn. En gelijk het oordeel was uit ééne misdaad tot verdoemenis, zoo is de genadegift Gods uit *vele* misdaden tot rechtvaardiging. „Want indien door de misdaad van éénen de dood geheerscht heeft door dien éénen, veel meer zullen zij, die den overvloed der genade en der gave der ge-

rechtigheid ontvangen, in het leven heerschen door den éénen, Jezus Christus."

Na deze noodzakelijke uitwijding ter beantwoording der gestelde vragen, zegt de Apostel, dat, gelijk door ééne misdaad de gevolgen daarvan zich uitstrekken tot alle menschen ter verdoemenis, zoo ook door ééne gerechtigheid de gevolgen daarvan zich uitstrekken tot alle menschen ter rechtvaardiging des levens. Dat de gevolgen van de zonde van Adam zich uitstrekken tot *alle* menschen, was duidelijk genoeg, daar alle menschen aan den dood onderworpen zijn, en de dood door de zonde van Adam in de wereld gekomen is; dit bewijst, dat zij ook allen in de verdoemenis komen zullen. Maar evenzoo is het dan nu ook met de gerechtigheid. Christus heeft aan het kruis, door zich aan het oordeel over onze zonde en aan den dood als de bezolding der zonde te onderwerpen, Gods gerechtigheid verheerlijkt en bevredigd, zoodat God zich thans tot alle menschen wenden kan, en hun de rechtvaardiging des levens kan doen verkondigen. „Door ééne gerechtigheid strekken de gevolgen daarvan zich uit tot alle menschen ter rechtvaardiging des levens."

Doch dit alleen zou ons niet baten. De gevolgen van die ééne gerechtigheid moeten zich niet alleen *tot ons uitstrekken ter rechtvaardiging des levens*, maar wij moeten, zullen wij waarlijk in Gods tegenwoordigheid kunnen leven, *tot rechtvaardigen gesteld worden*. Dit is een zeer belangrijk punt. De vergeving der zonden, de rechtvaardiging van de straf en het oordeel, is een onuitsprekelijke genade; doch is toch altijd nog slechts een negatieve daad, dat wil zeggen, daardoor wordt van ons weggenomen, wat ons ongelukkig maakt en aan het oordeel en den toorn Gods prijsgeeft, maar daarbij blijven wij toch altijd, wat wij zijn. Een misdadiger kan gratie ontvangen, maar hij blijft een misdadiger. Onze zonden mogen vergeven, de straf ons kwijtgescholden zijn, doch daardoor worden wij geen rechtvaardigen. Wij blijven, trots de vergeving en de kwijtschelding, zondaren. Doch nu wordt ons hier geleerd, dat wij niet alleen vergeving

van zonden en kwijtschelding van straf ontvangen hebben, maar dat wij *rechtvaardigen* geworden zijn, in denzelfden zin als Christus rechtvaardig is. „Want gelijk door de ongehoorzaamheid van den éénen mensch de velen (d. w. z. allen, die met hem verbonden zijn,) tot zondaars gesteld zijn, zoo zullen ook door de gehoorzaamheid van den éénen de velen, (d. w. z. allen, die tot Christus behooren,) tot rechtvaardigen gesteld worden.”

Door de ongehoorzaamheid van Adam zijn allen, die uit Adam zijn, zondaars geworden, en door de gehoorzaamheid van Christus zijn allen, die met Christus vereenigd zijn, rechtvaardigen geworden. De positie van hen, die in Christus gelooven, is derhalve geheel veranderd. Zij waren in Adam, en dientengevolge zondaars; zij zijn nu in Christus, en derhalve geen zondaars meer, maar rechtvaardigen. Daarom kan de Apostel zeggen: toen wij nog zondaars *waren*, toen wij slaven der zonde *waren*, toen wij in het vleesch *waren*. (Zie Rom. V : 8; VI : 20; VII : 5.) Wij zijn dit nu niet meer. Wij zijn in Christus. Hij is ons Hoofd. Met Hem zijn wij vereenigd, en wij bevinden ons in den toestand, waarin Hij thans is voor God. Wij hebben niet slechts de vergeving onzer zonden; wij zijn niet alleen met God verzoend en vrijgesproken van de straf en het oordeel; maar wij zijn in een geheel anderen, in een nieuwen toestand gebracht. Wij hebben opgehouden kinderen van Adam te zijn, en zijn met Christus vereenigd. „Indien iemand in Christus is — een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden,” zegt Paulus in 2 Kor. V : 17. Wij zijn niet als kinderen van Adam veranderd, verbeterd of vernieuwd; wij zijn ook niet teruggebracht tot den toestand, waarin Adam was vóór den val; maar wij zijn geheel van Adam en van al wat tot hem behoort, losgemaakt en zijn in Christus overgeplant. Wij zijn nieuwe menschen geworden, en de nieuwe mensch is naar God geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid. (Efs. IV : 24.) Wij zijn Gods maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, om goede werken te

doen, die God te voren in Christus bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen. (Zie Efez. II:10.)

Op welke wijze is zulks tot stand gebracht? Het antwoord van Paulus is: door de gehoorzaamheid van Christus. Dit recht te verstaan is van het uiterste gewicht. Wat is de gehoorzaamheid van Christus? De Apostel zegt ons dit in Fil. II: „Want die gezindheid zij in u, die ook in Christus Jezus was, die, in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof heeft geacht Gode gelijk te zijn, maar heeft zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens slaafs aannemende, den menschen gelijk geworden zijnde; en in gedaante gevonden als een mensch, heeft hij zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja tot den dood des kruises.” De gehoorzaamheid van Christus bestaat derhalve in zijne menschwording, in zijne volkomene overgave aan den wil van God, in al wat Hij hier beneden gedaan heeft, in zijne onderwerping aan den dood des kruises om onzentwil. In Hebr. X lezen wij: „Komende in de wereld, zegt hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het lichaam toebereid, brandoffers en zondoffers hebben U niet behaagd. Toen zeide ik: „Zie, ik kom om uwen wil te doen, o God!” Zijne menschwording, zijne vernedering, zijne onderwerping aan Gods geboden, zijn volbrengen van den wil van God had ten doel zichzelf tot een offerande te stellen voor onze zonde. De menschwording op zichzelf kon ons niet verlossen. Jezus' heilige wandel, zijne volmaaktheid als mensch op aarde kon de vergeving onzer zonden en het te niet doen van de macht der zonde en des satans niet te weeg brengen. Hij moest in den dood gaan. Hij moest het oordeel, den toorn en den vloek ondergaan. Hij kon dit evenwel niet doen, ware Hij geen mensch geworden, en hadde Hij niet als mensch in alles Gods wil volbracht. Zoo behoort alles te zamen, en vormt alles één geheel. Zonder de menschwording was geen sterven mogelijk, en zijne offerande kon door den heiligen God niet aangenomen worden, ware Hij niet een lam zonder gebrek geweest. Maar, bedenken wij het wel, het

ging om onze verlossing. God wilde ons van de straf der zonde bevrijden. Hij wilde ons als rechtvaardigen voor zijn aangezicht stellen. En daartoe moest de heilige, volmaakte Mensch Christus Jezus zich overgeven in den dood, opdat de genade zou kunnen heerschen door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heer.

Zonder bloedstorting (d. i. zonder den dood) is geen vergeving; alleen door den dood kon Hij hem te niet doen, die de macht des doods had, dat is den duivel; en alleen door den dood kon Hij allen verlossen, die door vreeze des doods, hun geheele leven door, aan de slavernij onderworpen waren. Aan het kruis heeft onze Heer, in wien God al zijn welbehagen gevonden had, de plaats van den zondigen Adam ingenomen. Door God tot zonde gemaakt, heeft God zijn toorn over Hem uitgestort, de straf, door ons verdiend, op Hem doen komen en Hem door den dood verbrijzeld. Zijn sterven is dus het einde van den eersten Adam, van den ouden mensch, van het lichaam der zonde. In Christus geloovende en door het geloof met Hem vereenigd, zijn wij door zijnen dood van den eersten Adam gescheiden. Wij zijn met Christus gestorven, en hebben daardoor opgehouden als kinderen van Adam te leven. Door den dood van Christus, die in onze plaats stierf, bestaan wij voor Gods aangezicht niet meer als kinderen van Adam, als zondaren, als menschen in het vleesch. Door den dood is daaraan voorgoed een einde gekomen en zijn wij van al de gevolgen, die aan onze geboorte uit Adam verbonden zijn, verlost. Naar Gods gerechtigheid, die Christus voor ons overgaf aan het oordeel en den dood, zijn wij gerechtvaardigd zoowel van de zonde als van de zonden. God is rechtvaardig, zegt Paulus, wanneer Hij hem rechtvaardigt, die uit het geloof in Jezus is.

Doch niet alleen dit. Christus is opgewekt uit de dooden en sterft niet meer; de dood heerscht niet meer over Hem. Want dat Hij gestorven is, is Hij *eens voor altijd* der zonde gestorven, en dat Hij leeft, leeft hij Gode. Met

dien opgewekten Christus zijn wij vereenigd. Hij schaamt zich niet ons zijne broeders te noemen. Het tarwegraan, in de aarde gevallen en gestorven, is niet meer alleen, maar heeft vrucht gedragen; en die vrucht zijn allen, die in Hem gelooven. Zij staan in Hem voor Gods aangezicht. Zijn dood is hun dood en zijne opstanding hunne opstanding. Gelijk zij vroeger met Adam verbonden waren, en al de gevolgen droegen en dragen moesten van Adams zonde, zoo zijn zij nu met den opgewekten Christus verbonden, en genieten al de gevolgen van zijne gehoorzaamheid. Zij zijn van de straf, het oordeel en den dood vrijgesproken; zij zijn van al hunne zonden gereinigd door zijn bloed; zij zijn tot rechtvaardigen gesteld; zij heerschen in het leven door Jezus Christus, en zullen straks, bij Jezus' komst, een nieuw, onsterfelijk, heerlijk lichaam ontvangen, gelijkvormig aan het lichaam zijner heerlijkheid, en eeuwig als nieuwe menschen met Hem wonen in het Huis des Vaders.

Hebt gij deze heerlijke waarheid verstaan, mijn lezer? Hebt gij haar door het geloof aangenomen, en leeft gij er in? Verheugt gij u in deze volkomene verlossing, die Christus heeft aangebracht, en ziet gij u door het geloof in Christus, met Hem, den opgewekten, vereenigd, gelijk God in zijn Woord ons verzekert? Stel u niet tevreden met een gedeeltelijke verlossing, maar neem de geheele verlossing, die God heeft bewerkt, geloovig aan. Verblijd u niet slechts in de vergeving uwer zonden, in de vrijspraak van de straf en het oordeel, maar verblijd er u ook in, dat gij als kind van Adam gestorven zijt, en nu in het leven verbonden zijt met Christus. Bedenk wel, dat gij niet tegelijkertijd in Adam en in Christus zijn kunt. Zoo gij nog in Adam zijt, dan zijt gij niet in Christus; doch zijt gij in Christus, dan zijt gij niet meer in Adam. Uw toestand is geheel veranderd, is een geheel nieuwe geworden. God ziet u in Christus, met Christus vereenigd, onder Christus als uw hoofd, en zal u in al de zegeningen en heerlijkheden doen deelen, die Hij aan Christus gegeven heeft. Zoo gij dit hebt verstaan en

hierin leeft, dan gevoelt gij u gelukkig in Gods tegenwoordigheid en zijt gij van de vreeze des doods en des oordeels en van den rechterstoel bevrijd; en dan zijt gij ook in staat om door de kracht des Heiligen Geestes Gode vruchten te dragen. Van de zonde vrijgemaakt en slaven van God geworden, hebben wij onze vrucht tot heiligheid, en het einde het eeuwige leven.

Wij leven door het geloof. De rechtvaardige zal uit geloof leven. Hierdoor verheerlijken wij God, die ons zijne verlossing in zijn Woord verkondigt. Hij kan niet liegen. Zooals Hij ons beschouwt, zoo moeten wij ons, in vertrouwen op zijn Woord, ook beschouwen. Al bevinden wij ons thans ook nog in ons sterfelijk en verderfelijk lichaam, waarin de zonde woont, God ziet ons in Christus, en wil, dat wij ons ook in Hem zullen zien, en ons voor de zonde dood zullen houden, maar voor God levend in Christus Jezus.

Het gewenschte land versmaad!

(Num. XIII, XIV.)

Het is verwonderlijk, *hoe eenvoudig* het hart is, als het door de gedachte: „wij zijn op weg naar God,” bezield wordt! Zoodra onze ziel dit aangenomen heeft, en, in God geloovende en zijne liefde kennende, *weet*, dat Hij ons uit Egypte geleid heeft en wij nu op weg naar Kanaän zijn, dan is er een bron van vreugde in ons, die alle begrip te boven gaat!

Vele moeielijkheden kunnen ons omringen, als wij ons *op weg naar God* bevinden. Indien wij echter in deze waarheid *leven*, dan gaat alles, als het ware, aan ons voorbij. Is mijn hart evenwel *alleen* met deze omstandigheden en met *Gods hulp* daarin, vervuld, dan is de bron van blijdschap *niet dezelfde*; want dan maak ik God tot een „dienaar mijner behoeften;” mijn hart *rust daarin*, en ik trek God als het ware naar beneden, — om niets

anders voor mij te zijn dan een „*Helper*” in tijd van nood.

Het is zeker waar, en het is heerlijk, dat God ons een toevlucht en sterkte is, en krachtiglijk bevonden wordt „een hulpe in benauwdheden;” (Ps. 46 : 2.) doch als ik Hem *alleen daartoe* gebruik, dan heeft de zaak een geheel ander aanzien. Hij blijft steeds ons deel; doch als onze harten gericht zijn op de toekomst, wanneer wij met Jezus in Zijne heerlijkheid zullen zijn in het Vaderhuis, dan hebben al onze moeielijkheden slechts het karakter van „onaangenaamheden op reis,” en wij komen er gemakkelijker over heen; (hoewel wij ze toch diep gevoelen;) ook beperken zich dan onze gedachten omtrent God niet *alleen* tot zijne *hulp*, maar wij leven, met het oog op *Hem zelve* gericht, *gelukkig* in die vrijheid, welke de vrucht is van het vaste geloof, dat alles, wat Christus toebehoort, ook *ons* deel is.

Het is van groot gewicht, dat onze harten bezig zijn met de hoop der heerlijkheid, die voor ons ligt! Doch het ongeloof is soms zeer werkzaam. Bij de kinderen Israëls nam het ongeloof velerlei vormen aan; één van die was, dat zij „het goede land smadelijk verwierpen.” (Num. XIV : 31, en Ps. CVI : 24.) En, geliefden! er is dikwijls bij ons, (niet willens) ook zulk een „versmaden van het goede land.” Ik bedoel hiermede niet, dat wij *twijfelen*, of het ons wel toebehoort; maar, — als b. v. een vriend mij een grooten schat geschonken heeft, en ik vast geloof, dat die mijn eigendom is, en ik er dan toch maar zelden naar omkijk — zou ik dan niet bewijzen, dat ik zijn geschenk gering acht en er de waarde niet van schatten kan? — Wij behandelen dikwijls de hemelsche heerlijkheid ook op zulk een wijze! Wel *twijfelen* wij niet aan de waarheid der beloften, doch onze zielen verheugen zich niet in de ons voorgestelde vreugde, en wij beseffen niet de grootheid van dezen schat, en „versmaden dus het gewenschte land.” Dit is, helaas! maar al te dikwijls het geval met de heiligen. En geen bezig zijn met de tegenwoordige dingen, (zelfs niet met plichtvervullingen) kan het verlies ver-

goeden, dat er aan vrede en troost geleden wordt, als wij niet onze rust hebben in *die* dingen, die God voorbereid heeft voor hen, die Hem liefhebben, en van welke *Hij zegt*: „Wat *geen oog* heeft gezien, en *geen oor* heeft gehoord, en in *geen menschenhart* is opgekomen!”

Als wij dus niet in Hem het middelpunt onzer tegenwoordige vreugde vinden, en in „*God roemen*,” (Rom. V:11) dan maken wij Hem tot een blooten Helper in den nood. Dan is er zwakheid en gebrek in plaats van blijdschap in God. Het hart, dat zich door aardse dingen naar beneden laat trekken, en daarbij blijft *staan*, trekt God ook naar beneden; (en o! Hij is zóó goed en zóó genadig om tot ons af te komen!) terwijl wij ons toch boven de omstandigheden moesten verheffen. Deze vorm van ongelooft wordt niet op dezelfde wijze openbaar als bij de kinderen Israëls, maar is toch tot op zekere hoogte van hetzelfde karakter. De verspieters waren op bevel van Jehovah door Mozes gezonden, om het land Kanaän te onderzoeken, van welk land Jehovah zeide: „hetwelk Ik den kinderen Israëls geven zal,” en om van de vruchten des lands mede te brengen!

De Geest van God, die in ons woont, neemt van de heerlijkheid des Heeren Jezus (van de dingen van het beloofde land, van het ware Kanaän, van hetwelk het geloof zegt: „dit is *mijn* deel!”) en *toont ons, wat wij bezitten!*

Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar een rank af met een tros wijndruiven, dien zij droegen met hun tweeën op een draagstok; ook van de granaatappelen en van de vijgen. Die plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzaak van dien tros, dien de kinderen Israëls van daar afgesneden hadden; daarna keerden zij weder na het verspieten des lands, ten einde van 40 dagen, en zij gingen henen en kwamen tot Mozes. . . . en brachten bescheid weder aan hen en de geheele vergadering, en lieten hun de vrucht des lands zien; en zij vertelden hen, en zeiden: „Wij zijn gekomen tot het land, waarheen gij ons gezonden hebt, en voorwaar, het is van

melk en honig vloeiende, en dit is zijne vrucht." Het bericht van de verspieders kon niet tegengesproken worden, want deze tros druiven getuigde van de vruchtbaarheid des lands. Het was klaarblijkelijk een land, dat zulke heerlijke vruchten voortbracht!

Als de Heilige Geest ons het onderpand onzer vreugde en heerlijkheid toont — wie zal dan tegenspreken? Wie gevoelt dan niet, dat het der moeite waard is, om die tot elken prijs in bezit te nemen, en dat al de moeilijkheden „onderweg" er niets bij te achten zijn?

„Maar het is een sterk volk", (gingen de verspieders voort,) „hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast en zeer groot; en ook hebben wij daar Enaks kinderen gezien; enz." — Toen het volk vernam, dat er moeilijkheden waren, werden zij bevreesd, en hun gemoed werd bezwaard. „Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat ons vrijmoedig optrekken, en dat erfelijk bezitten, want wij zullen het voorzeker overweldigen." — Hij was *sterk* in het geloof!

„Doch de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: „Wij zullen tot dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij!" Alzoo brachten zij een kwaad gerucht voort, van het land, dat zij verspied hadden, zeggende: Het land, dat wij doorgegaan zijn, om het te verspieden, is een land, dat zijne inwoners verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelfde gezien hebben, zijn mannen van groote lengte; wij hebben daar ook de reuzen gezien, en wij waren als sprinkhanen in *onze* oogen, alzoo waren wij ook in *hunne* oogen." (vs. 31—33.)

Op deze wijze zaaiden zij ongeloovige gedachten in het hart des volks; ja, zij durfden zelfs ontkennen, wat zij eerst goeds er van gezegd hadden, zoodra zij bemerkten, dat hun eerste verslag niet aangenomen werd. Het eerste verhaal was eenvoudig en waar, maar zoodra zij het ongeloof in de gemoederen aan het werk zien, geven zij een heel ander oordeel af omtrent het land, en zeggen eindelijk: „*Het is een zeer slecht land!*" Het bewustzijn

der goedheid van Jehovah, die bleek in het geven van het land, is verdwenen, en zij vervallen tot wanhoop, daar zij de *zwarigheden* op den weg *aanzien*; niet alleen twifelen zij, of zij dezen zullen overkomen, maar zij denken geheel niet meer aan de goedheid van het land, en al hun aanmoediging in de moeielijkheid is daardoor weg. Hun toestand openbaart zwakheid!

Zoo gaat het ook met den Christen. Als ik de vreugde der heerlijkheid uit het oog verlies, zijn de beproevingen „onderweg” ondragelijk, want mijn hart heeft niets, waarvoor het strijden wil. Zulks zien wij duidelijk in hoofdst. IV : 1 : „Toen verhief zich de geheele vergadering, en zij hieven hunne stem op, en *het volk weende* in dien nacht!”

Toen in den beginne de zonde zich openbaarde, wierpen zij nog niet de schuld op God, maar zeiden: „Deze *Mozes*, die man, die ons uit Egypte gevoerd heeft!” Doch zoodra hun ongelooftoeneemt, wordt de woestijn ondragelijk voor hen. Zij roepen uit: „Och! dat wij in Egypte gestorven waren! . . . en waarom *brengt de Heere* ons naar dit land, dat wij door het zwaard vallen en onze vrouwen en onze kinderen ten roof worden!” Zou het ons niet goed zijn, naar Egypte weder te keeren? En zij zeiden den een tot den ander: Laat ons *een hoofd* opwerpen en wederkeeren naar Egypte. (vs. 1—5.)

Wij zien hier, hoe ellendig hun toestand geworden was door de boosheid en het ongelooft huns harten, zoodat zij Jehovah zelf de schuld van hunne verdrukking gaven. Ook wij hebben groot gevaar in dezen valstrik te geraken. Wij weten, dat het de Heer is, die ons uit de gevangenschap verlost heeft; en toch, als er beproeving over ons komt, zijn wij geneigd te zeggen: dit overkomt mij, omdat ik een Christen geworden ben, of: de Heer heeft mij in die moeielijkheden gebracht.

Was hun hart met Kanaän vervuld geweest, dan zouden zij gezegd hebben: God dank, dat wij al zóó ver gevorderd zijn op den weg naar Kanaän! Zij zouden, hoe groot

ook de moeielijkheden waren, gedankt hebben in plaats van te murmureeren, indien zij gevoeld hadden: Jehovah heeft ons door zijn woord er in gebracht. Maar zij zagen alleen op de zwarigheden, en hielden niet in gedachte: Nog maar eenige weinige stappen, en wij zijn in het heerlijke land, dat voor ons ligt, 'twelk ons beloofd is!

Zij gaven voor, dat hunne vrouwen en kinderen hun het zwaarst op het hart wogen, maar ach! het was in waarheid niets anders dan hunne eigenliefde en hun ongelooft. Jozua en Kaleb herinneren hen nu aan de buitengewone goedheid van het land, en voegen er bij: „Indien de Heere een welgevallen aan ons heeft, zoo *zal* Hij ons in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, vloeïende van melk en honig. Alleen zijt tegen den Heere niet wederspanning, en vreest niet het volk dezes lands, want zij zijn ons brood. Hunne schaduw is van hen geweken, en *de Heere is met ons; vreest hen niet!*” Toen zeide de gansche vergadering, „dat men ze met steenen steenigen zoude!”

Nu kwam de voorspraak van Mozes, gegrond op het getuigenis, 'twelk Jehovah hem van Zichzelf gegeven had. (vs. 15—19.) „En Mozes zeide: Zoo zullen de Egyptenaars het hooren, want Gij hebt door Uwe groote kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken . . . en zoudt Gij dit volk als een éénig man dooden? Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt.” (Vergelijk nog: Ex. XXXIV : 6, 7.) Het grondbeginsel daarvan is de vereeniging van Jehovah met Zijn volk. Mozes stelt aan Jehovah voor, dat Zijne eigene heerlijkheid van de bewaring Zijns volks afhangt, hetwelk zóó onafscheidelijk aan Hem verbonden is. Twee dingen zijn hiervan het gevolg: de Heere *hoort* naar Mozes en handelt naar diens geloof, zooals Hij ook met ons altijd doet; en Hij zeide: „Ik heb hun vergeven naar uw woord.” Doch Hij zendt de kinderen Israëls naar de woestijn, totdat al de mannen, die uit Egypte kwamen, vielen.

Er is hierin iets bijzonders op te merken. Waar de kinderen Israëls weigeren om in geloof naar het beloofde land op te gaan, laat Jehovah hun een langen omweg in de woestijn maken. Twee dingen gaan hiermede gepaard: het eene is een *gevolg*, en het andere is *loutere genade!* Want daar zij de woestijn moeten omwandelen, kan Jehovah hen niet alleen laten; Hij *moet* hen geleiden met Zijn vuur- en wolkkolom, want Zijne genade is overvloediger dan de zonde. Ten tweede, Kaleb en Jozua moeten ook dien omweg medemaken; zij waren niet met de zonde des volks medegegaan, maar zij moeten hen vergezellen op die moeilijke, lange reis, hoewel die alleen door het ongeloof des volks verlengd was, en moeten zoodoende een deel van hunnen last dragen. Dit moeten ook wij navolgen. Als de gemeente gefaald heeft, moeten wij hare beproevingen (hoewel niet haren weg der zonde) mede doormaken. Zoo ver als Kaleb en Jozua er in betrokken waren, toonden zij genade, geduld en liefde; zij werden er voor gezegend, want God bewaarde hen, terwijl de anderen in de woestijn vielen. En Kaleb kan aan het einde van veertig jaren zeggen, dat hij „nog zoo sterk was als in het begin tot den oorlog, om uit te gaan, en in te gaan.” (Jozua XIV.) De getrouwen, welke in hun hart wisten, dat God met hen was, waren verplicht om de ontrouwen op den weg der ellende, waarin zij zichzelf gebracht hadden, niet alleen te laten! Dit is *onze* plaats; wij hebben altijd in den geest van liefde, geduld en ootmoed de plaats in te nemen van hen, die gezondigd hebben. Zie op Daniël: hoewel persoonlijk rechtvaardig, beled hij de zonde zijns volks als zijne eigene zonde, zeggende: „O Heer! *wij* hebben gezondigd en hebben onrecht gedaan; bij *ons* is de beschaamdheid des aangezichts . . . .”

De zonde en het kwaad van hen, die gezondigd hebben, moeten door het overblijfsel beleden, en al de gevolgen in droefheid en waar medegevoel gedragen worden, hoewel zij geen deel aan de zonde hebben.

En wat was de reden, dat Jehovah *genoodzaakt* was

om den omweg met hen mede te maken op hunne reis? Deze, dat hunne harten niet met de zegeningen des beloofden lands vervuld waren. O, trachten wij er toch naar, dat onze zielen *overvloedig* mogen zijn in *hope*, door de macht des Heiligen Geestes. De Heilige Geest, die in ons woont, is het onderpand van die „betere dingen” in ons hart, en openbaart ons, dat het land, hetwelk Hij ons gegeven heeft, Jehovah’s land is, waarheen Hij ons ook veilig zal brengen. Als onze gedachten daarmede bezig zijn, en wij zeggen kunnen: „Dit is de vrucht des lands, ’twelk Jehovah ons gegeven heeft,” dan is al de sterkte Enaks als *niets*. Geen zwarigheid, hoe groot ook, zal ons dan beletten om met moed verder te reizen. Maar op het oogenblik, dat wij het bewustzijn verliezen van hetgeen ons deel is, en wij vergeten, dat Jehovah het ons werkelijk geschonken heeft, dan beraadslaagt het hart met de moeielijkheden; zij krijgen de overhand over ons, en wij bezwijken. Wij kunnen onze harten niet op Kanaän gevestigd houden zonder de bewustheid te verkrijgen, dat Jehovah’s sterkte met ons is. Als ik bij de omstandigheden verwijl, ben ik in gevaar den Heer te beschuldigen, dat Hij er mij in gebracht heeft; maar nooit heeft iemand de zegeningen met Jezus in de heerlijkheid bedacht, of de hemelsche dingen gesmaakt, zonder zichzelf werkelijk bewust te zijn, dat de kracht van Jehovah hem dáár zal brengen. En dan wordt alles, wat hem op den weg ontmoet, als „voorbijgaande” behandeld.

Hetgeen ik vurig wensch, geliefden! voor u en voor mij, is, dat wij ons wachten „het gewenschte land te versmaden.” (Ps. CVI: 24.) O, zegt niet, dat gij het niet versmaadt, als gij er zoo zelden aan denkt. Als wij niet aan Jezus denken, waar Hij thans is, en ons niet verblijden, dat wij dáár met Hem zijn zullen, dan versmaden wij „het gewenschte land.” Mogen wij volharden, en tot het einde toe „*roemen in onze hope!*”

Denken wij vooral niet, dat de Schrift den nieuwen mensch niet alle bijzonderheden omtrent die heerlijkheid mededeelt; maar het zijn dingen, die *alleen het geloof*

kan verstaan. Slechts naarmate wij in gemeenschap met den Heer leven, kunnen wij ze begrijpen en genieten. De herinnering er aan helpt niets; het geheugen werkt niets uit, wat de voorwerpen der hope betreft; — wij moeten met den Geest vervuld zijn; Christus zelf is het, die al onze vreugde vervullen moet. Zoodra wij weten, wat Hij, de Verheerlijkte, voor ons is, verstaan wij vele dingen omtrent zijne heerlijkheid door de kracht des Geestes. Juist als de arme misdadiger, die, door den Heiligen Geest onderwezen, het geheele leven van Christus beschrijft, zonder Hem ooit te voren gezien te hebben, en tot zijn metgezel kon zeggen: „Deze man heeft niets kwaads gedaan!” — zoo heeft ook de ziel, die door den Geest geleerd wordt, *Jezus als voorwerp* harer genegenheden, is zichzelf daarvan bewust, en verwezenlijkt het. Zij is in staat te zeggen: „Ik weet, in Wien ik geloofd heb, en ben verzekerd, dat Hij datgene zal houden, wat ik Hem toevertrouwd heb, tot op dien dag.”

Al de verzoeken en gevaren in de woestijn treffen ons nu niet meer zóó gevoelig, want in plaats van daarmede vervuld te zijn en God naar beneden te trekken, verheffen wij ons boven hen door het geloof tot in de heerlijkheid. De Heilige Geest zal ons dan „de toekomstige dingen verkondigen,” want „Hij zal het uit het mijne nemen en het u verkondigen.” (Joh. XVI: 14.)

De Heer geve ons, dat, terwijl wij uit de volheid van Jezus nemen, onze zielen zich mogen verlustigen in zijn heerlijken *Persoon* en in de vaste hope van „het gewenschte land.” Geve Hij ons *allen*, te weten, wat onze hope en wat de grond onzer hope is; en dat wij niet door inspanning van ons geheugen, maar alleen door de kracht des Geestes, die tegenwoordige bewustheid en het genot dier dingen kunnen deelachtig zijn, van dewelke God zegt, dat zij „nog in geen menschenhart zijn opgekomen.” „Maar God heeft het ons geopenbaard door Zijnen Geest, want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.”

J. N. D.

Correspondentie.

De correspondenten worden vriendelijk verzocht hunne vragen duidelijk te stellen en op een afzonderlijk stuk papier te schrijven, en niet tusschen allerlei andere onderwerpen in hunne brieven. De vragen, die niet beantwoord worden, zijn of ter beantwoording in den Bode ongeschikt, of zijn reeds vroeger beantwoord.

Z. K. te Elburg vraagt naar de beteekenis van de woorden in Hoséa II : 21 : „En de aarde zal het koren verhooren, en den most en de olie; en die zullen Jizreël verhooren.”

Jizreël was, volgens hoofdst. I : 4 de naam, dien Hoséa aan den zoon, die hem geboren werd, moest geven, en die naam werd gegeven naar de vruchtbare vlakte, aan den rechteroever van de beek Kison. (Zie Jozua XVII : 16) Jisreël is in deze profetieën eerst het zinnebeeld van de verwerping van Israël (hoofdst. I : 4; II : 2) en daarna van het weer in Gods gunst herstelde volk.

Wanneer Jehovah zich Israël in geloof zal ondertrouwen, en zij Jehovah kennen zullen, dan zal Hij zijne zegeningen over hen uitstorten. De aarde zal weer op zijn bevel koren, most en olie voortbrengen; en de gebeden van Israël zullen daardoor worden verhoord. In dichterlijke taal wordt dit hier voorgesteld. Jehovah zal den hemel verhooren, en de hemel zal de aarde verhooren, zoodat de aarde door den regen zal worden gedrenkt en vruchtbaar gemaakt. De aarde zal het koren, den most en de olie verhooren, zoodat er overvloedig koren, most en olie zal groeien; en Jizreël, die om koren, most en olie gebeden heeft, zal worden verhoord.

Eenige opmerkingen over Nehemia III.

Bij de eerste lezing van dit hoofdstuk schijnt het slechts een vervelende lijst van namen te bevatten, zonder beteekenis of belang voor ons. Een mensch van de wereld zal oordeelen, dat de schrijver alles wel in een paar regels had kunnen zeggen: „De Joden herbouwden de muren en de poorten hunner hoofdstad.” Maar hieruit blijkt, dat de natuurlijke mensch niet begrijpt de dingen, die des Geestes Gods zijn. Die de geheele Schrift aanneemt als van God ingegeven, als het Boek Gods, zal overtuigd zijn, dat, daar God heeft gewild, dat de namen van hen, die aan dat werk arbeidden, bewaard bleven, Hij er ook een doel mede had; en al begrijpt hij dit doel niet, toch is hij verzekerd, dat God er een doel mede had. Bovendien als men met onderwerping en ootmoed des harten vannaderbij dit hoofdstuk beschouwt; indien men de bijzonderheden, waarop het wijst, overdenkt, zal men met verwondering zien, welk een overvloed van kostbare lessen het bevat. Ja, waarlijk „alle Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot *leering*.”

Laat ons eerst een woord zeggen over het karakter en het doel van het werk, dat door de Joden ondernomen werd. Het gold het opbouwen van de muren van Jeruzalem, van de heilige stad, die zoo dierbaar was voor het hart van iederen vromen Israëliet.

Omstreeks 150 jaar was het geleden, dat Nebukadnézar zich meester gemaakt had van de stad, hare muren afgebroken, den tempel verbrand en de voornaamste Joden gevankelijk weggevoerd had, alleen de armsten in het land overlatende. (2 Kon. XXV.) Na de zeventigjarige ballingschap, voorspeld door Jeremia, (Jer. XXV: 11.) gaf Cyrus, koning van Perzië, aan de Joden vrijheid om naar hun land terug te keeren en den tempel te herbouwen. Een zeker

aantal maakte gebruik van de welwillendheid van den Vorst, wiens hart de Heer daartoe geneigd had, en begaf zich naar het land hunner vaderen. De tempel werd gebouwd onder veel moeielijkheden, door de vijanden der Joden verwekt. Daardoor werden zij moedeloos, en staakten het werk. De vermaningen der profeten Haggai en Zacharia waren noodig om hen het werk te doen hervatten, en het was eerst een en twintig jaren, nadat Cyrus hun vrijheid gegeven had om den tempel te herbouwen, dat de inwijding van het huis Gods plaats had.

Jeruzalem was bewoond, maar door weinig volk. En welke verwoestingen zag men er! De bouwvallen gaven getuigenis van de woede des vijands en van het oordeel Gods. „De huizen waren niet gebouwd,” (hoofdst. VII: 4.) en Jeruzalem was een open plaats; de muren waren niet opgebouwd. Hare bouwvallen getuigden van de schande en de nederlaag der Joden; het was „een versmaadheid” voor hen. (hoofdst. II: 17.) De heilige stad lag dus open voor de naburige volken, die zich zonder hinder met de Joden vermengden, en hun nadeeligen invloed op hen uitoefenden, en hunne zeden bedierven. Huwelijken met onbesnedenen hadden plaats; „het heilige zaad” vermengde zich met „de volken des lands;” de wet van Mozes werd vergeten, en de sabbat, het teeken van Gods verbond met het volk, werd niet gehouden.

Zóó betreurenswaardig was de toestand van de Joden en hunne stad. Dit treurig bericht was ook tot Nehemia, schenker van den koning van Perzië, gekomen. Zijn hart, dat aan zijn volk gehecht en aan God getrouw was, werd er door ontroerd. God geeft het hem in het hart om zich voor zijne broeders in de bres te stellen, en hij verkrijgt van den koning verlof om de muren van Jeruzalem op te richten en de stad te herbouwen. Kunnen ook wij, in dezen tijd van verval, aan de geloovigen met vurige liefde denken, en ons voor hun welzijn in de bres stellen naar de maat der genade, die God ons geeft?

Te Jeruzalem aangekomen, onderzocht Nehemia dadelijk den stand der dingen. En hoe werd zijn hart ver-

scheurd, toen hij zag, hoe groot de verwoesting der stad was! En kunnen wij het oog vestigen op hetgeen de Gemeente op aarde geworden is, zonder er smartelijk door te worden aangedaan? Toen Nehemia de voornaamsten der Joden bijeen vergaderd had, deelde hij hun zijn voornemen mede om de bouwvallen te herstellen, en zeide hun ook, dat de koning hem te dien einde gunstig gezind was. Het was, wel is waar, een teeken van den treurigen toestand, waarin de Joden verkeerden: zij waren afhankelijk van de koningen der volken. Maar het was tevens het bewijs, dat God hen niet verlaten had in hunne vernedering, want Hij neigde het hart van den koning. „Komt,” zeide Nehemia, „en laat ons Jeruzalems muur opbouwen, opdat wij niet meer een versmaadheid zijn.” En daar God werkte in de harten der hoofden, antwoordden zij: „Laat ons op zijn, dat wij bouwen.” Het was een nieuwe opwekking, bewerkt door de genade en den Geest van God. De eerste opwekking, waarvan wij het verhaal in het boek Ezra lezen, had de wederopbouw van den tempel bewerkt; de tweede de herstelling van den muur tot scheiding en verdediging, en die der poorten, waardoor men ingaat, en die men kon openen voor een iegelijk, die van God was, en sluiten voor wie niet van Hem was.

Geliefde broeders! is dit niet een treffend beeld van wat in onze dagen plaats heeft in de Gemeente Gods? Te midden der bouwvallen is het altaar der aanbidding, de dienst in geest en waarheid, de dienst door den Geest, hersteld geworden door de twee of drie vergaderd in den naam van Jezus. Maar een andere gewichtige zaak ging met deze opwekking gepaard. De muur der afzondering werd opgebouwd; ten minste daartoe kwam de oproeping tot allen: „Komt, en laat ons bouwen.” En welke andere beteekenis heeft deze muur voor den Christen dan de scheiding van alle kwaad? Scheiding van de wereld en haren verderfelijken invloed; scheiding van onze persoonlijke en gemeenschappelijke zonden, van het zedelijk kwaad en de zonde in de godsdienst; scheiding van alles, wat van de wereld, van het vleesch en van den mensch is.

Maar dit is niet alles. De poorten van Jeruzalem moesten ook worden gebouwd. Door de poorten ging het volk Gods in en uit; zij werden gesloten voor de ongelovigen. Zoo is het ook voor ons. Men kan uitwendig den muur der afzondering hebben gebouwd, zich van de menschelijke stelsels hebben afgescheiden, en evenwel laten binnenkomen, wat niet van God is, hetzij de wereld, hetzij vreemde leeringen, en hen, die ze aankleven en verkondigen. Het Woord Gods heeft zulks door de Apostelen voorzien: „Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is,” zegt Johannes. „Neemt ons aan; wij hebben niemand ongelijk aangedaan,” zegt Paulus. „Die God kent, hoort ons.” Maar aan den anderen kant wordt gezegd, zelfs tot een eenvoudige vrouw: „Een iegelijk, die verder gaat, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet . . . . Indien iemand tot u komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis.”

Geliefde broeders! wij hebben in dezen tijd te waken. Er zal een gelukkige tijd komen op aarde, wanneer Jeruzalem prachtiger zal herbouwd zijn dan ooit te voren; en zij zal dan hare muren hebben ten teeken, dat zij voor haren God is afgezonderd, maar hare poorten zullen altoos open zijn, want de onbesnedenen en onreinen zullen niet meer in haar komen. Het land zal er van gereinigd zijn. En in het hemelsch Jeruzalem, dat omringd zal zijn met den muur der heerlijkheid Gods, die haar ook verlichten zal, zullen de poorten nooit meer gesloten worden. Want daar heeft men niet meer te waken tegen de listen van hem, die zich verandert in de gedaante van een engel des lichts om de geloovigen te verleiden. Zoo is het nu niet. De muur der afscheiding moet worden onderhouden, en de poorten zorgvuldig bewaakt en gesloten tegen de indringing van alles, wat niet naar de leer van Christus is, alsook tegen ieder zedelijk kwaad.

Dit was het karakter en het doel van het werk: den muur op te bouwen en de poorten weder op te richten, om de heilige stad te scheiden van de onbesnedenen en

hunne onreinheden, en hen te verhinderen er binnen te komen. Dit is de leering, die wij er uit kunnen trekken. Laat ons nu op de bijzonderheden letten!

Merken wij in de eerste plaats op, dat allen zonder onderscheid tot dit groote werk gebruikt werden. Het gaat *allen* aan, *allen* hebben er belang bij, van den Hoogepriester en de hoofden af tot de kooplieden en handwerkslieden toe. De eersten zeggen niet: „het is voor ons een te onheilig werk, wij zijn te heilig om er de handen aan te slaan, dit is goed voor het mindere volk.” De laatsten achten niet, dat het alleen een werk is voor de hoogepriesters, levieten en hoofden, ter verontschuldiging zeggende: „Wij hebben onze zaken, wij kunnen daarmee onzen tijd niet doorbrengen; wij moeten ons brood verdienen.” Neen, de scheiding was voor allen noodzakelijk; allen moesten zich gescheiden houden van de volken, en zich tegen hen beveiligen; allen hadden voor de goede oprichting der poorten te waken. Allen hadden niet hetzelfde gedeelte van het werk, maar allen werkten aan hetzelfde werk, zelfs vrouwen, zooals *de dochters van Sallum*. (vs. 12.) Zoo is het ook voor ons, Christenen. Tot allen komt de vermaning: „Scheidt u af, zegt de Heer en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn.” (2 Kor. VI: 17, 18.)

Maar hoewel *allen* arbeiden, zoo zien wij toch verschil in den arbeid en in de waardeering er van door God. Aan het hoofd van de lijst staat Eljasib, de hoogepriester, en zijne broeders. Het was recht, dat hij aldus het eerst genoemd werd. God erkent de waardigheden, die Hij heeft ingesteld, en wij worden vermaand ze te eeren. Maar God oordeelt ook naar het werk van een ieder, zonder aanneming des persoons. (1 Petr. I: 17.) Eljasib en zijne broeders bouwen de Schaapspoort; zij werkten tot aan den toren van Mea en dien van Hana-nuël. Zij heiligden hun werk. Zij pronkten met hun werk. Doch laat ons een kleine bijzonderheid opmerken, die de Heilige Geest optee kent, en die licht werpt over de waarde van dit werk. De poorten zijn gemaakt, en de bouwers hebben ze opgericht. Maar wij zien er geen sluit-

werk aan, noch *grendel* noch *slot*, zooals de zonen van Senaä aan de Vischpoort maakten, (vs. 3.) zooals Jorada en Mesullam aan de oude poort, (vs. 6.) en ook anderen aan de andere poorten. (vs. 13, 14, 15.) Waarom dacht Eljasib daaraan niet? Waartoe dient zulk een poort? Zij is alleen goed om vertooning te maken, ofschoon zij geheiligd is. Die er voorkomt, heeft slechts er tegen te drukken om er door te gaan. Het vervolg van het verhaal van Nehemia kan ons dit verklaren. Eljasib was aan Tobia, den Ammoniet, en aan Sanballat, den Horoniet, verbonden; beiden waren vijanden van Gods volk, en zeer ontevreden, dat er iemand gekomen was om wat goeds voor de kinderen Israëls te zoeken. (hoofdst. XIII: 4, 28; II: 10). Zou Eljasib de deur voor hen, met wie hij verbonden was, willen sluiten? Niettegenstaande het werk mooi en goed geleek, was het onvolmaakt, en verried, wat er in het hart was. Omdat iemand een hooge plaats in de gemeente Gods inneemt en de zuivere leer belijdt, bewijst dit nog niet, dat zijn werk goed is voor God, noch dat wij hem in alles te volgen hebben. Heeft hij een sluiting aan zijne deur? Heeft hij voor de valsche leeraars en de verderfelijke leeringen geen deur open gelaten? Hij heeft kunnen meêwerken om den muur der afscheiding te bouwen, en met kracht en welsprekendheid over de noodzakelijkheid om gescheiden te zijn van de wereld en de godsdienstige stelsels te prediken. Doch dit is niet genoeg. Vereenigt hij zich met wat Christus onteert zonder het misschien zelf aan te hangen? Onzijdigheid kan Gode niet aangenaam zijn. Volgen wij het voorbeeld van Eljasib en zijne broeders niet, maar volgen wij het voorbeeld van hen, die zorgden om de deuren van stevig sluitwerk, van sloten en grendels te voorzien. Staat vast in Christus. (Kol. II: 6, 7; 2 Thess. II: 10.) Zoo doende sluiten wij de deur voor wat niet uit God is.

De geest, waarin men werkte, wordt ook opgenoemd. Baruch werkte *viriglijk*. (vs. 20.) Zijn hart is geheel met zijn arbeid vervuld. Vol ijver helpt hij om den muur der afscheiding te verbeteren. Het is tot eer van God

en tot welzijn des volks. O, hoe goed is het niet te werken, omdat men doen moet gelijk de anderen, door navolging, maar door een ijver, die voortvloeit uit het zien op God en op den Heere Jezus, waardoor men zich bewust is, wat men doet, en voor wien men het doet. En evenals Baruch deed ook Epafras, „altoos strijdende” voor de geloovigen, „in de gebeden, opdat zij mochten vast staan, volmaakt en voleind in al den wil van God.” Zóó bouwde hij den muur der afscheiding. En worden wij niet allen vermaand, „niet traag te zijn, ijverig van geest, en den Heer te dienen.” (Kol. IV: 12, 13; Rom. XII: 11.)

Naast dit verblijdend bericht over Baruch, die met ijver werkte, en verheugd in het werk des Heeren, vinden wij de treurige vermelding van de voornaamsten der Thekoïeten, die „hunnen hals niet tot de dienst huns Heeren stelden.” (vs. 5.) Was het nalatigheid of onverschilligheid, of zou het eerder hoogmoed geweest zijn, die hen deed denken, dat het beneden hunne waardigheid was om zich met een handwerk, met metselen bezig te houden, achtende dat zulks goed was voor den minderen man? Maar is het vernederend om voor den Heer te werken, welke ook de arbeid is, dien Hij ons geeft te doen? Is het niet veeleer een eer? Heeft de Heere Jezus, de Zoon van God, ons niet een voorbeeld gegeven — Hij, die kwam om ons te dienen, en die het voorwerp van de aanbidding der engelen was? Welke onze stand in de wereld ook zij, vreezen wij niet ons te vereenigen met hen, die zich bezighouden om den muur der afscheiding tusschen de wereld en hen op te bouwen, zooals Mozes „liever verkoos met het volk Gods kwalijk behandeld te worden . . . achtende de versmaadheid van Christus grooteren rijkdom dan de schatten van Egypte.” (Hebr. XI: 25, 26.) Het is schoon te zien, hoe de andere Thekoïeten door het voorbeeld van hunne leidslieden niet afgetrokken werden, maar met ijver arbeidden om te verbeteren niet alleen aan de hand van Zadok, (vs. 4.) doch ook nog een andere maat verbeterden „tegenover den grooten uitstekenden toren, en totaan den muur van Ofel.” (vs. 27.) Men ziet hen gaarne naar de

opwekking luisteren, die ook voor ons geldt: „Laat ons niet moede worden in goeddoen; want te zijner tijd zullen wij maaien, als wij niet verslappen.” (Gal. VI: 9).

Al de voortreffelijken of vorsten volgden niet het voorbeeld van de hoofden der Thekoïeten; wij zien er integendeel velen, die deel aan het werk namen. (vs. 9, 12, 14, 15, 16 enz.) Indien men kan zeggen, zooals ten tijde van Paulus: „niet vele wijzen naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen,” zoo zijn er toch „voortreffelijke Theophilussen,” voorname vrouwen en ook mannen, die gelukkig zijn te arbeiden in het werk des Heeren.

De Geest van God maakt ook nadrukkelijk melding van de hoedanigheid en het karakter van sommiger werk. Terwijl sommigen eenvoudig den muur verbeterden, richtten anderen de poorten op, en zorgden er voor, die van goede sluiting te voorzien. Maar er waren er, zooals Malkia en Hassub, die behalve den muur ook „den bakovenstoren verbeterden,” een van de verdedigingswerken der stad. (vs. 11.) Hanum bouwde niet alleen „de Dalpoort,” „maar ook nog duizend ellen aan den muur.” (vs. 13.) Verder zien wij Sallum „de Fonteinpoort verbeteren,” en zelfs ze overdekken; en dan ook nog verbeterde hij „den muur des vijvers Selah (of Silo.)” Hij is gelukkig te werken aan wat tot verfrissing en tot lavenis der bewoners van Jeruzalem nuttig kan zijn, door deze wateren van Silo op te houden, die zachtkens vloeien, — een zinnebeeld van de genade, om in den vijver te komen, waarin de blindgeborene gaan zal om zich te wasschen, ten einde het gezicht te verkrijgen, en die daarheen vloeien om den „hof des konings” te besproeien. Aldus behaagt het God te erkennen, al wat voor Hem gedaan wordt. De goddelijke architect heeft de oogen op ieder zijner werklieden gericht. Welk een beoediging! „Uw arbeid, geliefden! is niet ijdel in den Heer.” Maar ofschoon niet allen evenveel werk hadden verricht, hield God toch niet minder rekening met hetgeen ieder gedaan had. God ziet het hartaan, en „men is Hem aangenaam naar hetgeen men heeft, en niet naar hetgeen

men niet heeft." De krachten verschillen; de bekwaamheid is niet dezelfde; de tijden en de gelegenheden zijn voor allen niet eender; de een heeft vijf talenten en de ander twee; maar wat de Heer vraagt, is, dat hetgeen men doet, men het voor Hem doen zal. Alzoo maakte Dorkas, die daartoe den tijd had, rokken voor de arme weduwen; Lydia, de purperverkoopster, ontving de apostelen in haar huis; Phebe was dienaarssse der gemeente, en was velen tot hulp geweest, en Rhodé, dienstbode van Maria, legde zich met hartelijke belangstelling toe op hetgeen met hare nederige positie overeenkwam. Onder degenen, die Paulus groet aan het eind van zijnen Brief aan de Romeinen, zijn er, die medearbeiders van Paulus waren, en hun leven voor hem gesteld hadden; anderen hadden in den Heer gearbeid, en weer anderen hadden „veel" gearbeid. Maar een ieder had, naar zijne bekwaamheid, denzelfden Meester gediend, en al ware het slechts een glas koud water in zijnen naam gegeven, het wordt door den Meester erkend en zal door Hem beloond worden. Allen zullen zijne gezegende stem hooren; „Wel, gij goede en getrouwe slaaf, ga in tot de vreugde uws heeren." O! dat het ons gegeven worde van harte te dienen in de dienst, welke de Heer ons geeft, in de verwachting van zijne komst!

Nog een andere bijzonderheid wordt ons medegedeeld, en wij mogen daarop wel nauwkeurig achtgeven. Van velen wordt gezegd, dat zij tegenover hun huis verbeterden. (vs. 10, 23, 29, 30.) Moeten wij dit aan het toeval of aan een eigenlievend gevoel toeschrijven, of aan een edeler beweegreden? Wat er ook van zij, ik geloof, dat daarin voor ons een ernstige les ligt opgesloten. Diegenen van de Joden, die alzoo „tegenover hun huis" bouwden, ofschoon werkende aan het algemeene werk, hadden zonder twijfel op een bijzondere wijze hartelijke belangstelling in het werk. Hunne woning en die hunner familie voor zich ziende, wilden zij, dat die bijzonder goed verdedigd zou zijn, en zorgden er voor, dat de muur sterk werd. Zeker gebruikten zij de beste steenen, en ook de cement, en wel saamgevoegd, want het was tegenover *hun* huis.

En hebben ook wij niet onze huizen? Wij hebben begrepen, dat de muur der afscheiding tusschen ons en de wereld moet worden opgebouwd, doch hebben wij dien ook voor onze huizen opgebouwd? Is het niet soms waar, dat, ofschoon wij onszelven afgescheiden hebben van de wereld en van al wat in de wereld is, wij niet dezelfde zorg voor onze huizen betoonen en toegestaan hebben, dat onze kinderen zich vermengden met datgene, waarvan wij ons afscheidden? Mozes wilde niet, dat de kinderen der Israëlieten in Egypte bleven. „Wij zullen gaan met onze zonen en dochteren,” zeide hij tot Faraö; en toen Jozua het volk plaatste voor de keuze tusschen de valsche goden en Jehovah, zeide hij: „Ik en *mijn huis*, wij zullen den Heere dienen.” Hij bouwde zoo doende ernstig en beslist den muur der afscheiding voor zijn huis. Het tegenovergestelde had Jakob gedaan. Hij had nagelaten den muur te bouwen; de valsche goden waren met Rachel in zijn huis gebleven, en Dina ging naar de dochteren der Kanaänieten, en wij weten welke treurige gevolgen dit gehad heeft, en zijne zonen bedrijven de schandelijkste daden. Laten wij onze huizen niet vergeten! Laten wij niet na een sterken muur te bouwen, die beschermt tegen den verderfelijken invloed, dien de wereld overal verspreidt, en tegen den stroom van ongeloof, die zich altoos meer verheft. Sluiten wij de deur met sloten en grendelen tegen alles, wat verleidt en verderft.

De muur is dan voltooid. Van de Schaapspoort af, die gebouwd werd door den hoogepriester en zijne broeders, werd het werk voltooid en ten einde gebracht door de goudsmiden en kruideniers. Wat moet het schoon geweest zijn al dat volk vroolijk en van harte voor den Heer te zien werken? Hoogepriesters en Levieten, de hoofden en het volk, mannen en vrouwen, grooten en kleinen, mannen van Jericho, van Thekoa, van Gibeon, van de vlakte, evenals die van Jeruzalem waren allen even ijverig aan hetzelfde werk. Wonderbaar schouwspel, waarop het Gode behaagde met welgevallen zijne oogen te doen rusten, en het te zegenen! Moge het ook zoo zijn in de vergaderingen des Heeren! Mogen alle broeders en zusters, saam vereenigd, van harte werken aan hetzelfde werk, aan de heilige afscheiding voor God, de deur sluitende voor al wat niet van Hem is.

Nog iets. Men zou kunnen vragen: waartoe al deze namen? Al die menschen zijn en zullen ons onbekend blijven. Maar zouden wij onverschillig zijn omtrent het-

geen, waarin God belangstelt. Ja, God stelde groot belang in deze arme Joden, want zij werkten onder zijn oog, en het is om ons dit te zeggen, dat Hij die namen in zijn Boek heeft opgeteekend. De wereld kent hen niet; zij heeft hare groote mannen, en vult hare boeken met hunne daden. God, voor wien dit werk volbracht werd, hetwelk de Tobiassen en de Sanballatten verachtten, (hoofdst. IV: 1—3.) kende *ieder*, die er zich met ijver en van harte op toeleigde, en gaf hun dit teeken zijner goedkeuring. Hij heeft gewild, dat wij hunne namen zouden weten. Eeretitels zijn het voor deze arbeiders, het is hun guldenboek. Toen is, zooals later ten tijde van Maleachi, „een gedenkboek voor hen geschreven geworden,” voor hen, die Hem vreesden en die aan zijnen naam dachten.

Wij zien hetzelfde ten tijde der Apostelen. Lezen wij slechts het zestiende hoofdstuk van den brief aan de Romeinen. Daar vinden wij, gelijk op vele andere plaatsen in de Brieven, de lijst van de ootmoedige Christenen, welke te Rome, dien zetel van het verderf, tot in het paleis van Nero, den muur der afscheiding bouwden. In de geschiedenis der wereld vindt men hunne namen niet, doch zij schitteren met een heerlijken glans in het gedenkboek van God; en dat voor eeuwig! Het is het boek des levens, waarin hunne namen geschreven zijn; en de Heere Jezus zegt van hen, die evenals zij overwonnen hebben: „Ik zal zijnen naam geenszins uitdoen uit het boek des levens.” De een heeft meer, de ander minder gedaan; maar allen hebben deel aan de groetenissen des Heiligen Geestes, gelijk ook allen deel hebben aan de liefde van den Heere Jezus, en gelijk allen deelen zullen in de belooning.

Zullen wij ons niet verblijden in den hemel hen te kennen, wier namen ons zijn bewaard geworden als de medegenooten van den Heere Jezus op aarde, zooals Johannes, Petrus en de andere apostelen, die met kostelijke steenen vergeleken worden, en fondamenteen zijn der heilige stad? Verlangen wij niet Paulus te zien met de duizende zielen, die door zijn arbeid voor den Heer zijn gewonnen. En waarom zouden ons dan deze nederige Joden, wier namen in het boek Gods zijn bewaard gebleven, onverschillig zijn? Is datgeen, waarmede God zich bezighoudt, niet waard ook ons bezig te houden?

En kunnen wij denken, dat God *ons* vergeet? Neen! Hij kent ons bij name. Hij kent den naam van den kleinste onder ons, evenals de Heer Jezus, toen Hij op aarde wandelde, hem kende, die op den vijgenboom klom

om Hem te zien, en hem, dien Andreas tot Jezus leidde. Hij noemt zijne eigene schapen *bij name*; ja wat meer zegt, deze namen zijn *in de hemelen* opgeschreven. De wereld kent ons niet, want zij heeft Hem niet gekend, maar Hij kent ons, en „Hij is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk en de liefde, die gij voor zijnen naam bewezen hebt, vergeten zou.” Welk een vertroosting en bemoediging!

Geliefden! de tijd is voorts kort. Het is reeds vele jaren geleden, dat het geroep gehoord is: „de bruidegom komt.” Dat was het sein voor de komst des Heeren en de beweegreden tot de afscheiding. Weldra slopen dwalingen in onder hen, die afgezonderd waren geworden. Men moest gaan zien naar de deuren, of zij sloten en grendelen hadden om ze voor de verleiders te sluiten. Het woord, dat ten allen tijde in alle behoeften voorziet, gaf aan de geloovigen te onderscheiden en de kracht om te wederstaan. Bij het scheiden van de wereld en van de menschelijke stelsels, moest men het oor leenen aan de waarschuwing der Apostelen: „uit uzelfen zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen achter zich af te trekken. Ik beveel u Gode en den woorde zijner genade.” — „Ik vermaan u, broeders! hebt acht op hen, die tweedracht en ergernis verwekken tegen de leer, die gij geleerd hebt, en onttrekt u aan hen.” — „Laat u niet vervoeren door verscheidene en vreemde leeringen.” (Hand. XX:30, 32; Rom. XVI:17; 1 Tim. VI:20.)

De tijd is voorbijgegaan, en de harten zijn verslapt, maar de beginselen der waarheid blijven dezelfde, want Hij, met Wien wij te doen hebben, verandert niet. Daarom is scheiding van het kwaad en de zorg, dat de deur voor het kwaad gesloten zij, altoos onze roeping. Bovendien, wij zijn thans nader bij de behoudenis, dan toen wij geloofd hebben. (Rom. XIII:11.) Het is de tijd om uit den slaap te ontwaken en om ons nazireeërschap te vernieuwen. Zullen wij onze deuren openlaten voor den vijand? Satan ziet, dat hij maar weinig tijd meer heeft, want de Heer komt. Hij spant zijne laatste krachten in tegen den dierbaren naam van Christus, tegen zijn aanbiddelijken Persoon. O, mochten wij getrouw zijn tot den einde, houden wat wij hebben, het woord bewaren, en den naam des Heeren niet verloochenen!

De in het vleesch wonende zonde geoordeeld.

De meeste menschen, die tot bekeering en tot het geloof in Christus gebracht zijn, hebben hunne toevlucht tot God genomen door het gevoel hunner schuld of door het inzicht van het gevaar, waarin zij verkeerden. De Heilige Geest stelde hun de zonden voor, welke zij bedreven hadden, deed hun de wereldschgezindheid en onverschilligheid inzien, waarin zij leefden, en bracht hen tot de erkenning van de rechtvaardigheid van Gods oordeel. Slechts weinigen komen bij hunne bekeering tot het inzicht van hunnen verloren toestand, van hunne algeheele verdorvenheid en van de vijandschap huns harten tegen God. Om te blijven bij de gevallen, die ons in de Schrift worden medegedeeld, staan tegenover Saulus van Tarsus, de Samaritaansche, de vrouw bij Simon, de moordenaar aan het kruis en de stokbewaarder te Filippi. Saulus, die van zichzelf naar waarheid getuigen kon, dat hij wat betreft de gerechtigheid, die in de wet is, onberispelijk was, en die door het vervolgen der heiligen meende Gode een dienst te bewijzen, en zijne reis naar Damaskus als de schoonste daad zijns levens beschouwde, kwam onderweg tot het inzicht, dat hij strijd voerde tegen Gods Zoon, dien hij in hemelsche heerlijkheid aan Gods rechterhand aanschouwde, en leerde daardoor zichzelf kennen als een vijand van God, wiens dichten en trachten, hoe vroom en godsdienstig het naar het oordeel der menschen ook wezen mocht, in lijnrechten strijd was met de gedachten Gods. Natuurlijkerwijze had hij dus van den beginne af een diep gevoel en bewustzijn van zijne algeheele verlorenheid en een klaar inzicht in de onmogelijkheid om het vleesch te onderwerpen aan den wil van God. Bij de

anderen is wel een diep gevoel van schuld en schaamte over het leven, dat achter hen ligt, maar van de verdorvenheid hunner natuur hebben zij vaak niet het flauwste begrip.

Schijn bedriegt. Dit is ook hier het geval. Wie zich aan grove zonden of een leven in wereldschgezindheid heeft schuldig gemaakt, geeft bij en na zijne bekeering den indruk van een diep gevoel zijner verdorvenheid te hebben; terwijl toch in werkelijkheid een eigengerechtigte, zooals Saulus, die tot waarachtige bekeering gekomen is, veel meer van zijne verdorvenheid en verlorenheid overtuigd is. Waar de eerste zich bijna uitsluitend bezighoudt met de slechte vruchten, welke hij voortbracht, kwam de laatste tot het inzicht, dat hij, niettegenstaande zijne vroomheid en goede werken, een vijand van God en een goddeloos zondaar is. Dientengevolge zal de laatste geen verbetering zijner natuur verwachten, terwijl de eerste zich meestal na eenigen tijd teleurgesteld gevoelt, als hij gewaar wordt, dat het vleesch zich aan de wet van God niet onderwerpt en niet onderwerpen kan.

En deze ondervinding doet iedereen op, soms al heel spoedig na zijne bekeering. Wie als een schuldig zondaar zijne toevlucht tot Jezus genomen heeft, vindt door Hem vergeving van zonden en vrede met God. Van den last zijner zonden bevrijd, gevoelt hij zich onuitsprekelijk gelukkig. Een algeheele verandering in zijn leven en gezindheid heeft er bij hem plaats gevonden. Rust en vrede vervullen zijne ziel. Met lof en dank voor Gods onuitsprekelijke genade, hem wedervaren, vervuld, wijdt hij zich met vreugde aan het dienen van God en aan het onderhouden zijner geboden. De gedachte aan de mogelijkheid van tot de oude gewoonten te kunnen terugkeeren, is verre van hem, en dikwerf, als hem op de gevaren, waarin hij verkeert, en op de noodzakelijkheid van te waken en te bidden gewezen wordt, denkt of zegt hij: dat zal mij geenszins overkomen. Doch het duurt meestal niet lang, of hij komt tot de ontdekking, dat het vleesch in hem begeert tegen den Geest, dat de hartstochten en be-

wegingen des vleesches nog aanwezig zijn, dat de zonde in hem woont, en hem telkens tot zondigen verzoekt. Dit is in strijd met hetgeen hij verwachtte. Het verontrust en bedroeft hem. Hij had gemeend, dat, nu hij bekeerd was en vergeving gevonden had, hij van de zonde verlost was en met de zonde afgedaan had. Hij is teleurgesteld. Twijfel omtrent zijne bekeering vervult soms zijne ziel. Hij weet niet, wat hij van zichzelf moet denken. Hij zou zoo gaarne heilig voor God willen zijn, en hij ontdekt voortdurend het vleesch met zijne bewegingen en begeerlijkheden. Wel twijfelt hij niet aan de vergeving zijner zonden; wel heeft hij het geloof in Christus en van zijne aanneming door God niet verloren; maar toch — hij is niet meer gerust, niet meer gelukkig; zooals hij zich nu ziet, kan hij niet in Gods tegenwoordigheid verschijnen. God is te rein van oogen om het kwade te kunnen aanschouwen, en hij gevoelt de zonde in zich. God is heilig en rechtvaardig, en in Zijn licht ziet hij zijne booze natuur en de inwonende zonde; wat zal hij doen? hoe zal hij daarvan verlost worden?

Meenende, dat hij die inwonende zonde moet verdrijven, dat het vleesch veranderd, verbeterd, geheiligd moet worden, begint hij, onder gebed en smeeking, strijd te voeren tegen die zonde en dat vleesch. Soms meent hij overwonnen en het vleesch tot zwijgen gebracht te hebben. Maar weldra ontwaart hij, dat het nog in dezelfde mate en op dezelfde wijze aanwezig is. Zoo gaarne zou hij heilig voor God willen leven. Hij heeft een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mensch; doch hij ziet een andere wet in zijne leden, die strijd voert tegen de wet zijns gemoeds, en hem tot een gevangene maakt van de wet der zonde, die in zijne leden is. Al zijn strijdvoeren baat dus niet. Het vleesch blijft het vleesch. De inwonende zonde is steeds aanwezig. Er is wel de ware begeerte in hem om het goede te doen, doch er is geen kracht om het te volbrengen. Het wordt hem meer en meer duidelijk, dat dit een hopelooze strijd is. Tot de ontdekking gekomen, door ondervinding, dat het vleesch

zich aan Gods wet niet onderwerpt en niet onderwerpen kan, geeft hij het eindelijk op, en roept uit: „Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Zelf kan ik het niet. De ervaring heeft de onmogelijkheid er van doen inzien. Al mijne pogingen, hoe goed en ernstig ook gemeend en in het werk gesteld, hebben schipbreuk geleden; ik ben wie ik was; als er geen ander komt om mij te verlossen, dan is het met mij gedaan!”

Waarde lezer! hebt gij deze ondervinding opgedaan? Bevindt gij u wellicht in den hier beschreven toestand? Zijt gij tot de ontdekking gekomen, dat het vleesch onverbeterlijk is? Zoo ja, dan kunt gij door de waarheid vrijgemaakt worden. In Joh. VIII zegt de Heer Jezus twee dingen: „Indien de Zoon u zal vrij maken, zult gij waarlijk vrij zijn.” Welnu, dat is met u het geval. Gij hebt den Zoon aangenomen; gij hebt in Hem geloofd, en u aan Hem als een verloren zondaar toevertrouwd; en de Zoon heeft u vrij gemaakt. Doch daar gij de waarheid niet verstaat, gevoelt en ziet gij u nog als een gebodene; en daarom zijt gij ongelukkig, onrustig, twijfelmoedig en vol vrees. Maar de Heer Jezus heeft gezegd: „Indien gij in mijn woord blijft, zijt gij waarlijk mijne discipelen; en gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrij maken.” Welnu, luister naar de waarheid, zooals ons die in Gods Woord wordt medegedeeld, en gij zult van uw twijfel en vrees, van uw onrust en strijd worden verlost.

In de eerste verzen van het heerlijke achtste hoofdstuk van den brief aan de Romeinen wordt de waarheid omtrent het door ons behandelde onderwerp duidelijk en klaar voorgesteld. Verstaan wij deze waarheid, dan gevoelen wij ons waarlijk vrij van de zonde, en bekwaam gemaakt om de geboden Gods te volbrengen en zijnen wil te doen.

„Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor hen, die in Christus Jezus zijn; want de wet van den Geest des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Want hetgeen der wet onmogelijk

was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, deed God, daar Hij, zijnen eigenen Zoon in gelijkheid des zondigen vleesch es en voor de zonde zedende, de zonde in het vleesch heeft veroordeeld; opdat de rechtvaardige eisch der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest."

Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor hen, die in Christus Jezus zijn; — ziedaar de heerlijke slotsom van al hetgeen Paulus omtrent de leer des heils geschreven had. Men denke toch niet, dat deze woorden slechts in verband staan met het laatste gedeelte van het zevende hoofdstuk; neen! zij bevatten de slotsom van al wat ons in de vorige hoofdstukken wordt geleerd. Die in Christus Jezus zijn, zijn van de zonden en van de zonde gerechtvaardigd; zijn der zonde en der wet gestorven; bevinden zich niet meer onder Adam, maar onder Christus; zijn niet meer in den toestand van Adam, maar in den toestand van Christus; dragen niet meer de gevolgen van Adams val, maar genieten de vruchten van Christus' gehoorzaamheid; en derhalve is er voor hen geen verdoemenis, geen oordeel; zij zijn vrij van de straf, van den toorn, ven het oordeel; zij bevinden zich niet meer in de sfeer, waar van straf en oordeel sprake wezen kan, maar zijn overgebracht in een andere sfeer. „Want de wet van den Geest des levens in Christus Jezus heeft mij vrij gemaakt van de wet der zonde en des doods.” (vs. 2.)

Wij zijn van nature onderworpen aan de wet der zonde en des doods. De zonde in ons noodzaakte ons te zondigen, en onderwierp ons aan den dood. De lusten der zonde, die door de wet zijn, d. i. die door de wet worden opgewekt, werkten in onze leden, om den dood vrucht te dragen. (Rom. VII: 5.) De ervaringen, gemaakt door een bekeerde ziel, die tracht het vleesch aan Gods wil te onderwerpen, bewijzen zulks klaarlijk. Maar wij zijn van de wet der zonde en des doods vrijgemaakt; en waardoor? Wel, doordien wij in een anderen toestand zijn overgebracht. Christus is opgewekt uit de dooden. Hij werd tot zonde gemaakt, en stierf den dood des zondaars, den dood als

de bezolding der zonde; maar Hij is opgewekt uit de dooden, en sterft niet meer; de dood heerscht niet meer over Hem. (Rom. VI:8, 9.) En wij zijn in Hem. Wij zijn met Hem gestorven, en met Hem opgewekt. Wij behooren dus niet meer tot den toestand, waarin de zonde en de dood heerschappij voeren, maar zijn overgebracht in den toestand van den opgewekten Christus. Als het Hoofd der nieuwe schepping blies Hij den Geest des levens in de zijnen. Opgestaan uit de dooden, heeft Hij het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht en den zijnen medegedeeld; zoodat wij, opgewekt met Hem en levende door het leven, 'twelk in ons werkt naar de macht van God, die Christus uit de dooden opwekte, niet meer onderworpen zijn aan de wet der zonde en des doods.

Wat God gedaan heeft om dit mogelijk te maken, wordt ons in het volgende vers gezegd. Want hetgeen der wet onmogelijk was, namelijk ons het leven te geven, dewijl de wet, die rechtvaardig, heilig en goed is, door het vleesch, dat zich aan de wet niet onderwerpt en niet onderwerpen kan, krachteloos, d. i. onmachtig was om het leven te geven, heeft God gedaan. Hij heeft zijnen eigenen Zoon in gelijkheid des zondigen vleesches en als offer voor de zonde gezonden, en de zonde in het vleesch, de zonde, die in het vleesch woont, op het kruis van Christus geoordeeld.

God zond zijnen eigenen Zoon, en Hij zond dien Zoon in gelijkheid des zondigen vleesches. De Godheid en de waarachtige menschheid van Christus waren noodzakelijk tot onze verlossing. Geen mensch, geen engel was in staat den toorn Gods, de straf en het oordeel plaatsvervangend te dragen. Dit kon alleen de Zoon, die bij God en God was. En die Zoon werd door God gezonden in deze wereld in gelijkheid des zondigen vleesches. Hij werd mensch. Hij was God geopenbaard in het vleesch. Om de plaats van den mensch in het oordeel in te nemen, moest Hij mensch worden. Alleen een mensch kan de plaats van den mensch innemen. Naar Gods gerechtigheid kan dit niet anders. „Dewijl dan de kinderen (die God Hem gegeven

had) vleesch en bloed deelachtig zijn, zoo heeft ook Hij desgelijks deel daaraan genomen, opdat Hij door den dood te niet zou doen hem, die de macht des doods had, dat is den duivel, en allen verlossen zou, die door vreeze des doods, hun geheele leven door, aan de slavernij onderworpen waren." (Hebr. II:14, 15.) Maar hoewel Hij een waarachtig mensch was, geboren uit een vrouw, zoo kwam Hij niet in ons zondig vleesch, maar *in gelijkheid* des zondigen vleesches. Hij heeft niet alleen geen zonde gedaan, maar Hij heeft geen zonde in zich gekend. Hij was ontvangen uit den Heiligen Geest, en werd als „dat Heilige" geboren. Anders had Hij onze plaats niet kunnen innemen. Die zich voor ons opofferde, moest zonder gebrek zijn, heilig, onschuldig, onbesmet, gescheiden van de zondaren. Door den eeuwigen Geest heeft Hij zichzelf Gode *onberispelijk* opgeofferd.

God zond zijnen eigenen Zoon in gelijkheid des zondigen vleesches als offer voor de zonde, en heeft op het kruis de in het vleesch wonende zonde geoordeeld. Christus heeft onze zonden in zijn lichaam gedragen op het hout, en is zonder zonde opgewekt uit de dooden, zoodat al de zonden, die Hij droeg, verdwenen zijn. Hij werd door God overgeleverd om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardiging. Doch niet alleen dit. Christus is ook tot zonde voor ons gemaakt. „Die geen zonde *gekend* heeft, heeft Hij (God) *zonde voor ons gemaakt*, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem." (2 Kor. V:21.) God heeft Hem, die aan het kruis zonde voor ons gemaakt was, geoordeeld en verbrijzeld. Dat Hij gestorven is, is Hij eens voor altijd der zonde gestorven. Onze oude mensch is met Hem gekruisigd, opdat het lichaam der zonde, dat is de geheele toestand, waarin wij door de zonde als kinderen van Adam ons bevinden, te niet gedaan zij. Daardoor zijn wij gerechtigd van de zonde. De zonde in het vleesch is geoordeeld. De zonde heerscht niet meer over ons. Wij zijn niet meer onderworpen aan de wet der zonde en des doods. Wij hebben niet slechts vergeving van onze bedreven zonden; wij zijn niet alleen met God

verzoend door den dood zijns Zoons; maar wij zijn van de zonde vrijgemaakt. God ziet ons niet slechts zonder zonden voor zijn aangezicht, daar Hij onze zonden heeft vergeven, onze schuld heeft uitgewischt, en ons van de straf heeft vrijgesproken; maar Hij ziet ons ook van de zonde gescheiden, van de heerschappij der zonde ontheven, omdat Hij de zonde als macht oordeelde en te niet deed, en ons in den opgewekten Christus voor Zich aanschouwt.

Zoodra wij dit verstaan en gelooven, is de in ons wonende zonde geen oorzaak meer voor ons van smart, twijfel en vrees. Even zeker als wij zijn van de vergeving onzer zonden door het bloed van Christus, zijn wij het van de veroordeeling onzer natuur, der inwonende zonde en van het te niet doen door God van de macht der zonde. Wij zien ons aan de macht der zonde ontrukkt, van de heerschappij der zonde ontheven, van den ouden mensch verlost. Wij gelooven, omdat God het zegt, dat wij als oude menschen met Christus gekruisigd en gestorven zijn, en dat wij thans in Hem nieuwe menschen geworden zijn, als zoodanig door God worden aangezien, aangenaam gemaakt in den Geliefde, zoodat wij ten allen tijde in zijne tegenwoordigheid kunnen verschijnen en in zijne gemeenschap kunnen leven.

Nu is *dit* vooral een zaak des geloofs. Wel is dit met alles het geval. Wij kunnen toch alleen door het geloof aan het Woord van God van de vergeving onzer zonden en van onze verzoening met God verzekerd zijn. Maar toch staat het ten aanzien dezer zaak een weinig anders. Hier vooral is het noodig door het geloof te leven. Het strijdt toch geheel met onze ervaring, dat de zonde te niet gedaan is, dat wij van de zonde gescheiden, en aan de heerschappij der zonde ontrukkt zijn. Want wij gevoelen steeds de in ons wonende zonde; wij ontdekken het vleesch met zijne hartstochten en begeerten in ons; wij worden voortdurend gewaar, dat het vleesch begeert tegen den Geest en de Geest tegen het vleesch. Dit is ten aanzien van de vergeving onzer zonden niet het geval; en daarom is menigeen, die in het geheel niet twijfelt aan de ver-

geving zijner zonden, vol onrust en vrees bij het gewaarworden van de in hem wonende zonde. Doch de Schrift zegt: „Maar de rechtvaardige zal uit geloof leven.” Gods getuigenis is waar. Het geloof neemt dit getuigenis aan. En het gevolg daarvan is, dat wij onszelven beschouwen, zooals God ons beschouwt.

In plaats van voortaan te trachten het vleesch te verbeteren of de inwonende zonde te verdrijven, aanvaarden wij de waarheid, door onze ervaring bevestigd, dat het vleesch zich niet aan God wil onderwerpen of onderwerpen kan, en dat de zonde in ons woont, zolang wij hier beneden in dit sterfelijk lichaam vertoeven. Wij weten, dat nu Christus in ons is, wel het lichaam dood is om der zonde wil, maar de Geest leven om der gerechtigheid wil. En wij weten ook, dat, indien de Geest van Hem, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in ons woont, Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook onze sterfelijke lichamen zal levend maken uithoofde van zijnen Geest, die in ons woont. (Rom. VIII : 10, 11.) Met vreugde denken wij aan het oogenblik, dat dit sterfelijk lichaam, onsterfelijk, onverderfelijk, gelijkvormig aan het lichaam der heerlijkheid van Christus worden zal, en dan de zonde niet meer in ons wonen en het vleesch niet meer in ons zijn zal. Maar door het geloof zien wij ons thans reeds, op grond van Gods getuigenis, in Christus gerechtvaardigd en verheerlijkt, met Hem gestorven en opgewekt en in Hem gezet in de hemelsche gewesten.

Het gevolg hiervan voor onzen wandel is tweeledig. Negatief en positief. Wij dooden onze leden, die op de aarde zijn. En wij wandelen in de goede werken, die God in Christus heeft voorbereid. „Houd u voor de zonde dood, maar voor God levend in Christus Jezus,” zegt Paulus. (Rom. VIII : 11.) En Petrus zegt: „Dewijl nu Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, dat wie in het vleesch geleden heeft, afgedaan heeft met de zonde.” (1 Petr. IV : 1.) Dit is het standpunt des geloofs. Hoewel de zonde nog in ons woont, en het vleesch nog in ons is,

zoolang wij in dit sterfelijk lichaam omwandelen, zoo moeten wij ons voor de zonde dood houden, omdat wij met Christus gestorven zijn, en voor levendgemaakt en opgewekt met Christus, voor God levend in Christus Jezus. Dit is het wapen tegen de in ons wonende zonde. En daar wij ons niet meer onder de heerschappij der zonde bevinden, maar aan hare macht ontrukkt zijn, moeten wij er voor waken, dat de in ons wonende zonde geen heerschappij in ons voere. „Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk lichaam, om zijne begeerlijkheden te gehoorzamen!” vermaant ons Paulus, en voegt er aan toe: „Stelt uwe leden niet voor de zonde tot werktuigen der ongerechtigheid, maar stelt uzelf voor God als uit de dooden levend geworden, en uwe leden voor God tot werktuigen der gerechtigheid.” (Rom. VI : 12, 13.) En in Kol. III zegt hij tot hen, die gestorven zijn, en wier leven met Christus verborgen is in God: „Doodt dan uwe leden, die op de aarde zijn: hoererij, onreinheid, wellust, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, welke is afgodendienst.” Wij zijn in Christus in den hemel gezet. Zóó beschouwt God ons, en zóó moeten wij ons door het geloof beschouwen. Onze leden, die op de aarde zijn, zijn te zamen het lichaam der zonde, dat te niet gedaan is op het kruis, de in ons wonende zonde, die door God in Christus op Golgotha is geoordeeld.

De aanwezigheid van de zonde in ons, van het vleesch met zijne hartstochten en begeerten, verhindert ons dus niet met God gemeenschap te oefenen, want God ziet ons niet in het vleesch, maar in den Geest, niet in onze oude natuur, maar in Christus. Hij heeft de in ons wonende zonde geoordeeld, zoodat die zonde niet is tusschen Hem en ons, en ons niet verontreinigt. Wij moeten haar evenwel niet toelaten in ons te werken, maar haar door de kracht des Geestes ten onder houden. Het middel daartoe is het geloof, waardoor wij ons voor de zonde dood houden en voor God levend in Christus Jezus. Hebben wij aan de zonde gehoor gegeven, of het vleesch in ons laten werken, dan moeten wij onze zonden belijden, om daardoor in de

gemeenschapsoefening met God, die door dit gehoorgeven aan de zonde afgebroken werd, terugkeeren. (Zie 1 Joh I: 9.)

Maar niet alleen dit: wij wandelen ook in de goede werken, die God in Christus heeft voorbereid. Wij behooren ons niet slechts van het kwade te onthouden, maar ook het goede te doen. En daartoe zijn wij in staat gesteld. Waar wij vroeger, door het niet verstaan van de waarheid, dat wij van de wet der zonde en des doods zijn vrijgemaakt door den Geest des levens in Christus Jezus, de voortdurende en pijnlijke ondervinding opdeden, dat wij het goede, wat wij wilden, niet deden en niet doen konden, wordt thans „de rechtvaardige eisch der wet vervuld in ons, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.” Wat God in de wet eischt van den mensch, is thans niet slechts onze vermaking, maar kan door de kracht van den Geest des levens in Christus Jezus door ons worden gedaan. En wat meer zegt: wij kunnen thans als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, aandoen: innige ontferming, goedertierenheid, nederigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid, vergevensgezindheid; (Kol. III: 12, 13.) met één woord wandelen in die goede werken, welke God voorbereid heeft in Christus, naar het woord van Paulus in Ef. II: 10: „Want wij zijn zijn (Gods) maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God te voren bereid heeft, (in Christus) opdat wij daarin zouden wandelen.” In overeenstemming met dit andere woord des Apostels in Kol. III: 10: „Ligt niet tegen elkander, daar gij den ouden mensch met zijne werken hebt uitgedaan, en den nieuwen hebt aangedaan, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het beeld desgenen, die hem geschapen heeft.”

Welk een heerlijke en volkomene verlossing is dus ons deel geworden! Wij hebben niet alleen de vergeving onzer zonden, en zijn van de straf en het oordeel bevrijd, maar wij zijn nieuwe menschen geworden. Als kinderen van Adam zijn wij met Christus gestorven, zoodat wij als zoodanig voor Gods aangezicht niet meer bestaan. God kent ons niet meer als oude menschen; Hij ziet ons niet meer

als zondaren voor zich. Wij zijn met den opgewekten Christus vereenigd, en staan in Hem voor God. Toen wij dood waren in de misdaden, heeft God ons levend gemaakt met Christus, en ons mede opgewekt en mede gezet in de hemelsche gewesten in Christus Jezus. (Ef. II : 5, 6.) „Indien iemand in Christus is — een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden.” (2 Kor. V : 17.) Wij hebben den ouden mensch met zijne werken uitgedaan en den nieuwen mensch aangedaan. (Kol. III : 10.) Wij zijn niet in het vleesch, maar in den Geest, omdat de Geest Gods in ons woont. Die Geest is een Geest van zoonschap, door welken wij roepen : Abba, Vader! Hij getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. En omdat wij kinderen zijn, zijn wij ook erfgenamen : erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus. (Rom. VIII.)

Door dien Geest worden wij geleid en in staat gesteld om onze leden, die vroeger werktuigen der ongerechtigheid waren, thans te stellen voor God tot werktuigen der gerechtigheid, zoodat de vrucht des Geestes : liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, matigheid, in ons openbaar wordt. Van de zonde vrijgemaakt, zijn wij slaven der gerechtigheid geworden, en zijn *van harte* gehoorzaam geworden aan den inhoud der leer, waarin wij onderwezen zijn.

„Indien wij door den Geest leven,” zegt Paulus, „laat ons ook door den Geest wandelen.” Het vleesch begeert wel tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; doch indien wij door den Geest wandelen, dan zullen wij de begeerte des vleesches geenszins volbrengen. (Gal. V.) Wij mogen en moeten onszelfen der zonde voor dood houden en voor God levend in Christus Jezus. De inwonende zonde is door God geoordeeld; het vleesch met zijne harts-tochten en begeerten is gekruisigd; wij zijn gestorven, maar ook levend gemaakt en met Christus opgewekt, en staan aldus in de vrijheid, met welke Christus ons heeft vrijgemaakt; en in plaats van te zuchten onder de macht der zonde, verheugen wij ons in de gerechtigheid, in de

leiding des Heiligen Geestes, en wandelen in al hetgeen Gode waardig en welbehagelijk is.

Moge de Heer ons allen door zijne genade geven, dat wij deze heerlijke waarheid verstaan, genieten en beoefenen!

Mara en Elim.

(Exodus XV.)

De omstandigheden maken openbaar, wat er in ons hart is. God leidt de omstandigheden, opdat dit openbaar zou worden. Niet voor Hem, want Hij kent ons door en door. Maar voor onszelf, opdat wij ons zouden kunnen verootmoedigen, en zouden gereinigd worden. Het water te Mara was bitter, en de kinderen Israëls murmureerden. Hadden zij geloof gehad in God, dan zouden zij gezegd hebben: Hij, die ons uit Egypte verlossen en droogvoets door de Roode zee leiden kon, kan ook dit bittere water zoet maken. Wordt gij beleedigd, dan zal openbaar worden, of gij een navolger zijt van Hem, die niet schold, toen Hij gescholden werd, of dat gij uw recht zoekt en uzelf wreekt. In beide gevallen wordt openbaar, wat er in uw hart is.

God maakte het bittere water zoet. Wat een oorzaak van teleurstelling en droefheid was, werd een oorzaak van vreugde en genot. Met een leger van drie millioen menschen drie dagen in de woestijn te trekken zonder water te vinden, was geen kleinigheid; het was een groote beproeving. Welk een vreugde, toen zij te Mara water vonden! Maar zie, het water was ondrinkbaar. Welk een teleurstelling! Doch God maakte het water zoet. Dubbele vreugde! De verrassing was des te grooter, naarmate de teleurstelling groot geweest was. Wandelen wij door het geloof, vertrouwen wij op God, die alle dingen ten goede doet medewerken voor hen, die naar zijn voornemen geroepen zijn, dan beschouwen wij de moeielijkheden en teleurstellingen als een oorzaak van zegen en heil. Gods kastijding doet ons zijner heiligheid deelachtig worden.

De verdrukking brengt ons dichter tot God. Het lijden leert ons in zijne goedertierenheid en genade den troost en de sterkte onzer ziel te vinden. Om het heerlijke resultaat roemen wij in de verdrukking. Het tranendal — zooals de dichter in den 84sten Psalm zegt — stellen wij tot een fontein. Door Gods genade wordt het bitter zoet. Al zou de beproeving ook zoo zwaar zijn, als de doorn voor het vleesch voor Paulus, zoodra de ziel het doel van God erkend heeft, en in zijne genade, die voor alles genoeg is, rust, heeft zij een welbehagen in zwakheden, opdat de kracht van Christus in haar wone. En aan het eind, als alles zal bevonden worden tot lof en heerlijkheid en eer in de openbaring van Jezus Christus, zal zij God danken voor het bittere water der woestijn, dat door zijne genade zoet gemaakt en een stroom van zegen geworden is.

Doch de woestijn heeft hare Elim's zoowel als hare Mara's; hare fonteinen en palmboomen, zoowel als hare bittere wateren. Wij worden niet altijd verzocht of beproefd. De Heer kastijdt niet voortdurend. Hij zendt niet lijden op lijden. Dan zouden wij bezwijken. Hij geeft ons tijden van rust en verademing. De heerlijke schaduw van Elim's palmboomen, en de frissche wateren der twaalf fonteinen waren een ware verkwikking voor Gods volk. Op de liefderijkste wijze bereidt de Heer groene plekjes in de woestijn. En hoewel het slechts oäsen zijn, zoo verkwikken en bemoedigen zij nochtans het hart. „Komt hierheen en rust een weinig,” zeide Jezus tot zijne discipelen. „Nu een weinig tijds, *zoo het noodig is*, bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingén,” zegt Petrus. De tafel des Heeren, de vergaderingen der geloovigen, de stille afzondering tot gebed en overpeinzing des Woords zijn zoo vele plaatsen van rust, verademing en verkwikking. Zij bekwamen ons om den strijd der woestijn en het lijden dezes tegenwoordigen tijds opnieuw te gemoet te gaan en te verdragen.

Correspondentie.

2. J. K. te Elburg. — Zacharia XII : 10—14. Wanneer de Heer Jezus als koning verschijnen zal met groote kracht en heerlijkheid op de wolken des hemels, dan zullen de Joden zien, dat de Messias, dien zij verwierpen en nagelden aan het kruis, de Zoon des levenden Gods, de Jehovah des Ouden Verbonds is; en dientengevolge zullen zij rouwklagen. Hoewel zij zich reeds van te voren tot God bekeerden, en ook hunne verwerping van den Messias voor Hem beleden, (zie Ps. L.) zoo zullen zij dan toch eerst de grootheid hunner zonde inzien, en zich daarom op een bijzondere wijze voor God verootmoedigen. Niet slechts als volk zullen zij dit doen, maar ieder in het bijzonder, *elk geslacht* bijzonder. Niemand van dat Israël, 'twelk behouden worden zal, zal ongevoelig blijven voor de groote schuld, die zij op zich geladen hebben; maar daarna zal ook de vreugde over de volkomene vergeving hunner zonde des te grooter zijn.

De geslachten, die opgenoemd worden, hadden het grootste aandeel aan de verwerping van den Messias. Het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunne vrouwen bijzonder, en het geslacht van het huis van Nathan, den zoon van David, uit welken onze Heer naar het vleesch afstamde. Dan het priesterlijk geslacht in het bijzonder; eerst Levi en daarna Simeï, de kleinzoon van Levi, (zie Num. III) omdat dezen het meest schuld hadden aan de verwerping en kruisiging van Christus. (Zie jaargang XIX blz. 181.)

3. J. N. te 's Hage vraagt een verklaring van Jes. LXVI : 3. De Heere God zegt tot zijn onboetvaardig en ongeloovig volk, dat Hij geen welgevallen had in hunne offeranden. Daar zij slechts bestonden in uitwendige plechtigheden, terwijl het hart verre van Hem was, waren zij hem een gruwel. *Wie*, in zulk een gesteldheid des harten, *een os slacht, slaat een man*; hij is in mijne oogen niets meer dan iemand, die bloed vergiet; zijn offer wordt door Mij niet aangenomen, want hij vergrijpt zich aan het leven van een dier, zooals hij ook een man zou doodslaan, alsof Ik ossenvleesch zou eten en bokkenbloed zou drinken. (Zie Ps. L : 14.) *Wie een lam offert*, brengt, omdat alles door uwe ongerechtigheid voor Mij onrein is, geen rein dier, maar doet niet anders, alsof *hij een hond den hals zou breken*. *Wie van*

u *spijsoffer offert*, staat gelijk met iemand, die *zwijnenbloed zou offeren*, en dus het bloed van het alleronreinste dier op mijn altaar zou brengen. *Wie wierook brandt ten gedenkoffer*, is, omdat zijn hart niet recht staat voor Mij, als *een, die een afgod zegent*. *Deze*, die met valsche en geveinsde godsdienstigheid Mij zoeken te dienen, *verkiezen ook hunne wegen*, de wegen der afgoden, die mij een gruwel zijn, *en hunne ziel heeft lust aan hunne verfoeiselen*.

4. H. v. d. H. te Cleveland (Amerika) vraagt, of ook de kinderen, die vroeg sterven, begrepen zijn in de woorden van Paulus in Rom. V : 12.

Zeer zeker; want de Apostel zegt: »Daarom, gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en aldus de dood tot alle menschen is doorgegaan, omdat allen gezondigd hebben.» Al hebben ook de woorden: »omdat allen gezondigd hebben» slechts betrekking op hen, die zonden bedreven hebben, zoodat deze niet alleen om hunne geboorte uit Adam, maar ook om hunne eigene zonden aan den dood en het oordeel onderworpen zijn, waardoor zij ieder persoonlijk de rechtvaardigheid van dit oordeel moeten erkennen, zoo is toch door éénen mensch de zonde in de wereld gekomen, en door de zonde de dood, en zijn allen dientengevolge aan den dood onderworpen. Wanneer dus vroeg gestorven kinderen behouden worden, kunnen zij alleen behouden worden door de offerande van Christus. Uit Adam geboren, zijn zij in den toestand van Adam. Dat zij niet gezondigd hebben, doet in dit opzicht niets af. Zij bevinden zich in de zonde en sterven. Waren zij blijven leven, dan zouden zij ook gezondigd hebben. Zij moeten derhalve verlost en met den laatsten Adam vereenigd worden. Op grond van de gehoorzaamheid van Christus, door welke God verheerlijkt en zijne gerechtigheid bevredigd is, kan God hen aannemen en van het verderf redden. Uit Matth. XVIII : 11, 14 blijkt, dat God zulks doen zal. »De Zoon des menschen is gekomen om het verlorene te behouden,» zegt de Heer Jezus, »en het is de wil niet van uwen Vader, die in de hemelen is, dat één dezer kleinen verloren ga.»

Drieërlei afdwaling.

Zoolang er een geschiedenis van den mensch bestaat, is er zedelijk verval op te merken. Van Eden's hof tot op den berg Sinaï; van Sinaï tot Salomo's troon; van Salomo tot het Pinksterfeest; van de uitstorting des Heiligen Geestes tot op onzen dag, treedt u het verval op *elke* bladzijde der geschiedenis tegen.

Dat wij ons dit verval *niet altijd bewust* zijn, is mischien nog het treurigste van alles. „Vreemden verteren zijne kracht, en *hij merkt het niet*, ook is de grauweheid op hem verspreid, en hij merkt het niet.” (Hos. VII:9.)

Het doel van dit opstel is, het licht van Gods Woord op dit ernstige onderwerp te laten vallen, en iederen lezer de vraag: „Ben ik één van deze?” voor zichzelf te doen beantwoorden.

Hoewel het woord „afgedwaalde” of „afvallige” alleen in het Oude Testament voorkomt, zoo worden toch in het Nieuwe verscheidene uitdrukkingen gebezigd, die hetzelfde beteekenen. Met *afdwalen* of *afvallen* bedoelen wij, in 't algemeen, het verlaten of prijsgeven van een plaats, die men vroeger innam, van een belijdenis, die men vroeger afgelegd, of van een zielstoestand, dien men vroeger genoten heeft. Het is een zeer treurige waarheid, dat een *waarachtig bekeerde ziel kan afdwalen* — doch als men de beteekenis van het woord *afdwalen* alleen tot de zoodanigen beperkt, wordt dit een oorzaak van eindelooze verwarring en wanbegrip. Er zijn in de belijdende Christenheid *drie groote groepen* van afgedwaalden, die geheel van elkander onderscheiden zijn :

X X X V I

1. DE AFGEDWAALDE RENEGAAT *).

„Zijne bekeering is onmogelijk.”

Hoewel een renegaat geen afgedwaalde in de gewone beteekenis van het woord is, zoo is hij toch *afgedwaald*, en wij bespreken hem daarom als zoodanig. Hij heeft eerst een geloofsbelijdenis afgelegd van de waarheden en leerstellingen des Christendoms, en *heeft deze daarna met opzet en geheel en al verloochend*; bewerende, dat de christelijke godsdienst *een valsche* is! Zoo iemand heeft zichzelf daardoor buiten het bereik der genade geplaatst. Verstrikt in een rechtvaardig verdiende verblindheid, blijft hem niets anders over dan „te sterven zonder genade.” (Hebr. X: 28, 29.) Schrikkelijke toestand!

2. DE AFGEDWAALDE ONBEKEERDE.

„Zijne bekeering is niet zeker, doch *mogelijk*.”

Deze groep omvat allen, die zonder de werking van Gods genade in de ziel — (dat is zonder wedergeboorte) — beleden en bekend hebben, bekeerd te zijn, doch later tot zedelijken afval komen. Zij zijn evenwel geen renegaten, zij zweren het Christendom niet af. Een tijd lang volharden zij; doch als de verzoekingën komen, worden zij geërgerd, gelijk het op rotsachtigen grond gezaaide in de gelijkenis van Matth. XIII. Gelijk de hond wederkeert tot zijn uitbraaksel en de gewasschene zeug tot de wenteling in het slijk, keeren zij terug tot de wereld en hunne vroegere zonden, en hun laatste is erger dan hun eerste. Zij hadden „geen wortel geschoten.” Welke belijdenis zij ook afgelegd hebben, zij zijn nog geen „planten in den hof des Vaders,” (Matth. XV: 13.) en zullen vroeger of later verdorren.

3. DE AFGEDWAALDE BEKEERDE.

„*Berouw*, gevolgd door *herstelling*, is *zeker*.”

Dit is alleen waar van een waarachtig bekeerde ziel.

---

*) Een renegaat is iemand, die het Christendom als godsdienst *in zijn geheel* heeft afgezworen.

Wij lezen: „Zoo iemand zondigt, *wij* hebben een Voorpraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige.” (1 Joh. II : 1.) „*Wij*” heeft hier *alleen* betrekking op geloovigen. Voorts: „Zoo *wij*, vijanden zijnde, met God verzoend zijn geworden door den dood zijns Zoons, veelmeer zullen wij, verzoend zijnde, *behouden worden door zijn leven*. (Rom. V : 10.)

Laat ons nu elke groep nader beschonwen :

I. DE AFGEDWAALDE RENEGAAT.

Wij vinden deze groep beschreven in Hebr. VI en X. In het eerstgenoemde hoofdstuk vinden wij hunne *grootte voorrechten*; in het laatste *hun diepen val*.

Hoewel nu, zonder twijfel, deze ernstige Schriftuurplaatsen allereerst gericht zijn *tegen die Joden*, die, na *eerst het Christendom uitwendig te hebben aangenomen*, later alles verloochenden en tot het Jodendom terugkeerden, zoo wordt toch, gelijk ik vrees, het getal afvalligen onder de belijders van het Christendom, die geen Joden waren, steeds grooter.

Hier is, let wel, geen sprake van *zedelijk* verval. Er wordt geen aanklacht van onzedelijk gedrag tegen hen ingebracht. Onderzoek de Bijbelplaatsen, die hierop betrekking hebben, nauwkeurig, en stel dit feit voorop, want het is van groot belang tot het verstaan van dit gedeelte van ons onderwerp.

Er worden ons in deze hoofdstukken drie dingen duidelijk voor oogen gesteld :

1. De *uitnemendheid der voorrechten*, welke, *uitgezonderd de wedergeboorte*, eenmaal hun deel waren.

2. De *geringschatting*, waarmede zij deze voorrechten behandelden.

3. De ernstige gevolgen hiervan.

Zij waren *zoover* gegaan, als zij door de belijdenis en de voorrechten *konden* gebracht worden. Zij waren in de bijeenkomsten van Gods heiligen geweest, waar de Geest Gods werkt. (Zie 1 Kor. XIV : 24, 25.) Zij hadden „het

goede woord Gods gesmaakt". — Zij hadden „de kennis der waarheid ontvangen." — Zij waren „deelgenooten des Heiligen Geestes" geworden, en toch wierpen zij *opzettelijk* datgene over boord, wat de kern van het Christendom is, namelijk :

1. *den Persoon des Zoons van God,*
2. *de getuigenis van den Geest der genade en*
3. *het kostbare bloed van Christus.*

Zóó iemand, zegt de Apostel, (Hebr. X : 29.) heeft „den Zoon van God met voeten vertreden," en „het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht" en „den Geest der genade gesmaad." Welk een beschuldiging!

Voor dezulken blijft „geen slachtoffer voor de zonden meer over, maar een vreeselijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden." (Hebr. X : 26, 27.)

En in Hebr. VI : 4—6 wordt duidelijk gezegd, dat het „*onmogelijk is dezulken tot bekeering te vernieuwen.*" Hoe vreeselijk ernstig, maar toch *waar!*

Er is een wezenlijk onderscheid tusschen zoo iemand en een waar geloovige, die „voor een tijd" door zijn vleesche-lijke lusten ten val gebracht of door de verlokkingen der wereld verstrikt is. De zedelijke val van een kind Gods moge nog zoo diep zijn, toch zal de ziel het christelijk geloof *niet prijsgeven*. Vraag hem maar, wien hij beschuldigt wegens zijn tegenwoordigen zielstoestand: Christus of zichzelf, en hij zal niet aarzelen te zeggen: mij zelf geheel en al."

„Maar wilt gij Christus niet prijsgeven?"

„*Hem* prijsgeven? Dat kán ik niet; ik durf het niet."

„Hebt gij dan niets aan te merken op zijn werk? Hebt gij geen beschuldiging in te brengen tegen zijne offerande?"

„In het geheel niet; zijn werk is volmaakt, zijn bloed is kostbaar. Bij *mij* alleen is de schuld. Nooit kwam er een gedachte bij mij op, *Hem* prijs te geven. Wel heb ik een angstig gevoel gehad, dat *Hij mij* na zulk een zondig, niet te verontschuldigen gedrag, zou willen loslaten. Ja, ik heb dikwijls gevreesd, dat mijn toestand in Hebr.

VI en X beschreven is, en dat ik door mijne zonden de genade verbeurd heb, en dat er voor *mij geen heil is!* Maar *Hem* zou ik nooit kunnen afzweren."

„Gij wilt dus de gedachte van redding door Christus alleen niet opgeven en u *elders* wenden om uitkomst? Gelooft gij dan *nog* aan de algenoegzaamheid van Christus' offerande?"

„Met mijn gansche hart kan ik verklaren, dat ik geen ander toevluchtsoord ken. Ik geloof dat: er geen andere naam onder den hemel gegeven is, waardoor wij kunnen zalig worden."

Het is dus volkomen zeker, dat de toestanden in Hebr. VI en X beschreven geen voorbeelden van den uwen zijn. Welke zonde gij ook bedreven hebt, gij hebt u niet schuldig gemaakt aan wat hier „WILLENS ZONDIGEN" genoemd wordt. Het verschil is dit: *Gij* twist met *uzelven*, terwijl de afvallige in Hebr. X met *Christus* twist.

Gij hebt niets op het werk van Christus, maar alles op uzelven aan te merken; terwijl *gene* geen fout in zichzelf vindt, maar den *Zoon Gods onder de voeten treedt!* De Geest van God is van den hemel nedergedaald met zijn wonderbare boodschap van genade, getuigenis afleggende van de waarde van het werk van Christus en van de heerlijkheid van zijn persoon, maar de „*willens zondigende*" *afvallige*, beschreven in dezen tekst, beleedigt den Geest der genade; hij beweert, dat de dood van Christus *geen waarde* heeft, dat het slechts de dood van een bedrieger, of op zijn hoogst genomen van een martelaar was, en dat hij liever zijn vertrouwen op het bloed van een stier of een bok zou willen stellen, dan den dood van den *Zoon Gods* tot zaligheid te aanvaarden! Waarbij nog komt, dat hij geen vreemdeling was op dit gebied; neen! *hij wist er alles van, want hij had het geproefd, gesmaakt* en zonder waarde bevonden! Hij was zelfs in verbinding geweest met Christenen; zijn naam was bekend onder hen; hij was in hunne bijeenkomsten geweest en had gehoord, wat zij zeiden, en dit was nu het „met voorbedachten rade" genomen besluit!

Omtrent deze dingen kon geen onzekerheid bestaan; er kon geen voorwendsel van onwetendheid ingebracht worden. *Het was een opzettelijk verzaken van het Christendom, van zijn fondamenteu af tot aan zijne verhevenste waarheden! Het was afzweren!*

En wat waren de gevolgen hiervan? *Geen bekeering was mogelijk; geen ander slachtoffer voor de zonden was er, nu hij het ééne ware verworpen had. Geen redding meer — een voortijlen naar het verderf! Niets bleef er over dan een zeker, vreeselijk verwachten van het oordeel en hitte des vuurs. Niets dan een gewis verderf. Zij hebben zich onttrokken ten verderve.* (Hebr. X : 39.)

In onze dagen worden de fondamenteu van het christelijk geloof ondermijnd door mannen, die, hoewel zij officieele bedienaren des Woords heeten, de rijen van hen, die — *willens en opzettelijk* — de waarheden des Christendoms over boord werpen, met ontzettende snelheid aanvullen, — in onze dagen zijn derhalve zulke uitspraken der Schrift, als wij beschouwd hebben, *ontzettend ernstig*. Alles, wat wij kunnen doen, is het bijzondere karakter van deze zonde duidelijk te maken, en de voor den zondaar noodzakelijke gevolgen te schilderen, daarbij elk bijzonder geval aan Hem overlatende, die niet ziet zooals de mensch, maar die rechtvaardig oordeelt, met de ernstige bede, dat de lezer nooit *één van dezen* moge bevonden worden. „De mensch, die van den weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der dooden rusten.” (Spr. XXI : 16.)

Wij hopen het duidelijk genoeg gemaakt te hebben, dat deze Schriftuurplaatsen geen toepassing *kunnen* hebben op een *gewonen afgedwaalde*; want dan zou *geen enkele afgedwaalde* teruggebracht kunnen worden, wat toch niet het geval is.

II. DE AFGEWOKEN ONBEKEERDE.

De tweede groep wordt gevormd door hen, die, hoewel nog niet behouden, een *belijdenis* van het geloof in Christus afleggen, en daarna in hun oude, vleeschelijke, wereldsche wegen terugvallen.

In het boek Ruth vinden wij een voorbeeld van deze groep afgedwaalden. Ik bedoel *Orpa*. Zij was in het gezelschap van *ware* pelgrims naar Kanaän — Naomi en Ruth — en een tijdlang scheen zij op denzelfden weg te reizen, want zij gingen te zamen. Maar toen de proef kwam, week zij af. Er kwam een gelegenheid, om naar haar volk en hare goden terug te keeren; en — *zij keerde terug!* Wel ging zij weg met betuigingen van eerbied — zij kuste hare schoonmoeder — doch, *zij keerde terug!*

Misschien behoort mijn lezer tot deze soort van menschen. Misschien zijt gij een kind van geloovige ouders, en hebt gij van uwe prilste jeugd aan de liefelijke evangeliegeschiedenis gehoord? Voortdurend stelde men u voor oogen, welk een groot voorrecht het is, een Christen te zijn, en op zekeren dag hoordet gij, dat uw broeder of zuster, uw vriend of schoolmakker bekeerd werd, — en gij dacht, dat het goed zou zijn, als ook *gij* een Christen werdt; gij zijt de anderen gevolgd en hebt *een belijdenis* des geloofs afgelegd! Doch God wist, dat het geen waarachtig werk in uwe ziel was; en toen de verzoeking kwam, hebt gij dat bewezen.

Op tweeërlei wijze kan zich een afgedwaalde aan Orpa spiegelen. Zij was op den weg van de natuurlijke genegenheden des harten en op den door God goedgekeurden weg. Liefde heeft veel macht en invloed! Misschien spreek ik tot een, die door een bekeerden echtgenoot op den goeden weg geleid werd, of door den invloed van een geliefden vriend! Doch natuurlijke genegenheid kan uwe ziel niet redden, noch kan zij u op den rechten weg houden.

Bedrieg uzelf niet! Orpa hief hare stem op en weende, juist zooals Ruth; maar toen de beproeving kwam, *keerde zij om!* Haar hart was in Moab. Ernstige waarschuwing! Goddelijk gezelschap en natuurlijke toegenegenheid brachten haar een eind weegs, maar ten slotte ging zij terug tot haar volk en goden, en wij hooren *niets* meer van haar.

In de vrouw van Lot zien wij een ander voorbeeld van een onbekeerden afgedwaalde. Zij was de vrouw van een geloovige, van den rechtvaardigen Lot; zij deelde een

tijdlang in Gods tusschenkomst ten behoeve van haar man. Geleid door de hand eens engels, ging zij een eind weegs met haar echtgenoot mede, vluchtende van de verwoesting der stad, volgens het goddelijk bevel. Gelijk Orpa's hart in Moab was, zoo was het hart van Lots vrouw in Sodom. Men kon haar *lichaam* uit Sodom wegsleuren, maar *haar hart bleef er!* Zij zag om, en werd een zoutpilaar. Plechtig gedenkteeken van het goddelijk oordeel over elken onbekeerden afgedwaalde! De Heer en Heiland zelf wees er op met dat ééne beteekenisvolle woord: GEDENK aan de vrouw van Lot!

Lezer, zijt *gij één* van deze soort? Wees dan *bij tijds* gewaarschuwd! Het gezelschap van een Christen, of de vereeniging met een schaar geloovigen is een groot voorrecht, maar het is niet voldoende om behouden te worden. Daartoe moet *gij CHRISTUS* bezitten. Bloote gevoelens en innerlijke bewegingen kunnen u niet helpen. Indien *Hij* u als een zijner *heiligen* zal erkennen, moet *gij* uwe plaats aan zijne voeten innemen als een *zondaar*. Zoo *gij* het Woord „met vreugde” hoort, zonder dat het u in uw binnenste overtuigd heeft; zoo er op uwe natuurlijke gevoelens gewerkt is, zonder dat *gij* in uw geweten in Gods tegenwoordigheid getroffen zijt, bevindt *gij* u een tijd lang in den toestand van Orpa, terwijl de eeuwige verdoemenis — het deel van Lots vrouw — u wacht.

III. DE AFGEDWAALDE BEKEERDE.

Welk een genade, dat de aanneming van den geloovige bij God *niet* afhangt van de veranderlijke gevoelens van ons onbestendig hart. Toen Abel zijne offerande aan God bracht, „ontving hij getuigenis, dat hij rechtvaardig was, God gaf over *zijne* gaven getuigenis.” (Hebr. XI: 4.) Hoe kwam dit? Was Abel niet evenals Kaïn van nature een zondaar? Ja. — Doch het was niet *de uitnemendheid van Abel's natuur*, die God aanzag, toen Hij hem voor rechtvaardig verklaarde, maar *het uitnemende offer*, waarop zijn geloof rustte.

God rekent de volle waarde van het werk van Christus elken geloovigen toe. Is *dit werk* volmaakt? Ja! — Is het *voor altijd* volmaakt? Voorzeker! Dientengevolge wordt ook de geloovige op grond van dit werk aangenomen, gelijk wij lezen: „Door ééne offerande heeft Hij *voor altijd volmaakt* degenen, die geheiligd worden.” (Hebr. X:14.)

Omvat gij het gewicht van dit woord, arme, sidderende geloovige? Gij hebt op uw eigen waarde gezien in plaats van op het werk van Christus, 'twelk door God aangenomen is. Hoe heerlijk te weten, dat dit in het oog van God „*volmaakt*” is!

En als wilde God deze gezegende uitspraak met een bijzonder goddelijk gezag bekleeden, voegt Hij er bij: „en de Heilige Geest getuigt het ons ook.” (vs. 15.) Niet *in* ons, (hoewel wij door het geloof in onze zielen er door verkwikt worden) maar *aan* ons, dat wil zeggen: *in het Woord*. Hij richt het oog op Christus.

Wij gelooven dus: dat de kennis van onze aanneming voor God, ons *alleen* in staat kan stellen bij voorkomende afwijkingen van den Heer, niet in vertwijfeling te geraaken, dat *die kennis* alleen ons kracht kan geven onze ware plaats in zelfveroordeeling voor Zijn aangezicht in te nemen, daarom hebben wij opzettelijk eerst op dit *fundament* van des Christens aanneming voor God gewezen, eer wij over zijne afwijkingen willen spreken.

Laat ons nu stilstaan bij deze ernstige zaak, namelijk:

HET ZEDELIIK VERVAL VAN EEN GELOOVIGE.

Wij vinden in het 15de hoofdstuk van het boek Job (vs. 11 en 12.) *vier* vragen. Zij zijn even eenvoudig als snijdend tot in het geweten. Laat elke lezer die met een biddend hart zichzelf voorleggen. Meer dan eens hebben zij des schrijvers hart bewogen, en hierin vind ik aanleiding, hen ter ernstige overweging aan elken geloovige aan te bevelen.

Eerste vraag. „*Zijn de vertroostingén Gods u te gering?*”

Kunt gij op een tijdstip in uw leven (sinds gij een Christen zijt), terugzien, toen uwe ziel in een frisscheren toestand verkeerde dan thans; toen gij meer liefde voor Christus en zijn volk hadt, meer ijver voor den Heer en zijne belangen dan thans, en gij een grooter genot van zijne liefde smaaktet?

Zonder noodzaak zou ik u niet ongelukkig willen maken, maar ik geloof, dat openhartige taal gezegend èn noodig is, en zou u daarom willen verzoeken, deze vragen niet te ontwijken, maar ze eerlijk te beantwoorden. „Zijn de vertroostingén Gods u te gering?” Zoo ja, dan is er een oorzaak voor; — de volgende vragen zullen u misschien helpen die op te sporen.

Tweede vraag. „*Schuilt er eenige zaak bij u?*” Iets in uw wandel of weg, in uw zaken of uw huishouding; iets in de binnenste schuilhoeken van uw hart, dat verborgen is, en waarvan gij echter zeer goed weet, dat het niet in overeenstemming is met Zijne heiligheid en Zijnen wil? Het is mogelijk — lieve lezer! — dat gij uw weg gaat met nauwgezetheid, wat het *uitwendige* betreft, en bovendien nog met juiste christelijke beginselen, terwijl er toch in uw hart een verborgen kwaad schuilt, dat u voortdurend van God vervreemdt. Mijn vriend, is dit bij u het geval? „Schuilt er eenige verborgen zaak bij u?” Zoo ja, wees dan niet verwonderd, dat de geestelijke vertroostingén u zoo schaarsch worden toebedeeld, terwijl gij *voortdurend den Trooster bedroeft*; — want *Hij weet uw geheim*.

Van buiten schijnt alles schoon, als het fraaie schip uit de haven zeilt, maar er bevindt zich misschien een lage misdadiger aan boord, die het tot een *hopeloos wrak* kan maken, wanneer hij wil, en *dit* is zijn boos opzet. De kapitein weet het wel, maar hij houdt het geheim. Wat baat het den kapitein in zulke omstandigheden, zoo hij al *volmaakt op de hoogte* is van *alle stuurmanswetenschap* en de wetten der zeevaartkunde? — *Absoluut niets!*

Is er in *uw schip* ook zulk een misdadiger? Wat baat het, zoo alles *op het dek* schoon en veilig is, en er bevindt zich zulk een oorzaak van onheil aan boord ver-

borgen? Wat baat het u, zoo uw hoofd, *wat de leer aangaat, zoo helder als bronwater is*, indien uw hart koud is? Gij hebt uwe eerste liefde verlaten, en de Heer roept u toe, u te bekeeren. (Openb. II : 5.)

Derde vraag. Job XV : 12. „*Waarom rukt uw hart u weg?*” Misschien zegt gij: „Ik ben mij niet bewust, dat ik met eenig kwaad, noch in 't openbaar, noch in 't geheim, medega, en toch moet ik bekennen, dat het in mijn ziel *laag water* is. Dit kan zijn! Maar bedenk wel, dat dikwijls juist die dingen, waarin gij of anderen „geen kwaad” ziet, den geloovige het genot van de hemelsche gemeenschap kunnen rooven. Gij kunt er staat op maken, dat *alles*, wat in uw ziel de liefelijkheid van Christus vermindert, als een *dief* betracht en dien overeenkomstig behandeld moet worden. Het moge slechts een liefhebberij of een uitvloeisel van de natuurlijke genegenheden van uw hart zijn; iets waarvoor de menschen u eer prijzen dan berispen zouden — doch als het aan uwe ziel de gemeenschap zijner liefde rooft, MOET HET PRIJSgegeven worden. Ja, naarmate gij de vreugde, die in die gemeenschap met Jezus genoten wordt, meer waardeert, zult gij met blijdschap die dingen wegdoen, en uitroepen: IK ZAL HET VAARWEL ZEGGEN! Hoe *ongaarne* gelooven wij, dat zulke kleinigheden ons die gemeenschap kunnen rooven. Hierover sprekende bepaalde George Whitefield, eens voor een schare in de open lucht sprekende, de aandacht zijner hoorders op de *nietigheid van zijne twee vingers*, in vergelijking met de majestueuze zon aan den hemel. „En toch,” zeide hij, „zijn *deze twee geringe leden* voldoende, om het *licht* dier blakende zon van mijn oogen *af te houden!*” Het zijn de „kleine vossen”, die den wijngaard bederven!

In het Oude Testament onderwees God zijn volk door beelden en figuren, wat rein en wat onrein was. Als gij het XIde hoofdstuk van Levitikus opslaat, zult gij vinden, hoe zorgvuldig Hij een afzonderlijke lijst geeft van het onreine, „kruipende gedierte,” zoodat zijn volk zich daarvan onthouden kon. Heeft dit voor *ons* niet ook een be-

teekenis? Hébben *wij* niet noodig, bewaard te blijven van dit „kruipende gedierte?” Ik bedoel natuurlijk in zedelijken zin. Ja, zeker! *De wereld* kruipt *voet voor voet* bij u binnen; vroegere begeerten worden wakker en langzamerhand gevoed; — en denk er aan, de meeste kruipers zijn ook „blijvers.” Hoe kleiner de zonde, ten minste zooals *gij* u het gewicht daarvan denkt, des te moeilijker is het dikwijls, er afstand van te doen. Het *zwijn* en de *muis* zijn beide onder de onreine dieren gerangschikt, en worden in Jes. LXVI : 17 gelijktijdig vermeld. Welnu, als morgen een *zwijn* uw huis zou willen binnen wandelen, zoudt *gij geen drie minuten* werk hebben het te verjagen, terwijl, als een *nietig muisje* u een bezoek bracht, het wel eens *drie maanden* kon duren, eer *gij* het weer kwijt waart.

Let er ook op, hoe sommigen van deze „kruipende gedierten” in dit hoofdstuk bijeen geplaatst worden. Bij voorbeeld *de muis* en de *schildpad* in vers 29 en de *hagedis* en de *slak* in vers 30. Hoe verschillend zijn de gewoonten en bewegingen van deze dieren. De *muis* beweegt zich zóó snel, dat, *zoo* zij zich al vertoont, zij oogenblikkelijk weer uit het gezicht verdwenen is; misschien zijt *gij* de eenige in huis, die haar gezien hebt. Toch *is* zij er, en de *gevolgen* van hare aanwezigheid veroorzaken u voortdurend last en ongemak. Hoe verschillend zijn daarentegen *schildpad* en *slak*. Zij bewegen zich zoo langzaam, dat hun voortgang nauwelijks op te merken is. *Gij* zoudt uzelf haast wijs kunnen maken, dat zij in 't geheel geen vordering maken, maar steelsgewijze, langzaam doch zeker, kruipen zij voort, en *na eenige uren* kunt *gij* reeds een *duidelijken voortgang* bemerken.

Verder vinden wij daar de *mol*. Wij kennen haar natuur. Zij boort zich diep in de aarde, en wordt zelden bij daglicht gezien. Zij werkt hoofdzakelijk *onder den grond*, en is daarom des te moeilijker te vangen, hoewel het gevolg van haar graven voortdurend *boven den grond* kan bemerkt worden. Zoo ook gaat het met de verborgen zonden van het hart. Zij kunnen daar dag aan dag graven en boren,

en niemand dan ik-zelf weet het; maar *zoo zij niet geoordeeld worden*, zal God, (daar kunt gij zeker van zijn!) het kwade gevolg aan het licht brengen! O, laat ons daarom naar de vermaning luisteren:

„Behoed *uw hart* boven al wat te bewaren is, want *daaruit* zijn de uitgangen des levens.” En: „Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, *reinigt* zichzelf, gelijk Hij rein is.” (Spr. IV : 23 en 1 Joh. III : 3.)

Vierde vraag, Job XV : 12. „*Waarom wenken uwe oogen?*” Is er iets in mijne omgeving, mijn vrouw, mijn man, mijne zaken, mijne mede-werklieden, voor wie ik in zekeren zin verantwoordelijk ben, waarover ik, hoewel het verkeerd is, lichtvaardig heenglijd, „waarom mijne oogen wenken?” God moest het in Eli wraken, dat „zijne zonen zichzelf verdierven en *hij hen niet wederstond*,” of dat hij „*niet zijne wenkbrauwen tegen hen fronste*.” Terecht, helaas! is het gezegd, dat menig geloovige de wereld „om des Heeren wil” *opgeeft*, en er weder heenkeert om zijne vrouw of familie wil! Zoo kan het gebeuren, dat men naar dingen gaat „wenken met de oogen,” die men vroeger met „gefronste wenkbrauwen” terugwees, tot *grootte* schade van de ziel en *oneer van den Heer*! O, laat ons oppassen voor het *begin* van kwaad en nooit met de zonde lichtvaardig spelen. Haar doodende macht zal onze ziel, gelijk de sprinkhanen het gras, van alle sappen en frischheid berooven, en ons, (als Simson met zijn afgesneden haar) aan den spot en lachlust van Gods vijanden prijsgeven!

Ik las eens een *fabel*, die mij door haar zedelijke gevolgtrekking zoo trof, dat ik het de moeite waard acht, haar hier te verhalen.

Op een winterdag zat een man in zijn werkplaats, bezig met zijn arbeid, toen een kameel de deur voorbij kwam. Naar binnen ziende, zeide zij tot den man: „Het is zoo koud hierbuiten, ik wou, dat gij zoo vriendelijk waart, mij te veroorloven, mijn *neus* binnen deze hut te steken?” „Wel ja,” zei de man beleefd, „steek uw neus er maar in en wees welkom.” Na een paar minuten sprak de kameel

weder: „Och, mijn goede man, de wind blaast mij zoo om de ooren; ik zou zoo graag mijn *hoofd* binnen willen steken.” „Zeker, ga je gang,” zeide de goedhartige man, zonder van zijn werk op te zien. Na nog eenige minuten sprak de kameel voor de derde maal tot zijn weldoener: „Gij hebt er geen begrip van, hoe ruw en stormachtig het weder is, terwijl gij daar zoo goed beschut zit, anders zoudt gij mij wel veroorloven mijn *hals* binnen te brengen.” Dezen keer kwam het antwoord met tegenzin; doch ten slotte zeide de man: „Wel, breng je hals dan maar binnen de muren, maar verveel me nu niet meer.” Weer een poos wachtte de kameel geduldig, en begon toen zijn vierde verzoek, om zijn *voorpooten* binnen te zetten. Bijna was dezen keer des mans geduld ten einde, en hij antwoordde boos: „Ik vind, dat gij *misbruik* maakt van mijne vriendelijkheid en toegevendheid — doch om *des vredes wille*, breng je voorpooten dan in 's hemels naam maar naar binnen.” Luister nu naar het einde der geschiedenis. In zeer korten tijd had de kameel, en ditmaal *zonder verlof te vragen*, zijn achterpooten ook binnen weten te dringen, en daar stond nu *zijn geheele lichaam* binnen de werkplaats! Daarop wierp de man zijn werk met woede weg, sprong op, en riep uit op heftigen toon: „Dit is meer dan ik kan verdragen; ik *wil* je hier niet langer zien, ga terstond heen!” Waarop de onbeschaamde kameel antwoordde: „Ga dan zelf maar weg; *ik ben hier nu de baas!*”

En zóó is het — geeft gij aan die vroegere zwakheid maar één duimbreed toe, dan wint zij gestadig, en zal u weldra geheel overmeesterd hebben. O, speel niet met de zonde noch in uzelf, noch in een ander, want als gij haar slechts een duimbreed toegeeft, voegt gij *dien* duimbreed aan de wapenen des satans toe, *waarmede hij u verzoeken zal*.

HERSTELLING.

Niets is zoo treffend als te letten op de gedachten *omtrent* en de teedere bedoelingen des Heeren *met* degenen,

die, na waarlijk in Hem geloofd te hebben, voor „een wijle” van het rechte pad afwijken.

Zie bij voorbeeld op Naömi. Zonder twijfel was zij een oprechte Israëlietin, maar door den *drang der omstandigheden* kwam zij er toe, het land Kanaän te verlaten, en hare schreden te richten naar het heidensehe Moab. Zij gaf *Gods bodem* voor des vijands grond *prijs!* Zij was de *rechte* persoon, maar *niet* op de *rechte* plaats! Zij zeide Gods land en volk vaarwel, ging te midden der afgoderij, en schijnt er zich *tien lange jaren* gevestigd te hebben. Doch hoe zwaar rustte Gods roede op haar! Liefde *moet* strenge maatregelen gebruiken, waar dit noodig is en doet het ook steeds. Het koste wat het wil, God *zal* den afgeweken *geloovige* weder terecht brengen! Let op Zijne wegen met de ongelukkige Naömi. Eerst wordt haar man, Elimelech, ziek en sterft. Brengt dit haar terug? Neen. Daarop worden hare beide zonen, Machlon en Chiljon, door den dood weggerukt. Zelfs deze slagen brengen de pelgrim nog niet terug naar Bethlehem.

Laat ons tevens hier opmerken, wat belangrijk is in Gods wegen, die Hij houdt met afgewekenen, om hen terug te brengen. Gewoonlijk oefent Hij aan de eene zijde *druk* uit, terwijl aan de andere zijde *de koorden zijner liefde* den zondaar *trekken*. Zoo ook hier. Juist toen Zijne hand het zwaarst op Naömi scheen te drukken; toen al hare geliefden van haar weggenomen waren, kwam de tijding haar ter oore, dat: „God zijn volk bezocht en brood gegeven had;” en dit bracht haar weder naar Kanaän. Het was de *laatste stoot*; *noodig*, om het schip van stapel te laten loopen! — het was de *vloed*, die het zwaar geladen vaartuig over de zandbanken in de veilige haven voert. Wij lezen: „*Daarom* ging zij heen uit de plaats, waar zij was, om terug te keeren naar het land Juda.” (Ruth I: 6, 7.)

Wat het afwijken nog treuriger maakt, is de noodlottige invloed op onze omgeving — wij zien dit zeer duidelijk in Naömi's geval. Welk een struikelblok was zij voor een harer schoondochters! Ja, zij zou misschien ook Ruth nog

in den weg geweest zijn, zoo deze niet zulk een vast karakter gehad had. Denk u slechts een oogenblik, dat een ware Israëlietin hare dochters trachtte te bewegen, terug te keeren naar een land en volk, in afgoderij verzonken! Toch is dit de treurige waarheid. Hoe onbegrijpelijk zou ons dit niet voorkomen, als wij niet wisten, dat een geloovige in staat is *elke* zonde (uitgenomen de afzwering des Christendoms) *elke* onteering van des Heeren naam, te bedrijven.

Er is geen twijfel, dat de *afwijkingen der Christenen* meer schade doen aan de zaak van Christus dan de *tegenstand* van *alle godlooचनाars* te zamen! — Al zeggen wij niet: „Blijf in de wereld, waar gij u bevindt,” zoo spreken „*daden*” toch *luider dan woorden*. Het is een slecht getuigenis voor de weide, als de schapen mager zijn, en zich er van verwijderen! — Eens zag ik een man, die eenige minuten, nadat hij een groot, schoon gebouwd huis verlaten had, waar hij den nacht in had doorgebracht, begon te bedelen. Doch het verwonderde mij niet, want het gebouw was het *armenhuis!* Maar stel u voor, een *feestzaal* te verlaten om terug te keeren tot een *zwijnenstal!*? Veronderstel, gij loopt op straat achter iemand, dien gij plotseling ziet bukken en iets van den grond oprapen. Gij slaat hem nauwkeurig gade; gij ziet, dat hij het voorwerp *van alle kanten bekijkt*, en het *daarna weer in hets lijk werpt*. Zult gij het nu oprapen, als gij bij de plaats gekomen zijt? „Nee, waarlijk niet,” is uw antwoord, want zoo het *iets* waard geweest ware, zou *die man* het niet weggeworpen hebben. Zijn daad bewees, dat het niet waard was opgehaald te worden, en dat hij spijt had, die moeite gedaan te hebben. Zeer juist. En zoo ik mij hier tot een *afgedwaalden geloovige* wend, dan zeg ik u, dat *gij* deze man zijt! Er was een tijd, toen gij Christus gevonden hebt, dat gij Hem bekendet in de wereld; gij beleedt, dat Hij voldoende was uw hart te vervullen, gelijk Hij alleen in staat was u te redden; gij zeidet, dat gij de wereld en hare aantrekkelikheden niet meer begeerdet, daar gij iets

*onovertreffbaar heerlijk*s gevonden hadt. En nu, hoe staat gij? Helaas! gij hebt, *voor zoover de wereld kan zien*, den Heer en zijn volk den rug toegewend en zijt tot uwe vroegere gewoonten en genegenheden teruggekeerd!

Denkt gij, dat anderen, die Hem *niet* kennen, door wat zij in u zien, zich tot Hem aangetrokken zullen gevoelen? Toont uw gedrag niet, dat gij *verklaart*, in Hem teleurgesteld te zijn? dat gij ten slotte toch verkeerd gezien, en gevonden hebt, dat *Hij niet* voldoende was uw eigen hart te bevredigen? O, wat een slag in 't aangezicht van onzen gezegenden Heiland! *Wat een wonde*, Hem geslagen *in het huis Zijner vrienden!* Vergeldt gij op *die wijze* zijne liefde — *Zijne liefde*, die voor u *in den dood* ging? O, laat mij u bezweren, tot Hem terug te keeren; laat de koorden van zijne oneindige, onveranderlijke liefde u terugtrekken, eer gij, in uw zondigen weg, hun die u kennen, tot een struikelblok wordt — eer gij verder Hem tot oneer en smaad wordt, die nooit opgehouden heeft, u te beminnen. „Zoo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.” (Joh. XIII : 1.) Denk er voorts aan: Hij *zal* u terechtbrengen: vroeger of later *zal* Hij u tot uzelf doen inkeeren, al moet Hij u daartoe op uw sterfbed brengen. Het moge noodig zijn — ik zeg het nogmaals — dat Hij uwen rug onder de roede der tucht doet *krommen*, om zijn doel der genade met u te bereiken, maar als gij één der Zijnen zijt, *zal* Hij het bereiken. Hij moge het noodig vinden u van alles te berooven, waaraan uw hart hier op aarde hangt, gelijk Hij met Naömi deed; en het is mogelijk, dat gij als zij moet zeggen: „Hij heeft bitterlijk met mij gehandeld,” maar met die klacht zal dan de *belijdenis* uwer treurige afdwalingen uitkomen, en zijne genade in uwe *herstelling* openbaar worden, „Volging ik heen, maar *de Heer heeft* mij ledig *wedergebracht.*”

BEMOEDIGING VOOR BEZWAARDE PELGRIMS.

Misschien zegt de een of andere bedrukte wandelaar: „Het geeft toch niets, of ik terug kom. Na mijn vorig gedrag zal niemand een vriendelijk woord voor mij over

hebben. Men zal nooit het verledene vergeten en mij dit terecht doen gevoelen."

Wees hiervan verzekerd, dat gij nooit in een goeden toestand zult zijn, totdat gij gevoelt, dat gij *verdient berispt te worden*, zoowel door den Heer als door zijn volk. Toch vergist gij u grootelijks, lieve vriend, als gij denkt, dat Gods volk zóó hardvochtig is. Zie op Naömi. Zonder twijfel verwachtte *zij* niets van hen, die nooit uit Bethlehém weggegaan waren, dan harde woorden en verwijtingen. Doch wat vond zij? Wel *dit*, dat, hoewel zij zoo lang weg was geweest, dat men haar eerst niet kende, de geheele stad harentwege „*in beroering*” kwam. Let er ook op, dat God zorg droeg, dat zij in een tijd van overvloed kwam. Het was „*het begin van den oogst.*” Zulk een God van genade bezitten wij!

Denk ook aan de teedere opmerkzaamheid des Heeren voor den afgedwaalden Petrus, welke ligt in deze kostelijke woorden: „Zeg aan zijne discipelen *en aan Petrus*”, en aanschouw zijne genade, waar Hij aan Petrus zijne schapen toevertrouwt, om ze te weiden, toen deze discipel zichzelf niet meer wilde vertrouwen. (Mark. XVI : 7; Joh. XXI : 17.)

Maar misschien zegt een ander: „*Ik begeer vurig, weder in de gemeenschap met God te komen, maar ik weet niet, hoe het aan te leggen; ik heb zijn hart zóó lang bedroefd, zijn Naam zóó schandelijk onteerd, dat ik er voor terugdeins, Hem te naderen, vooral daar ik zoo dikwijls de plechtige beloften heb verbroken, die ik Hem gedaan heb. Hij zal voorzeker geen enkele belofte meer, die ik nog doen mocht, van mij aannemen.*”

Gij zijt hier geheel op een verkeerden weg! *Hij* verlangt geen beloften van u, alsof gij daarmee een soort van vrede met Hem kondet sluiten? Sla 1 Joh. I : 9 op, en daar kunt gij vinden, wat *Hij van u verlangt!* Dáár staat duidelijk: „Zoo *wij* onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig ons onze zonden te vergeven, en ons van *alle* ongerechtigheid te reinigen.”

„Maar hoe komt het,” vraagt misschien iemand, „dat

ik soms *na* mijne zonden *bekend te hebben* voor God, van mijne knieën op moest staan, zonder het zalige gevoel van vergeving, waarnaar ik dorst?"

Wel, misschien hebt gij uwe zonden niet waarlijk *gepeild* voor Zijn aangezicht. Zoo gij nauwkeurig onderzocht hadt, zoudt gij misschien in uw hart nog een geheime begeerte ontdekt hebben, om van die zonde nog niet af te staan. Of misschien hebt gij uwe ZONDE *beleden* en U ZELVEN verontschuldigd, of slechts een halve bekentenis afgelegd. Zoo een kind aan zijn vader bekent, dat het *twee* appels gestolen heeft, terwijl het er inderdaad *vier* nam, kan het niet oprecht gelukkig zijn. Maar als hij zichzelf geheel en al veroordeelt, en, zooals wij zeggen: „schoone baan maakt”, dan is zijn hart rustig in de tegenwoordigheid zijns vaders. Zedelijk is hij vrij van schuld.

God wil hebben, dat gij teruggaat tot *het begin* van uwe afdwaling, tot den *oorsprong* zelf uwer afwijking, en met een verbroken hart alles open en bloot in zijne heilige tegenwoordigheid legt; met de volle verzekerdheid, dat Hij „getrouw en waarachtig” is, u te vergeven en uwe ongerechtigheid uit te delgen.

Voor eenige jaren had de schrijver een gesprek met een man, die een watermolen had. Hij zeide, dat zijn watervoorraad bijna op was, en dat hij op weg was om de oorzaak der verstopping *stroomopwaarts* te zoeken. Hij was zeker, dat de *bron* van den stroom niet opgedroogd was, en dat er dus *iets tusschen den molen en de bron* gekomen was, dat de waterkracht verhinderde in zijne richting te werken. Hij wist derhalve, dat het nutteloos was, *stroomafwaarts* te gaan, en te trachten het water terug te brengen. Hij moest *stroomopwaarts* gaan, om den hinderpaal te vinden en te verwijderen. Hoe ver hij gaan moest? Dat hangt er van af. Als hij de verstopping niet in de eerste *honderd* schreden vindt, moest hij *twee honderd* ver gaan. Zoo hij ze nog niet in de eerste mijl bereikt, moest hij nog *èéne* gaan, en zoo voort, tot de hinderpaal bereikt was. Maak *gij* nu de toepassing.

Gods liefde verandert nooit, maar de gelijkmatige stroom

van *ons genot* wordt onderbroken, zoo dikwijls *de zonde een hinderpaal* vormt. En eer wij wederom tot het ongestoorde genot van die liefde kunnen terugkeeren, moeten wij in onze geschiedenis tot dien hinderpaal teruggaan, en zoo deze bereikt is, dien veroordeelen en schuld bekennen. Misschien moeten wij een dag, een week, een jaar, zelfs tien of twintig jaar teruggaan. Maar tot zoolang, als wij dit nog niet geoordeeld *hebben*, behoeven wij ons niet te verwonderen, zoo de vertroostingën Gods voor onze ziel „klein” zijn, daar de Trooster zelf bedroefd is, en zijne genadige bemoeiingen in ons verhinderd worden.

Laat ons nooit vergeten, dat het getij dezer wereld steeds en altijd ons tegenwerkt, en dat wij niet verwachten kunnen in den wedstrijd naar den hemel voorwaarts te komen, zoo wij onze riemen laten glippen. In hetzelfde oogenblik, dat wij ophouden een *heimelijk verlangen* te hebben, om Hem, dien de wereld veracht en verworpen heeft, *getrouw te blijven*, dwalen wij geestelijk af. Onze loop zal dan, (hoe weinig ook bemerkbaar soms voor ons zelve of anderen) van dat oogenblik af aan *achteruit* in plaats van *voorwaarts* zijn. Doch mochten wij allen, in plaats van „achteruit te zien”, bevonden worden „*ons uit te strekken naar hetgeen vóór ons ligt*”, in de overtuiging, dat, zoo onze harten *niet* het hemelsche en goddelijke *genieten*, zij weldra naar het aardsche en zinnelijke zullen hunkeren!

„Het pad van den oprechte is als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe; maar de weg der goddeloozen is in de duisternis: zij weten niet, *waarover* zij struikelen zullen.” (Spr. IV: 18.)

„Wie *Uwe wet beminnen*, hebben *grooten vrede*, en hebben geen aanstoot.” (Ps. 119: 165.)

Moge *deze vrede* uw deel zijn, lieve lezer!

De christelijke vrijheid tot het prediken van den Heer Jezus Christus.

„Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden het woord.” Hand. VIII:4.

Dat „het woord des Heeren een vrijen loop moge hebben” is een zaak, waarvan weinigen zullen ontkennen, dat zij in nauw verband staat met de eere Gods, al heeft de menschelijke boosheid aan dien vrijen loop veel hinderpalen in den weg gelegd, en wel door niets zoozeer, als door het beperken van de prediking des Evangelies binnen willekeurige grenzen van plaats of persoon, gesteld door den mensch, doch zonder het gezag van de Schrift. Voor een eenvoudig gemoed, dat Gods liefde heeft leeren waardeeren, en alles beoordeelt in het licht van die liefde, kan het niet anders dan vanzelf spreken, dat in een geoordeelde wereld, door die liefde bezocht, *niets dan alleen geestelijke bevoegdheid noodig is* voor wie ook, om aan de hem omringenden, die dreigen in het verderf te storten, het redmiddel te verkondigen, namelijk: dat Jezus voor zondaren gestorven is. De mensch heeft goedgevonden beperkingen te maken; maar de discipel van Jezus heeft alleen te vragen, of de Heer dit *ook* gedaan heeft; en *met welk recht* de mensch volledige vrijheid tot prediking ontzegt aan iemand, wien de Heer tot dat doel zijnen Geest gegeven heeft, aangezien in dit laatste geval die ontzegging oneindige schade berokkent, en de Geest van God bedroefd wordt. Dezelfde trouw jegens Christus, welke onvoorwaardelijke gehoorzaamheid bewijst aan elken tittel of jota van zijne geboden, zal er ons ook toe leiden elke belemmering aan zijne dienst op te sporen, met het doel die bij onszelfen of anderen op te heffen. De vraag, die ons bezighoudt, is van het uiterste belang; want het is

klaarblijkelijk, dat, zoo de beperkingen niet inderdaad en in waarheid door den Heer zelve of zijne apostelen gesteld zijn, het hierop neerkomt, dat het vasthouden daarvan eenerzijds veel troost en stichting doet verloren gaan voor de gemeente, door het beperken tot de dienst in één persoon van hetgeen uit den Geest zou voortvloeien in vele personen; terwijl anderzijds het Evangelie, dat moest gepredikt worden aan alle schepsel onder den hemel, aan banden ligt, en menigten worden afgehouden van de bronnen des levens, door gemis van de uitnoodiging op de lippen dergenen, die zelf hebben gedronken van de levende wateren.

Hetgeen door hen, die de onbeperkte prediking des Woords tegenstaan, moet bewezen worden, is: of dat niemand, tenzij in een voorgeschreven ambt, den Geest Gods ter getuigenis bezit, of dat de wettiging door menschen noodzakelijk is tot de uitoefening. Mijn doel is hier niet een algemeen onderzoek van de beginselen te dier zake; doch alleen het stellen der vraag, of iemand, die tot de gemeente Gods behoort, geen recht heeft tot prediken, zoo de Heer hem gelegenheid daartoe geeft, dan wel of eenige menschelijke sanctie daarbij vereischt wordt. Het doel der volgende beschouwingen is, met 's Heeren hulp, vast te stellen, dat die sanctie is onnoodig en zonder schriftuurlijken grond. De vraag is niet, of alle Christenen hoofd voor hoofd bevoegd zijn, maar of zij onbevoegd zijn, als zij niet, zooals men dat gewoonlijk noemt, geordend zijn. *) Ik zeg „gewoonlijk”, omdat het woord, zooals het in de Schrift voorkomt, in het oorspronkelijke niet bedoelt, wat het nu voor onze ooren zeggen wil. Ik houd staande, dat geen zoodanige ordening bevoegdheid gaf tot prediken in den tijd, waarvan de Schrift melding maakt. Ik ben geen

---

*) De onderscheiding tusschen leeken en geestelijken wordt door ons in geen enkel opzicht erkend, als totaal ongewettigd in de Schrift, en een bron van de droevigste dingen, daar zij een scheiding maakt tusschen ambt en kracht, door het erkennen van een ongoddelijken dienaar, wyl hij geordend is, en het verwerpen van iemand, die den Geest Gods bezit, wyl hij niet het stelsel van menschelijke vereischten heeft doorgelopen.

verachter van orde, noch van herderlijke zorg, maar heb die lief, waar ze werkelijk bestaan, als op hunne plaats tot het zoetste van de goddelijke bediening behorende, wijl een goede herder de verstrooide schapen zoekt, al wordt het werk soms verricht op een wijze, die niet naar onzen smaak of onze gedachte is. Ik bepaal mij echter tot een eenvoudige vraag, de bewering, namelijk, dat geen van Gods kinderen behoort te prediken zonder bisschoppelijke en soortgelijke aanstelling. In weinige woorden verklaar ik, *dat zij dat recht bezitten*. De Schrift bewijst, dat zij het bezaten, en dat zij gerechtvaardigd werden als zij het uitoefenden, wijl God hen daarin zegende; en de grondstellingen der Schrift eischen het, in de vooronderstelling natuurlijk, dat zij bevoegdheid verkregen hebben van God. De kwestie loopt hier niet over de bevoegdheid tot handelen, maar over het recht tot handelen, indien de bevoegdheid bestaat. Ook minacht ik hierbij niet (God verhoede, dat ik dit zou doen!) dat eenig lichaam in de vreeze Gods door hen, die recht daartoe bezitten, tot een of anderen dienst afzondert hen, die bevoegd zijn; maar dit is een gansch ander punt.

Onderzoeken wij nu het onderwerp bij het licht, dat het Woord daarover verspreidt. Er zijn niet meer dan twee gevallen, namelijk: het spreken *in* of *buiten* de gemeente; onder de vergadering der geloovigen tot hun gemeenschappelijk nut en opbouw in het geloof; of als evangeliepredikers, brengende aan de wereld, waar God hen daartoe heenleide, de boodschap van die genade, „welke verschenen is aan alle menschen.” Is men het in deze twee punten eens, dan komt men voor alle afwijkende gevallen spoedig tot overeenstemming.

Ten eerste dan: het spreken van Christenen in de gemeente. Hierbij merk ik op, dat de aanwijzingen in 1 Kor. XIV geheel onbestaanbaar zijn met de noodzakelijkheid eener ordening om te spreken. Er wordt daar wel een lijn getrokken, maar niet tusschen geordenden en nietgeordenden. „Laat *uwe vrouwen* zwijgen in de gemeenten;” een aanwijzing, die nooit kon gegeven worden, ware het

spreken beperkt tot een bepaald geordend persoon. Neen, deze aanwijzing heeft een heel anderen grond, en bewijst niet, dat het goed is voor iederen man te spreken, maar dat niemand buitengesloten is, wjl hij niet in een omschreven ambt staat. De vrouwen vormden de uitgesloten klasse; daar werd de lijn getrokken. Indien een man de gave niet had om te spreken, zou hij natuurlijk stil zijn, als hij de hier gegeven aanwijzingen opvolgde. De apostel zegt: „een iegelijk van u heeft een psalm, heeft een leer, heeft een taal, heeft een openbaring, heeft een uitlegging.” Zegt hij daarna: niemand behoort te spreken dan een, die geordend is? Neen, hij zegt: „laat alle dingen geschieden tot stichting.” Dáár ligt het groote geheim; dát is de voorname regel; zoo iemand in een taal spreekt, het geschiede door twee of ten meeste drie, en bij beurte, en één legge het uit. En dat twee of drie profeten spreken, enz. „Want gij kunt allen, één voor één, profeteeren, opdat allen leeren, en allen getroost worden...” „Dat uwe vrouwen zwijgen in de gemeenten; want het is haar niet vergund te spreken, maar onderworpen te zijn.” Wij hebben dus onderscheiding, niet van geordend af ongeordend, maar van haar, die naar haren aard als *vrouwen* niet mogen spreken, en de overigen wel. De orde van spreken wordt ook meegedeeld, zoowel als de grond der onderscheiding. En dit is Gods bepaling van welvoegelijkheid en orde.

Wat de overigen aangaat, zij konden allen spreken, opdat allen leerden en allen getroost wierden. Niet zouden allen tegelijk spreken, niet zouden allen elken dag spreken, maar zooals God hen leidde, naar de aangegeven orde, en gelijk het God behaagde hun bekwaamheid te schenken om de gemeente te stichten. Ik pas dit alles eenvoudig en uitsluitend toe op Christenen in het algemeen, die den Geest van God hebben en hunne bijzondere gaven uitoefenen; en ik houd staande, dat er geen bepaling erkend werd, dat zij dit zouden nalaten, maar wel het tegendeel.

Velen zullen zeggen, dat dit de tijd was, waarin de

Geest buitengewone gaven verleende. Maar de Geest van God rechtvaardigt nooit het verbreken van zijn eigene orde door stelselmatige regelingen; het zou allernoodlottigst zijn dit te beweren. Doch, let wel, dat het niet loopt over het voorrecht van geestelijke gaven, maar over de orde; want vrouwen hadden geestelijke gaven, zooals wij elders lezen *), en er worden aanwijzingen gegeven voor de uitoefening daarvan; maar zij moesten van die gaven geen gebruik maken in de gemeente, omdat dit onordelijk, onwielvoegelijk was. Terzelfder tijd was er geen wenk, dat de mannen, eenige of alle, dit ook niet zouden doen, maar wel het tegendeel, omdat dit niet onordelijk was. Bekwaamheid om te leeren moge een zeer belangrijke eigenschap zijn voor een opziener, doch er kan niet gezegd worden, naar de Schrift, dat het onordelijk is voor eenig lid van het lichaam in de gemeente te spreken, wanneer God hem de bekwaamheid gegeven had. Bovendien, al hebben deze buitengewone gaven opgehouden, zoo geef ik volstrekt niet toe, dat de gewone gaven der geloovigen, voor de stichting der gemeente, opgehouden hebben. Integendeel, ik geloof, dat zij de middelen zijn, de eenige werkelijke middelen tot stichting. Ook zie ik niet, waarom, als beginsel, zij niet zouden uitgeoefend worden in de gemeente, of waarom de gemeente geen recht heeft op de stichting, die daaruit voor haar kan voortvloeien. Indien de inwonende Geest tegenwoordig is in de gemeente, zoo bezit zij hetgeen haar in het wezen der zaak bevoegd maakt haarzelve te stichten, en God te aanbidden „in geest en in waarheid.” Is de Geest niet aanwezig, dan kan niets anders erkend worden, en zij is niet meer een gemeente; want geen hulpmiddel wordt door de Schrift gewaarmerkt, bij ontstentenis van het oorspronkelijk wezenlijk karakter en de gaven, die een bedeeeling kenmerken.

Doch daar wij aldus het gemeenschappelijk recht der geloovigen staande houden, kan door sommigen vooron-

---

*) Hand. XXI: 9.

dersteld worden, dat de bewijsvoering dadelijk weerlegd wordt door te verwijzen naar den ordelijken weg, waarin Christus oorspronkelijk in zijne gemeente gaf: „sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leeraars.” Nu, deze tegenwerping heeft geen kracht, tenzij één man, uit kracht van ordening, al deze bedieningen in één persoon vereenigt; integendeel zij weerlegt zichzelf. Want wij lezen: sommigen hadden de ééne dienst; sommigen de andere; terwijl Christus het hoofd is, „uit wien het gansche lichaam, te zamen gevoegd en verbonden door alle ondersteunende geledingen, naar de werking van *elk deel in zijne maat*, den wasdom des lichaams bewerkt tot zijns zelfs opbouwning in de liefde.” Ook lezen wij, dat de leden zijn gezet in het lichaam, het een het oog, het ander de voet, het ander het oor, „opdat er *geen scheuring* in het lichaam zij.”

En het is een gedachte, die onzen geest wel mag bezig houden, dat, indien wij ook vele en sierlijke leden verloren hebben, daarin geen reden ligt om kortweg de overige leden af te snijden, zooals het woord van wijsheid of het woord van kennis en dergelijke, waarvan zeer zeker nog eenige mate is overgebleven in de gemeente. Wil men een eind aan de zaak maken door alle overweging tot zwijgen te brengen met de indrukmakende bewering, dat alles nutteloos is, wyl de Geest Gods geheel en al uit de gemeente geweken is, zoo wordt daardoor de vraag geboren: Wat zijn wij, en waar zijn wij dan? De gemeente Gods zonder den Geest!! Voorwaar, indien die Geest daar niet is, dan is alle vereeniging tusschen Christus en zijne leden afgebroken, en de belofte: „Ik ben met u tot het einde der wereld” is krachteloos. *) Maar Gods woord zal standhouden. „De wereld kan den Geest der

---

*) Laat de volgende woorden van den Apostel overwogen worden door hen, die, met de Roomsche-Katholieken, volhouden, dat deze belofte bewaarheid is in hetgeen zij noemen „de apostolische opvolging.” „Want ik weet, dat na mijn vertrek wreede wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen; en uit uzelfen zullen mannen opstaan, sprekende ver-

waarheid niet ontvangen, want zij ziet hem niet, noch kent hem niet;" doch laat de discipelen van Jezus weten, dat Hij bij hen is, en dat, waar twee of drie vergaderd zijn tot zijnen Naam, Hij in hun midden is; zijn Geest is bij hen tot onderwijzing en tot zegening.

Zoo ver dan wat betreft het eerste geval: het spreken in de gemeente. Ik bepleit geen stelsel. Ik treur over het gemis van vele der sierlijke leden. Ik heb de Schrift aangehaald ten bewijze, dat het beperken van de stichting der gemeente tot het zoogenaamde ambt geen grond in de Schrift heeft. Ik spreek hier niet van ouderlingen of hunne waarde; alleen maak ik de opmerking, dat de genade en de schriftuurlijke eigenschappen onze maatstaf van waardeering moeten zijn; en dat naar de beschikkingen van den Heiligen Geest het alleen de gave van God is, die eenig recht verleent tot het dienen in de gemeente; de naam alleen van het ambt als zoodanig geeft geen recht daartoe. Ik spreek uitsluitend over dit ééne punt: *of het verkeerd is, dat een Christen als zoodanig in de gemeente spreekt*. Iets zeer belangrijks ten aanzien van dit onderwerp verdient nog opmerking. Indien men ons herinnert aan het gevaar, dat ontstaat, als allen leeren, zoo geef ik dit aanstonds toe; want het is duidelijk dat hier, indien ergens, verkeerde dingen kunnen voorkomen. Zien wij echter de Schrift na, dan worden wij daartegen gewaarschuwd, niet op grond dat het verkeerd is ten aanzien van het ambt, ook niet bloot om de uitwerking op anderen; maar de waarschuwing wordt gegeven, omdat het een van die dingen is, waarin (als het kwaad meer of min zal trachten zich te vertoonen,) het redmiddel ook toegepast wordt op den geest, waar dit kwaad uit voortvloeit. „Mijne broeders, *weest niet vele leermeesters*, wetende dat wij te zwaarder oordeel ont-

---

keerde dingen, om de discipelen achter zich af te trekken." (Hand. XX.) Ziedaar Paulus' beschouwing over de apostolische opvolging -- een beschouwing, die in beginsel de gansche gemeente geldt, zooals zij na het sterven der Apostelen in elkander zonk.

vangen zullen." Doch wederom bewijst de waarschuwing zelve, dat er geen zoodanige beperking van ambt was, als nu gedacht wordt, want dan zou er gezegd zijn: „gij hebt met leeren niets te maken, want gij zijt niet geordend." Doch neen, het correctief had de strekking om *zedelijk* voordeel te bewerken, niet om vormelijke onderscheiding te maken van een ambt, dat boven anderen verhief.

Doch de vraag wordt meer belangrijk, als wij komen tot het tweede geval, namelijk het spreken *buiten* de gemeente, omdat de verkondiging van het Evangelie verboden wordt aan een groot aantal personen, die het getrouwelijk aan anderen konden hebben gebracht. Onderzoeken wij de feiten uit de Schrift. In de eerste plaats dan, al de Christenen prediken. „Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden het woord." (Hand. VIII: 4.) En zij, die verstrooid waren, waren „*allen* behalve de apostelen." (vs. 1.) Sommige verklaarders hebben gepoogd dezen eenvoudigen tekst krachteloos te maken door te zeggen, dat dit alleen zoodanig spreken is, als iemand buiten het ambt doen mag. Maar een verwijzing naar de oorspronkelijke woorden werpt die uitvlucht om. Het is „evangelizeerende het woord"; en elders lezen wij, dat „de hand des Heeren met hen was; en een groot getal geloofde en bekeerde zich tot den Heer." (Hand. XI: 19—21.) Nu, tenzij de geheele gemeente geordend was, (en ik denk, dat zij dit waren, om te prediken zoo ver als hunne bekwaamheid ging) hebben wij hier het eenvoudigst mogelijke geval, het eigenlijke punt, waar het om gaat. De eerste algemeene prediking van het Evangelie, door den Heer gezegend, buiten de muren van Jeruzalem, kende geen onderscheid van geordend of ongeordend. Het was niet in hunne gedachten opgekomen, dat zij, die de heerlijkheid van Christus kenden, er niet van zouden spreken, waar en zooals God hen daartoe in staat stelde. „En de hand des Heeren was met hen." Paulus predikte zonder eenige andere zending dan het zien van de heerlijkheid des Heeren en het hooren

van zijn woord tot in een synagoge, en draagt daar roem op. *) En hij geeft elders zijne reden op voor het prediken der Christenen — „naar hetgeen geschreven staat: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zoo gelooven ook wij, daarom ook spreken wij.” (2 Kor. IV.) Apollos predikte; „hij sprak en leerde nauwkeurig de dingen aangaande Jezus;” en van hem wordt gezegd, dat, toen Paulus hem van Efeze naar Korinthe had willen zenden, hij niet wilde gaan. Nochtans — zoo ver was het er vandaan, dat hij geordend was, vóór hij begon te prediken — wist hij alleen den doop van Johannes. En Aquila en Priscilla „namen hem tot zich, en leiden hem den weg Gods nauwkeuriger uit.” En toen, met zijn werk voortgaande als te voren, „was hij den geloovigen van veel dienst,” en „wederlegde krachtig de Joden in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.”

Wederom predikten te Rome vele broederen, moed grijpende uit Paulus' banden, het woord onbevreesd. Voegen wij, ter wille van de twijfelaars omtrent dezen tekst, hier bij, dat het woord is: „zijn herauten”, waaruit de aard van hun werk blijkt. Dezelfde gewoonte van rondtrekkende prediking vinden wij in den tweeden en den derden brief van Johannes beveiligd, *niet* door ordening, maar door de leer. Ook is inderdaad, door de gansche Schrift heen, niets te vinden van een *ordening om het Evangelie te prediken*. Wij zagen, dat Paulus predikte, alvorens hij uit Antiochië tot zijn werk heenging. Wijst nu iemand er op, dat hij daar tot zijn werk afgezonderd werd, zoo doet dit niets ter zake; want, zooals ik te voren zeide, ik heb niets tegen zoodanige afzondering, indien zij, gelijk te Antiochië, door den Heiligen Geest geschiedt, maar ik ben wel tegen de stelling, dat Chris-

---

*) Het is leerzaam op te merken, dat zelfs in de joodsche eeredienst veel grootere vrijheid van spreken toegelaten was dan in de bekrompen stelsels van den tegenwoordigen tijd. „Gij mannen broeders, indien er eenig woord van vermauing voor het volk in u is, zoo spreekt.” Daar was een verwachting en praktijk van onderlinge opbouwung in hun samenkomsten, waarvan in onze dagen weinig of niets gekend wordt.

tenen, als zoodanig, onbevoegd zijn tot prediken. Het geval te Antiochië, indien het iets te dezer zake bewijst, toont aan, dat de macht tot ordenen, zoowel als tot prediken, niet bepaald verbonden was aan het ambt — meer niet. De eenige andere tekst (die, ofschoon meestal niet aangehaald, mij toeschijnt nader tot het doel te komen) is des apostels bevel: „betrouw dat aan getrouwe menschen, die bekwaam zullen zijn ook anderen te leeren.” (2 Tim. II:2.) Doch wat hier toebetrouwd moet worden was de leer, en bewijst, indien iets, voor de overlevering, doch niet voor de ordening, want er blijkt niet, dat zij voor dat doel geordend werden.

Ik heb nu voor een eerlijk gemoed ruimschoots bewijzen uit de Schrift bijgebracht. Mijn doel is eenvoudig geweest: aan te toonen, dat de Christenen algemeen vrij zijn om te spreken, hetzij *in*, hetzij *buiten* de gemeente, naar de onderscheiden gaven, die God hun verleenen moge, zonder noodig te hebben het zegel van menschelijk gezag; en ik beweere, dat de stelling van het tegendeel een nieuwigheid in het Christendom is. Ik onthield mij van afleidende discussies over de oorzaken, die er toe meegewerkt hebben, of de beginselen, die er in besloten liggen. Ik druk het schriftuurlijke feit op een iegelijks geweten, en ik roep iedereen op eenigen tekst aan te halen, die, rechtstreeks of in beginsel, aan Christenen de vrijheid tot prediken ontzegt, of die bisschoppelijke of soortgelijke ordening tot dat doel als vereischte stelt.

Ik wil mij hier even ophouden bij hetgeen gewoonlijk aangevoerd wordt, namelijk het geval van Korah, Dathan en Abiram. Opmerkelijk is het, dat zij, die zich hierop gronden, een geval voorbij zien, dat onmiddellijk voorafgaat, en tot het onderwerp in betrekking staat, namelijk het profeteeren van Eldad en Medad in het leger, hoewel zij niet waren opgekomen tot de deur van den tabernakel, omdat de Geest op hen rustte. „Gave God,” zegt de zachtmoedige man Gods, „dat al het volk des Heeren profeten waren, en dat de Heer zijnen Geest op hen legde.” Wat hier typisch voorgesteld werd, het uitstorten van den Geest

op allen, werd in beginsel vervuld in de christelijke be-
deeling. Daarna handelden Korah, Dathan en Abiram niet
onder den invloed noch in de kracht van den Geest, ge-
tuigenis afleggende aan het volk, maar *zij wilden zich
gezag aanmatigen* — het koningschap van Mozes en het
priesterschap van Aäron. Dit was hun fout, welke zelfde
schandelijkheid juist bedreven wordt door hen, die trachten
de menschelijke ordening te verdedigen, daar zij zich
willen aanmatigen dat koningschap en priesterschap, welke
alleen van Christus zijn. Zij rekenen zichzelf als de
eenige wettige kanalen van zegen, en overweldigen Chris-
tus' gezag aan den anderen kant door hun, die den Geest
van God hebben, te ontzeggen de uitoefening van hetgeen
zij hebben door het gezag van God zelf. *)

Deze dingen, waarvan hier sprake is, beelden typisch
onze bedeeling, als ook de apostolische toestanden, af;
en er volgt uit, dat algemeene prediking gewenscht, en
de aanmatiging van bijzonder priesterschap een zonde is.
Tot hetzelfde doel is des apostels bewijs (Hebr. V.) toe-
gepast: de uitsluiting van het priesterambt, behalve door
zulk een roeping als Christus had, waarin eenerzijds alle
geloovigen deelen, en anderzijds Christus alleen staat,
zonder iemand naast Hem in het heiligdom. In één woord,
het recht van onbepaalde vrijheid tot prediken door de
Christenen is onbetwist; de aanmatiging van priesterschap
door sommigen is onwettig. Wij hebben hier de bedeeling
van de uitstorting des Geestes, die bevoegd maakt allen,
die gaven daartoe bezitten, tot prediken, tot spreken over
Jezus (want de onderscheiding tusschen spreken en pre-
diken kan met de Schrift niet waar gemaakt worden) en
datgene, waarin Christus uitsluitend het priesterschap uit-

---

*) Bovenal is de uitsluiting van iemand, die den Geest heeft, een
grievende onbestaanbaarheid in hen, die belijden zijn invloed te erkennen
en er door geleid te worden. Een verzachtende omstandigheid bestaat er
voor hen, die, praktisch onbekend zijnde met het onderwijs des Geestes,
eenparig den vorm erkennen zonder de kracht, want de zoodanigen zijn
op hun standpunt ten minste consequent.

oefent, binnen het voorhangsel in Gods tegenwoordigheid ten onzen behoefte.

Dit is dus de kracht van deze Bijbelplaatsen. Het type van de uitstorting des Geestes in het leger met den vriendelijken wensch van Mozes is het kenmerkend, wezenlijk onderscheidingsteeken van het Christendom. Dientengevolge vinden wij, bij zijn eerste optreden in de wereld, den Geest uitgestort op de honderd en twintig, die samen vergaderd waren, en die daarom begonnen te spreken, zooals de Geest hun ingaf. En Petrus, opstaande, verklaart aan de Joden, dat zij niet dronken waren, maar dat dit was hetgeen waarvan gesproken was door Joël — het uitstorten zonder onderscheid van den Geest op menschen van allerlei klasse, dienstknechten en dienstmaagden, hunne zonen en hunne dochteren profeteerende — de uitstorting van den Geest op alle vleesch. Dit was zijn kenmerkende wijze van werken, en daarnaar hebben wij zien handelen in de geschiedenis, die er op volgde. Het tegenspreken daarvan is de ontkenning van de kracht der bedeeeling, en, ik voeg er bij, het loslaten daarvan. Met welk gevolg? Ongezegde handelingen gaan door, en kunnen niet beteugeld worden, want koninklijke macht kan tot dit doel niet aangematigd worden, of men stelt zich aan de zijde van Dathan en Abiram; maar de macht des Geestes, in welke God bevoegdheid wil schenken om het kwaad te beteugelen, is als niets geacht, en het ambt in naam, waarop vertrouwd werd, biedt geen redmiddel, tenzij de rechten, die het roomsch-katholieke stelsel zich aangematigd heeft, daaraan verbonden worden, wat een overweldiging van macht is, die in het geheel niet aan de gemeente geschonken is. Ik heb niet vast te stellen, wat het kwaad is van den tegenwoordigen tijd. Zeker ben ik, dat het niet bestaat in de overmatige vrijmoedigheid van het getuigenis tegen het kwade; en indien het kwaad bestaat, het geneesmiddel ligt niet in het pogen om te verhinderen of te verwerpen (want *belet* kan het en zal het gewisselijk niet) het recht om het woord te prediken, hetwelk de Geest des Heeren geeft aan wien Hij

wil. Veelmeer ligt het redmiddel in de hartelijke samenwerking van allen, die aan de waarheid vasthouden, waardoor de gemeenschappelijke kracht (en gemeenschappelijke kracht is, op dit punt, onbepaalde kracht) kan aangewend worden tegen allen, die niet de waarheid gelooven, met het doel om Christus' schapen uit het midden van deze booze wereld uit te zoeken.

Eén belangrijk voordeel van het volgen der goddelijke orde, in plaats van de menschelijken, valt dadelijk in het oog, namelijk: dat de mensch zijn ware plaats en werkring, binnen of buiten de vergadering der geloovigen, bekomt uit kracht, *niet* van stelselmatig opgezette ambtsvormen in naam, *maar* van de gaven door God hem verleend: een allergewichtigst punt in het onderscheid tusschen Babylon en de goddelijke bedeeling. In waarheid, er zijn (vooral tegenwoordig, nu menschelijken voorschriften alles regelen in zaken van godsdienst) weinig dingen, die noodiger herinnering behoeven dan dat het gansch verkeer is iets anders dan de genade als maatstaf of vereischte te stellen voor een bediening in de gemeente. In de vorige bedeeling had men een uitwendig vastgestelde orde, onafhankelijk van bevoegdheid; in deze bedeeling zijn de menigerlei genade en gave van God in zijne gemeente de eenige middelen om de onderscheidene deelen en bedieningen van het lichaam van Christus in ware harmonie te ordenen en samen te voegen.

Ten opzichte van één deel des werks — de prediking des Evangelies — is het duidelijk, dat een groot deel van hen, die ambtelijk prediken, juist uit dien hoofde tot hun werk onbekwaam zijn, daar zij beperkt worden binnen bepaalde grenzen, en hunne persoonlijke geschiktheid, hetzij als leeraar, als herder, of als evangelist, in het geheel niet in aanmerking genomen wordt, evenmin als de bijzondere eischen van de plaats, waar zij te arbeiden hebben. Het is duidelijk, dat voor de zoodanigen het gebrek alleen aangevuld kan worden door hen, die God willen laten aanwijzen het veld voor hun arbeid, en die het werk des Heeren verrichten dáár, waar zij door Hem geleid worden

om voor Zijnen Naam uit te gaan. (3 Joh. 7.) Al mogen zij dan door een Diotrefes worden verworpen, de Heer zal hen erkennen. Niets bewijst grooter gemis van onderwerping aan Christus, grooter voorkeur van menschelijk gezag boven dat des Heeren, dan dat de vrije en onbepaalde prediking van het Evangelie der genade Gods geminacht wordt door hen, die zich in toestanden geplaatst hebben, waar zij genoodzaakt zijn een deel van het werk te laten steken, uit vrees van zelf geminacht te worden. Zij kunnen een werk niet volledig doen, 'twelk zij zichzelf buiten hunne macht gesteld hebben te verrichten, zoo zij ten minste niet uiterst inconsequent willen zijn; want als zij het volledig uitvoerden, zouden zij het gezag trotseeren, dat hen in hun voorgeschreven positie gesteld heeft. Hun toestand is zoodanig, dat, als zij in hun werk de leiding des Geestes volgden, zij meestal onrechtvaardig zouden handelen; want het zou ingaan tegen het gezag, dat zij erkennen en waaronder zij arbeiden. Neem een niet zoo ongewoon geval, dat een voorbeeld geeft van den tweestrijd, waarin zij zich brengen. Een groote streek lands is ontbloot van het Evangelie; iemand, in wiens hart God de begeerte gelegd, en wiens mond Hij geopend heeft om van Zijne liefde te getuigen, gaat daar heen, predikt, is gezegend, en brengt vele zielen uit de duisternis in het licht. De streek is reeds vol van personen, die belijden een ambt te bekleeden in de gemeente van Christus, maar die geen *herders* zijn. Wat moet onze arbeider nu doen? De zielen een prooi laten worden van Socinianen of geestdrijvers, of ze geheel onverzorgd laten? Dat eischt de goddelijke gerechtigheid niet. Doch het is een zaak van getrouwheid aan Christus om te prediken tot hen, die zouden verloren gaan, ja het is een noodzakelijkheid, voortvloeiende uit de stelsels, die de luie herders om hem heen wettigen of hebben gewettigd. Wie moet nu een gewettigd dienaar, zelfs als hij Christen is, erkennen? Hij *moet* erkennen die luie herders, en hij *kan niet* erkennen den getrouwen man Gods, dat wil zeggen: hij moet zich verbinden met de goddeloosheid, wyl zij *in* het naam-ambt is, en niet met den Geest

van God, wyl Hij daar *buiten* staat. Hij heeft zich in een toestand gebracht, waarin hij, links, zoowel als rechts, verkeerd moet handelen; want erkende hij die naam-herders niet, dan liet hij zijn verantwoordelijkheid los jegens het stelsel, aan welks gezag hij zich vrijwillig onderworpen heeft. Hieruit vloeit het antwoord voort op de vraag: „waarom zou men het naam-ambt niet aanvaarden?” Omdat de bron zoo verdorven is, dat menig rechtschapen man er zich niet één mede kan maken; en (wat voor iemand, die gewoon is den Heer te vragen, de grootste beteekenis heeft,) omdat het werk en de werkring niet geregeld is door 's Heeren leiding en de uiteenlopende eischen van zijne dienst — eischen, die alleen vervuld kunnen worden door geheel en onbelemmerd acht te geven op den Geest des Heeren, die de Geest der ware orde is, tot het doen van het werk des Heeren op zijn eigen tijd en plaats, volgens zijn eigen bedoeling. Door dit een en ander niet in aanmerking te nemen, zijn zijne dienstknechten slechts misplaatst, wat ook schijnbaar uit hun arbeid voortkome; en in menig geval loopt het hierop uit, dat zij bepaald ongeschikt worden het werk te doen, waartoe God hen persoonlijk gesteld mocht hebben, gelijk in het geval van een evangelist.

Ik wensch nog een opmerking te maken, die omtrent deze zaak bij mij opkomt.

Als wij nagaan de ontelbare strijdige belangen, waar de gemeente thans vol van is; de „oorlogen en vechterijen” tusschen broeders; de rusteloosheid van hen, die hunne kracht en geestelijkheid verteren in de verdediging van het eene menschenlijke stelsel tegen het andere; rijst met allen ernst de vraag bij ons op, waar wij getuige zijn van het tooneel van opgewondenheid om ons heen: „Waarvoor hebben wij te strijden?” De Apostel heeft de vraag beantwoord: „Strijdt voor het geloof, hetwelk *eenmaal* den heiligen is overgeleverd.” Dat dan aan ons aller hart rustig de vraag voorgelegd worde: „Waarvoor strijden *wij*?” Indien het is voor iets van ondergeschikt belang, zoo kan God het niet erkennen; de strijd is dan voor *onze dingen*, niet

voor *de dingen van Christus*; want niets, dat ná dit „eenmaal” overgeleverd is, is van Zijnen Geest.

De voorafgaande beschouwingen dienen om te bewijzen, dat meeningen, al zijn zij gesteund door nog zoo schoonen schijn van oudheid, zonder waarde en hoogst krenkend zijn voor de eere Gods, indien zij niet gegrond zijn op zijn Woord. Het doel, dat wij beoogen, zal ten volle bereikt zijn, indien ook maar één dienstknecht van Christus mocht worden toegevoegd aan dat arbeidsveld; of indien de twijfelingen verdreven werden uit het gemoed van slechts één broeder, die aarzelt als zijn medearbeiders te erkennen hen, die geroepen zijn door denzelfden Geest. En laat het bedacht worden, dat in deze, gelijk in alle andere zaken, de vrijheid van den geloovige *niet* is de geest van weerspanningheid, maar van volkomen onderwerping aan den Geest en aan de gemeente van God, waar die ook moge gevonden worden; *niet* de geest van opgewondenheid, maar van een gezond verstand, van een verstand, één met God, die alleen rechtvaardig oordeelt. Moge Gods volk tot Hem opzien en Zijne leiding verwachten. Het is een tijd, waarin zij, die handelen met het eenvoudigste doel, het werk zóó zullen doen, (daar God heden scheiding maakt tusschen werkelijkheid en vormen) dat het bestaan blijft onder de algemeene loswrikking, die elke instelling ondergaat, en waar alleen onbeschadigd doorheen zal en kan gaan de Geest Gods en die door Hem geleid worden.

Werke God overvloedig door zijnen Geest, en vervulle Hij daarmede zijne arbeiders. „De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; smeekt dan den Heer des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.”

„Ik zal hem opwekken ten laatsten dage.”

„Ik zal hem opwekken ten laatsten dage.” — Deze heerlijke belofte wordt door den Heer Jezus in het zesde hoofdstuk van Johannes' Evangelie vier malen herhaald. Het spreekt vanzelf, dat deze herhaling zijner belofte van bijzondere beteekenis is. De Heer sprak nooit een woord te veel of te weinig, want Hij was in alles volmaakt. Zijne woorden waren de uitdrukking zijner gedachten en zijns wezens; en daarom kon Hij op de vraag: „Wie zijt gij?” antwoorden: „Geheel wat ik u ook zeg.” (Joh. XIII : 25.) Waar dus de Heer zijne belofte vier malen herhaalt, ligt het in den aard der zaak, dat Hij telkenmale iets bijzonders daarmede te zeggen had. Zijne viermalen herhaalde belofte staat elken keer in verband met een ander onderwerp, en vormt, gelijk wij zien zullen, een wel aaneengesloten geheel.

Luisteren wij eerst naar Jezus' woorden, en trachten wij daarna hunne beteekenis te verstaan.

„Dit is de wil Desgenen, die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten laatsten dage.” (vs. 39.)

„Want dit is de wil mijns Vaders, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.” (vs. 40.)

„Niemand kan tot mij komen, tenzij de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.” (vs. 44.)

„Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.” (vs. 54.)

De geheele leer des heils, voorzooverre die in de Evan-

geliën voorkomt, vinden wij in deze woorden des Heeren voorgesteld. Gods eeuwige verkiezing is de grondslag. „*Dit is de wil Desgenen, die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten laatsten dage.*” Wij zijn de gegebenen des Vaders aan den Zoon. Vóór de grondlegging der wereld heeft God ons uitverkoren in den Zoon, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem, voor zijn aangezicht, in de liefde; en vóór de grondlegging der wereld heeft de Vader ons verordineerd tot het zoonschap door Jezus Christus, naar het welbehagen van zijnen wil. (Efeze I : 4, 5.) Als de zijnen heeft de Vader ons te voren gekend, en ons te voren verordend om aan het beeld van zijnen Zoon gelijkvormig te zijn, opdat de Zoon zij de eerstgeborene onder vele broederen. (Rom. XIII : 29.) Dit eeuwig raadsbesluit van God is de grond en de oorzaak onzer eeuwige zaligheid. Waar de zonde ons van God losgescheurd en der eeuwige verdoemenis prijsgegeven had, zond God zijnen eeniggeboren en geliefden Zoon, in Wien Hij al zijn welbehagen had, in deze wereld, opdat Hij ons van de zonde en van al hare gevolgen verlossen zou. En de Zoon gaf zich over, en kwam in deze wereld, onderwierp zich aan al de gevolgen der zonde, leed en stierf aan het kruis, droeg de straf, den toorn en het oordeel, opdat degenen, die de Vader Hem ten eigendom gegeven had, en die Hij daarom liefhad met een eeuwige en ondoorgrondelijke liefde, van de zonde verlost, met Hem in eeuwige heerlijkheid zouden vereenigd zijn.

Want wat er ook gebeure; welke vijanden zich ook zullen opdoen; welke gevaren ons ook omringen, en welke verzoeken ook tot ons komen zullen; de Zoon zal ons, die Hem door den Vader gegeven zijn, niet verliezen; maar ons door alles heen helpen, zelfs door den dood, en ons opwekkende ten laatsten dage, aan zijne heerlijkheid deelen. Zulks is de wil van God. Die wil is de grond van ons heil en de rots onzer sterkte. De Vader en de Zoon hebben één wil, één gezindheid, één voornemen, gelijk zij één in wezen zijn. Heerlijk wordt dit door Jezus uit-

gedrukt in Joh. X. „Mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken ze, en zij volgen mij. En ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid, en niemand zal ze uit mijne hand rukken. Mijn Vader, *die ze mij gegeven heeft*, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders. Ik en de Vader zijn één.” — En waar Paulus aan het eind van de ontvouwing van de leer des heils in zijnen brief aan de Romeinen kortelijk het door hem geleerde te zamen vat, daar doet hij ons zien, hoe God en Christus te zamen stemden en te zamen werkten tot rechtvaardiging van hen, die Hij te voren gekend had, tegen wie daarom geen beschuldiging, door wie ook, kan worden ingebracht, en die door niets of door niemand konden worden gescheiden van de liefde van Christus, om dan te eindigen met den triomfzang des geloofs: „Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch machten, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden *van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heer.*”

Zoo ligt dan in Gods eenwige verkiezing de grond onzer behoudenis en de zekerheid onzer bewaring en volharding tot den einde. De Vader heeft ons aan den Zoon gegeven, en wil, dat de Zoon ons beware, en, door ons ten laatsten dage op te wekken, ons van de gevolgen der zonde bevrijde en ons zijne heerlijkheid deelachtig doe worden. En de Zoon zegt in overeenstemming met dezen wil des Vaders: „*die Gij mij gegeven hebt*, heb ik bewaard; en ik wil, dat, waar ik ben, ook die bij mij zijn, *die Gij mij gegeven hebt*, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij mij gegeven hebt; want Gij hebt mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld.” (Joh. XVII.)

Doch al is Gods verkiezing de grond onzer behoudenis, zoo kan het eeuwige leven ons alleen geschonken worden, wanneer wij den Zoon aanschouwen en in Hem gelooven. „*Want dit is de wil des Vaders, dat een iegelijk, die*

den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en ik zal hem opwekken ten laatsten dage." Wij worden wel geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt, omdat wij te voren gekend en uitverkoren zijn, maar wij worden niet *als* uitverkorenen geroepen. Wij zijn arme, schuldige, goddelooze, verlorene zondaren, evenals de anderen; en als zoodanig worden wij geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt. Het Evangelie wordt niet aan uitverkorenen, maar aan verloren zondaren gepredikt. Gods Geest ontdekt ons aan onszelfen, brengt ons tot de erkenning van onze schuld en verlorenheid, en leert ons Hem kennen, die in de wereld gekomen is, om te zoeken en te behouden, wat verloren was. „De behoudenis is in geen anderen; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten behouden worden." Het leven is in den Zoon. Slechts hij, die den Zoon heeft, heeft het leven, en die den Zoon niet heeft, heeft het leven niet. Daarom is het de wil des Vaders, dat *een iegelijk* — maar ook de zoodanige alleen — *die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe.* Deze, en deze alleen, zal door den Zoon ten laatsten dage opgewekt en daardoor van al de gevolgen der zonde bevrijd worden.

Gelijk de Vader het leven heeft in zichzelf, zoo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in zichzelf. Dientengevolge kon Jezus zeggen: „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: wie mijn woord hoort, en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit den dood overgegaan in het leven." Thans is het de ure, dat doode zondaren de stem des Zoons van God hooren, en dat, die ze gehoord hebben, zullen leven. En straks komt de ure, dat allen, die in de graven zijn, de stem van den Zoon van God zullen hooren en zullen uitgaan uit de graven, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding des oordeels. (Joh. V.)

Is derhalve Gods eeuwige verkiezing de grond onzer

behoudenis, zoo is de eenige weg om tot die behoudenis te komen, als een verloren, schuldig, goddeloos zondaar te gelooven in den Zoon, die zijn leven gegeven heeft tot een losprijs voor velen. Niemand heeft het leven dan door Hem. Niemand kan van den dood worden bevrijd, dan door het geloof in zijnen Naam. De Vader wil, dat allen den Zoon eeren, gelijk zij den Vader eeren; want die den Zoon niet eert, eert ook den Vader niet, die Hem gezonden heeft.

Nu denke evenwel niemand, dat hij uit zichzelf bij machte is tot den Zoon te komen. Hoor slechts, wat Jezus zegt: „Niemand kan tot mij komen, tenzij de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.” De mensch is niet slechts een zondaar; maar hij is verloren en dood in zonden en misdaden. Hem ontbreekt ten eenenmale het vermogen en de wil om zich te bekeeren en te gelooven. Integendeel, hij is een vijand van God, en geheel afkeerig van al wat van God is of komt. Er is niet alleen niemand, die goed doet, maar er is ook niemand, die God zoekt. Iedereen, ook die uitverkoren is, begint met het evangelie van Gods genade in Christus te verwerpen. Alleen door Gods Geest wordt het trotsche hart des menschen verbroken en zijn onbuigzamen wil overgebogen.

Het is een grove dwaling, welke in onzen tijd weer bij duizenden ingang gevonden heeft, en tot de treurigste gevolgen leidt, dat de mensch het vermogen heeft, uit zichzelf, te kunnen gelooven en zich tot God te kunnen bekeeren. In de gelijkenis van den zaaier heeft de Heer Jezus duidelijk aangetoond, hoe zulks geheel in strijd met de waarheid is. Alleen het zaad, dat in een vruchtbare aarde valt, brengt vrucht voort. Al het andere wordt of verstikt, of schiet slechts op, om spoedig te verdorren en te verdwijnen. Die het woord *terstond* met vreugde ontvangt, is slechts voor een tijd. Bij dezulken is wel het gevoel aangedaan en het gemoed voor een tijd veranderd, maar het geweten is niet geraakt, en daarom is er geen

waarachtig werk des Geestes in de ziel, en houdt derhalve de verandering geen steek. De verzoeken en zorgvuldigheden des levens doen den zoodanige weer in den ouden weg terugkeeren.

„Niemand kan tot mij komen, tenzij de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke,” zegt daarom de Heer. De droefheid naar God bewerkt een onberouwelijke bekeering tot behoudenis. En deze droefheid over de zonde kan alleen door den Geest van God worden bewerkt. De Geest van God opent de oogen voor den verloren toestand, waarin men zich bevindt, en doet de behoefte aan een Verlosser, aan vergeving van zonden en bevrijding uit de door de zonde ontstane ellende ontstaan. De Vader, die zijnen Zoon gezonden heeft in deze wereld, opdat wij zouden leven door Hem, en opdat wij met Hem zouden worden verzoend, kan alleen den zondaar tot inzicht zijner zonde en schuld brengen, en hem zoo doende leiden tot Jezus, die geenszins uitwerpt al wie met waarachtig berouw, in de erkenning van den treurigen toestand, waarin hij zich bevindt, tot Hem de toevlucht neemt. Van het begin tot het einde moet alles van God komen. Hij zond zijnen Zoon in de wereld; Hij gaf Hem over tot een zoenoffer voor onze zonden; Hij doet het evangelie zijner genade verkondigen, en Hij bereidt de aarde toe, opdat het zaad, 't welk daarin gestrooid wordt, vrucht drage.

De gegevenen des Vaders aan den Zoon, die door den Vader zelve tot den Zoon gebracht worden, ontvangen door het aanschouwen van den Zoon en door het geloof in Hem het eeuwige leven, en worden ten laatsten dage opgewekt. Deze heerlijke waarheden stelde de Heer in de door ons behandelde woorden voor. Er bleef nu nog over het middel aan te geven, waardoor dit eeuwige leven ons deel worden kan. Voor ons toch, die verloren, schuldige, tegen God vijandige zondaren zijn, is het eeuwige leven alleen verkrijgbaar door den dood van Christus. Reeds in Joh. III, in zijn onderhoud met Nicodemus, aan wien Hij de noodzakelijkheid der geboorte uit God

predikt, zegt de Heer: „Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, *alzo moet de Zoon des menschen verhoogd worden, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*” Geen leven dan door den dood, evenals er geen vergeving is zonder bloedstorting. De Christus *moest* lijden, en uit de dooden opstaan, en in zijne heerlijkheid ingaan.

Deze belangrijke waarheid wordt door den Heer in Joh. VI uitvoerig ontwikkeld. „Het brood Gods is hij, die uit den hemel nederdaalt, en der wereld het leven geeft,” zegt Jezus, toen de Joden hem wezen op het manna, dat hunne vaders in de woestijn gegeten hadden. En waar zij daarop zeiden: „Heer! geef ons altijd dit brood,” antwoordde Jezus: „Ik ben het brood des levens; die tot mij komt, zal nimmermeer hongeren; en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.” En daarop toont Hij aan, dat alleen zij, die door den Vader hem gegeven zijn, en door den Vader tot hem gebracht worden, het eeuwige leven hebben en ten laatsten dage zullen worden opgewekt, en zegt dan: „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die in mij gelooft, heeft het eeuwige leven. Ik ben het brood des levens. Uwe vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zijn gestorven. Dit is het brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat men daarvan ete en niet sterve. Ik ben het levende brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zoo iemand van dit brood eet, die zal leven tot in eeuwigheid.” En dan gaat Hij voort, en zegt: „En ook het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, hetwelk ik geven zal voor het leven der wereld.” En toen de Joden op het hooren van deze woorden onder elkander streden, en vol verwondering en ergernis zeiden: „Hoe kan deze ons zijn vleesch te eten geven?” antwoordde Jezus: „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: tenzij gij het vleesch des Zoons des menschen eet, en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelf. *Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage.* Want mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. Die mijn vleesch

eet, en mijn bloed drinkt, blijft in mij, en ik in hem. Gelijk de levende Vader mij gezonden heeft, en ik leef door den Vader, zoo zal ook hij, die mij eet, leven door mij.”

Het geloof in Jezus, zooals Hij hier beneden wandelde, kon dus niemand het eeuwige leven deelachtig doen worden. Jezus zou alleen gebleven, en niemand zou met Hem vereenigd zijn, ware Hij niet gestorven. „Indien het tarwegraan niet in de aarde valt, en sterft, blijft het alleen, maar indien het sterft, draagt het veel vrucht.” Hij moest lijden en sterven, en door zijnen dood aan Gods gerechtigheid voldoen, den Vader verheerlijken, een volkomene verzoening aanbrengen, de vergeving der zonden mogelijk maken en den dood te niet doen. Om het eeuwige leven deelachtig te worden, moeten wij dus gelooven in den *gestorven* Jezus. Hierdoor erkennen wij onze doemwaardigheid, de rechtvaardigheid der eeuwige straf, onze onderworpenheid aan Gods oordeel, de onmogelijkheid om met God in gemeenschap te komen, zonder dat een leven *in de plaats van ons leven* is opgeofferd.

Geen wonder dus, dat de Joden zich ergerden, en dat velen, die tot daartoe Jezus volgden, zeiden: „Deze rede is hard, wie kan ze hooren?” en van dat oogenblik af Hem verlieten. Het kruis stelt den mensch in al zijn ellende en verlorenheid ten toon. Het vernietigt 's menschen hoogmoed; het werpt hem in het stof; het predikt Gods gerechtigheid en 's menschen doemwaardigheid; het is het einde van den eersten mensch met al zijn aanmatiging en vermeende gerechtigheid. Daarom is de gekruisigde Christus den Joden een ergernis en den volken een dwaasheid. Voor de door God geroepenen daarentegen, of zij uit de Joden of uit de volken zijn dát maakt geen verschil, is de gekruisigde Christus de kracht en de wijsheid Gods. Als kinderen der wijsheid hebben zij het oordeel, dat God over den mensch heeft uitgesproken, aangenomen, en met dankbaarheid en vreugde in den gekruisigden Christus het eenige, maar onfeilbare middel tot hunne verzoening en verlossing gevonden. Zij wenschen

niets te weten dan Jezus Christus, en dien gekruisigd. Zij roemen in het kruis van onzen Heer Jezus Christus, door wien, zegt Paulus, de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld. Zij belijden telkenmale aan de tafel des Heeren, waar zij zijnen dood verkondigen, voor engelen en menschen, dat het kruis van Christus hun vreugde en roem, hun hoop en vertrouwen, hun zekerheid en eer is; en dat nergens zóó heerlijk de liefde van Jezus uitblinkt, die niet slechts zichzelf vernederd heeft om in het midden der zondaren te komen wonen en zich aan al de gevolgen der zonde te onderwerpen, maar die zich overgaf aan het oordeel en den toorn van God en aan den dood, die de bezolding der zonde is.

Welke heerlijke waarheden worden ons in deze woorden van Jezus verkondigd! Wij, die onszelven door de kracht des Heiligen Geestes als verloren zondaren hebben leeren kennen, en den Zoon aanschouwd en in Hem geloofd hebben, bezitten het eeuwige leven. Dit eeuwige leven is ons deel geworden, doordien de Zoon, die het leven is en het leven geven kan, zich in den dood voor ons heeft overgegeven. En de eeuwige verkiezing des Vaders, zoowel als de onuitsprekelijke en onveranderlijke liefde van Jezus, staat ons borg, dat wij dit leven nimmer zullen verliezen, dat niemand ons uit zijne hand zal rukken en niemand ons verdoemen kan. Zoodat wat er ook gebeure, al zou de dood ook komen om onze ziel van ons lichaam te scheiden en ons een tijdlang te doen vertoeven in den hades, wij ten laatsten dage zullen worden opgewekt. Bij Jezus' komst zal de dood, die thans reeds geen macht meer heeft over onze ziel, zijn macht over ons lichaam verliezen. Wie dan op aarde leven en in Jezus gelooven, zullen niet sterven in eeuwigheid. Hun sterfelijk en verderfelijk lichaam wordt in een punt des tijds, in een oogenblik veranderd, onsterfelijk en onverderfelijk gemaakt, gelijkvormig aan het heerlijk lichaam van Jezus. En wie gestorven zijn, zullen worden opgewekt met een onsterfelijk, onverderfelijk, geestelijk, heer-

lijk en hemelsch lichaam. Gelijk God Jezus uit de dooden heeft opgewekt, zoo zal Hij ook onze sterfelijke lichamen levend maken. De Heilige Geest, die in ons woont, die de Geest des levens is, en Jezus uit de dooden heeft opgewekt, staat ons daarvoor borg. Gods almachtige kracht zal allen, die door Jezus ontslapen zijn, levend maken, en allen, die op aarde nog leven, veranderen. Dan zal het woord geschieden, dat geschreven staat: „De dood is ver-slonden tot overwinning!” Niemand der heiligen is meer in het graf, niemand zal meer aan den dood of zijne gevolgen onderworpen zijn. Allen zijn, ook naar het lichaam, aan Christus gelijkvormig, en dragen het beeld van den hemelschen Mensch, die thans reeds, met eer en heerlijkheid gekroond, aan 's Vaders rechterhand gezeten is, en wien wij daar, door het geloof, als den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, aanschouwen. Zoodat wij in triump kunnen uitroepen: „Waar is, o dood! uw prikkel? waar, o hades! uwe overwinning?”

Kostelijke belofte, ons door den Heer zelven gegeven en vier malen door Hem herhaald. Te midden van het tooneel des doods, waar wij elken dag kunnen weenen aan het graf onzer geliefden, bij het gevoel onzer eigene zwakheid, sterfelijkheid en verderfelijkheid, uit *zijn* mond te vernemen: „Ik zal hem opwekken ten laatsten dage,” welk een troost, welk een vreugde, welk een heerlijkheid! Als hemelmuziek klinken die woorden ons in de ooren! Er komt een eind aan onze ellende, vernedering en lijden. Nog een weinig tijds, en de ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, de stem van den Zoon des menschen zullen hooren, en zullen uitgaan tot de opstanding des levens. „Ik ben de opstanding en het leven;” zegt de Heer, „die in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven; en een iegelijk, die leeft, en in mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid.” Hallelujah!

Correspondentie.

5. C. M. te Scheveningen vraagt, of het overeenkomstig de Schrift is, dat bij het Avondmaal het brood gebroken wordt vóór de dankzegging, aangezien de Heer bij de instelling het brood brak ná de dankzegging.

Hoewel ons hieromtrent niets stelligs in de Schrift gezegd wordt, zoo komt het mij voor, dat het in overeenstemming is met de beteekenis van het Avondmaal en met de plaats, die wij daar innemen, dat het brood gebroken is, eer er gedankt wordt, evenals de drinkbeker gevuld is, voordat de dankzegging wordt uitgesproken. Wie voor het brood en den drinkbeker dankt, neemt niet de plaats van den Heer Jezus in, maar is de mond van de vergadering, welke den Heere dankt voor zijn voor ons overgegeven lichaam en zijn voor ons vergoten bloed. De Heer Jezus is telkenmale, als wij het Avondmaal vieren, onze Gastheer; uit zijne handen ontvangen wij brood en drinkbeker. En daarom moet, dunkt mij, het brood gebroken op tafel liggen, evenals de drinkbeker ingeschonken is. Dit kan evengoed van te voren als aan de avondmaalstafel zelve geschieden; doch om ons de symbolen van 's Heeren lijden en sterven telkenmale duidelijk voor oogen te stellen, komt het mij gepaster voor, als zulks aan de tafel zelve geschiedt.

6. H. v. d. H. te Cleveland (Noord-Amerika) vraagt naar het onderscheid tusschen een ongeloofige en een onwetende, zooals dit 1 Kor. XIV : 23, 24 voorkomt.

Uit het verband is het duidelijk, dat zoowel de ongeloofige als de onwetende onbekeerde menschen en geen leden van de gemeente zijn. Paulus had aangetoond, dat het spreken in talen geen nut of stichting voor de gemeente gaf, en derhalve niet moest geschieden, tenzij er iemand aanwezig was, die de gave van uitlegging der talen had. Doch niet alleen voor de gemeente, maar ook voor degenen, die de bijeenkomsten bijwoonden, had dit spreken in talen zonder uitlegging geen nut. Zullen niet, zoo vraagt de Apostel, de onwetenden en ongeloofigen, die in de bijeenkomst der gemeente komen, zeggen, dat gij raast, indien allen in talen spreken? Wordt er evenwel geprofeteerd, dat is, op verstaanbare, het geweten rakende wijze, over het evangelie en de waarheid Gods gesproken, dan zal een ongeloofige of een onwetende, die binnen komt, overtuigd worden,

daar het verborgene zijns harten door hetgeen er gesproken wordt voor hem openbaar wordt; en vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden en verkondigen, dat God waarlijk onder hen is.

7. J. H. W. te H. vraagt, waarom onder de honderd vier en veertig duizend verzegelden in Openb. VII de stam van Dan niet genoemd wordt.

Omtrent de reden van de weglating van den stam Dan kunnen wij slechts gissen, daar er geen reden in de Schrift voor opgegeven wordt. De stam Dan heeft zich na de inneming van Kanaän door Jozua het eerst aan de afgoderij overgegeven, (zie Richt. XVIII.) en heeft zich voortdurend aan deze zonde schuldig gemaakt. Aangezien Israëls stammen in Openb. VII in een geheel andere volgorde voorkomen als in het Oude Testament, en de bedoeling daarvan wel zijn zal, dat de Heere God hen niet meer naar hunne natuurlijke geboorte, maar als een geestelijk volk voor zijn aangezicht heeft, kan de afgoderij van Dan wel de oorzaak zijn, dat die stam hier wordt uitgelaten. Evenwel blijkt uit Ezech. XLVIII : 1, 32, dat Dan niet zal worden ontferd.

8. S. K. H. V. te H. vraagt in verband met de in N°. 2 van Bode 1892 beantwoorde vraag over de *broederliefde* en de *liefde*, welke laatste zich tot *alle* menschen moet uitstrekken, omdat allen onze »naasten" zijn, en allen één Schepper en Heer hebben, en wij goed moeten doen aan *allen*, en de Heere God zijne zoon doet opgaan over goeden en boozen, en wil, dat *alle menschen* behouden worden, of wij deze liefde ook niet overbrengen moeten tot de vele millioenen heidenen, die hun eeuwig verderf te gemoet gaan en nooit de blijde boodschap des heils vernemen?

Indien wij Gods gezindheid hebben, dan zullen wij voor alle menschen bidden, dat God hen brenge tot de kennis van den heerlijken naam van Jezus, en ons verheugen, dat het evangelie in onzen tijd aan zoovele volken der aarde gepredikt wordt, en de naam van Jezus bekend wordt gemaakt onder volken, die tot hertoe nimmer van Hem vernamen; terwijl wij weten, dat straks, als Jezus zal wederkomen, de gansche aarde vol zal zijn van de kennis des Heeren.

De ééne kruik met olie.

(2 Kon. IV.)

De arme weduwe, van welke wij in de eerste verzen van 2 Kon. IV lezen, was in zeer benarde omstandigheden. Zonder natuurlijken beschermer met twee kinderen tegenover een strengen, onverbiddelijken schuldheer, die hare beide kinderen voor zich tot slaven wou nemen, niets bezittende dan ééne kruik met olie — voorwaar! dat waren wel treurige omstandigheden, die haar hart met kommer en droefheid moesten vervullen.

De Heere God is evenwel de Rechter der weduwen en de Vader der weezen; en deze vrouw, welke, evenals de man, dien zij gehad had, den Heere was vreezende, had het onuitsprekelijk voorrecht tot Hem hare toevlucht te kunnen nemen. Van dit voorrecht maakte zij gebruik. Zij wendt zich tot den profeet Elisa, die in de booze dagen van Achab en Izebel Gods vertegenwoordiger in Israël was. Elisa kende haar, want zij was een uit de vrouwen van de zonen der profeten. Zij beroept zich hierop, en zegt tot den profeet: „Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet, dat uw knecht den Heere was vreezende.” Hoe schoon is dit! Haar man stond bekend als een godvreezend man, en zijzelve vreesde den Heere, en wist daarom, dat er geen beter pleitgrond bestond dan deze, om haar van den raad en de hulp van Elisa te verzekeren. Van zijne belangstelling in haar lot is zij zóó ten volle overtuigd, dat zij met enkele woorden, in alle eenvoudigheid, hare behoefte en den nood, waarin zij verkeert, voor hem blootlegt. „Nu is de schuldheer gekomen, om mijne beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.” Geen lang verhaal, geen omhaal van woorden, geen uitroepen van smart, niets anders dan de eenvoudige mededeeling van den nood, waarin zij verkeerde. Zij wist als

geloovige vrouw, die haar vertrouwen op God stelde, dat het voldoende was haar kommer aan den man Gods „bekend” te doen worden, en was verzekerd, dat hij raad en hulp verleenen zou. Zoo handelt het geloof altijd. De Heere, onze God, weet al wat ons treft; Hij kent onze omstandigheden; Hij heeft een hart vol medegevoel, en leent steeds een luisterend oor aan ons geroep. Het geloof wendt zich in vertrouwen tot Hem, maakt Hem bekend met wat het hart bezwaart, en is overtuigd, dat Hij in zijne goedertierenheid en liefde in de behoefte voorzien en de noodige hulp verleenen zal.

Elisa vraagt daarop aan de weduwe: „Wat zal ik u doen? Zal ik u het land doen verlaten, en u aldus aan den wreedten arm van uw schuldhoeft onttrekken? Of zal ik uw schuldhoeft, evenals eertijds met den boezen Nabal geschiedde, dooden en u voorgoed van hem verlossen? Neen, dat zal ik niet doen. Een gansch anderen, veel heerlijker weg zal ik inslaan. Geef mij te kennen, wat gij in het huis hebt.” Hoe merkwaardig! Laat ons hierop wel letten en er ernstig over nadenken. De arme weduwe wordt uitgenoodigd een blik in haar eigen huis te slaan, en na te gaan, *wat daar voorhanden is*. Dit is zeer leerrijk. Ons is het eigen, en het is ons ook geoorloofd, in toestanden van behoefte, nood en ellende onzen blik naar buiten, of liever naar Boven te slaan. Doch Gods wijze van doen is het, ons oog naar binnen te richten, en ons te vragen: „Wat *hebt* gij?” Zoo vroeg ook de Heere Jezus, toen er sprake was van het spijzigen eener schare van vele duizenden: „*Hoevele brooden hebt gij?*” De vrouw antwoordde op de vraag van den profeet: „Uwe dienstmaagd heeft niet met al in het huis dan ééne kruik met olie.” Zij kon niet begrijpen, dat tegenover haren onbarmhartigen schuldhoeft, die zooveel te vorderen had, deze ééne kruik met olie van eenige beteekenis kon zijn, evenals later Jezus’ discipelen op zijne vraag: „*Hoevele brooden hebt gij?*” vol verwondering antwoordden: „Wat zijn zoo weinige brooden onder zoovele duizenden, die verzadigd moeten worden!”

De profeet beveelt daarop de weduwe, een zoo groot mogelijk aantal ledige vaten in hare woning bijeen te brengen; daarna de deur te sluiten voor zich en voor hare zonen, en vervolgens de olie uit de kruik in al die vaten te gieten en weg te zetten dat vol is. De vrouw gehoorzaamde, en goot zoolang uit haar kruik, tot al de vaten vol waren, en haar zoon geen ledige vaten meer aanbrenge kon. Daarop stond de olie stil.

Hoe opmerkelijk! De Heere wil deze arme weduwe uit den nood helpen, en gebruikt daartoe het weinigje olie, dat voorhanden is. De almachtige Schepper des hemels en der aarde, die alles in zijne handen heeft; die de dingen, die niet zijn, kan roepen alsof zij waren; die maar één woord te spreken heeft, en wat er niet is, dat is er; Hij verkiest zijne almachtige hulp en uitredding vast te knoopen aan datgene, wat een nietig mensch als niets beteekenend acht. Hij, die zoowel de vaten als de olie met een enkele beweging van zijnen wil had kunnen te voorschijn roepen, vindt er behagen in het weinigje olie, dat de arme weduwe *heeft*, te gebruiken en zoodanig te zegenen, dat al de vaten, die saamgebracht waren, gevuld werden. En niet het gebrek aan olie, maar alleen het gebrek aan vaten is oorzaak, dat de bron ophoudt te vloeien.

En dat de Heere God overvloediglijk geeft, bewijst de omstandigheid, dat de weduwe niet slechts hare schuld kon afdoen, maar ook nog genoeg overhield om daarvan met hare zonen te leven; evenals later dezelfde Almachtige, in menschelijke gedaante op aarde vertoevende, de weinige brooden niet alleen zóó vermenigvuldigde, dat vele duizenden *verzadigd* werden, maar er nog genoeg overbleef om daarmede verscheidene korven te vullen.

Welk een heerlijk onderwijs geeft ons deze eenvoudige en treffende geschiedenis!

Vooreerst aan hen, die in moeielijke omstandigheden, in nood of ellende verkeerren, zooals weduwen, armen, verlatenen. Hoe spoedig staan de zoodanigen gereed om hulp en uitredding te verwachten van buiten, alleen van

buiten! Hoe gereed om het oog te laten vallen op familie, vrienden, buren of op geloovigen, met wie men in gemeenschap is. Hoe vaak meent men, dat de hulp, welke men bij den Heer zoekt, alleen vloeien kan door het kanaal van andere menschen! En hoe dikwijls koestert men harde gedachten omtrent God en menschen, als die kanalen *niet spoedig* of *niet ruim genoeg* vloeien! Ja, menigmaal gebeurt het, dat men de hulp niet slechts verwacht, maar *eischt*. Tot onbeschaamdheid toe doet men aanspraken gelden, aan de gemeenschap op geestelijk of natuurlijk gebied ontleend. Voorwaar, dit alles is hoogst treurig, en zeer tot oneer van den Heer. Het bewijst een treurigen toestand des harten. Want waar men zijn broeder van ongeestelijkheid beschuldigt, omdat hij niet voldoende helpt, heeft men geen oog voor zijn eigen ongeestelijkheid, die zich openbaart in ongeloof, bezorgdheid, ontevredenheid en onbeschaamdheid. Zeer zeker wil de Heer, dat de zijnen liefdadigheid zullen betoonen aan hen, die in nood zijn; maar eveneens wil de Heer, dat zij, die in nood zijn, geen aanspraken op liefdadigheidsbetoon zullen doen gelden. Zoowel de rijke als de arme heeft alleen te vragen: „Heer, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” Doen beiden dit, dan zal de een met een blijmoedig hart geven, waar de Heer hem den weg daartoe aanwijst, en de ander zijn blik naar Boven heffen en van God uitkomst verwachten, die nooit beschaamd doet uitkomen, wie op Hem vertrouwt. Gemeenlijk zal men zien, dat de Heer het zóó leidt, dat zij, die *aanspraak* maken op hulp en ondersteuning, het minst van de liefdadigheid genieten; terwijl zij, die daaraan in het geheel niet denken, maar op God vertrouwen, verwonderd staan over de vele bewijzen van liefde en zorg, waarmede zij omringd worden.

O, gij, die behoefte hebt of in nood verkeert, denkt toch aan de vraag van den profeet: „Wat *hebt* gij?” en aan de gelijkkluidende vraag van den Heer Jezus: „Hoevele brooden *hebt* gij?” Gaat eens na, of er ook bij u iets voorhanden is — iets dat de Heer zegenen wil; een weinigje dat Hij wil vermeerderen; een luttele zaak,

waarvan Hij veel wil maken; het een of ander, dat gij wellicht tot nu toe niet opgemerkt of niet der moeite waardig gekeurd hebt; dit of dat, 'twelk aan uwe aandacht is ontsnapt, maar 'twelk de Heer u gelaten heeft om daaraan zijne machtige hulp te verbinden. Misschien hebt gij veel tijd. Niet? Een weinigje tijd dan? De arme weduwe had ook maar een weinig olie. Hebt gij weleens aan den Heer gevraagd, met welke bedoeling Hij u dat weinigje tijd gelaten heeft? Stellig niet om het met praten of niets doen door te brengen. — Wellicht hebt gij eenige bekwaamheid om het een of ander te verrichten; gij kunt wasschen, naaien, breien of wat anders. Haal wat ledige vaten in huis, en vul ze. Dat wil zeggen: deze of gene van uw kennissen of bureu heeft wat voor u te wasschen of te naaien; maak daar uw huis vol van; „zorg er niet weinige te hebben,” en God, de Almachtige, zal u rijkelijk zegenen. — Misschien hebt gij kinderen; maar gij hebt ze tot hiertoe meer als lastposten dan als hulpmiddelen beschouwd. Zou God u niet door hen willen onderhouden? Onlangs werd een vrouw met verscheidene kinderen weduwe. Ik zeide tot mijzelf: hoe moet dat terecht komen? Ik ging tot haar, en bevond, dat de kinderen te zamen juist zooveel verdienden, als voor haar toereikend was. — Eén opmerking nog. Zoek vooral werk *binnen's* huis. Daar werd ook de weduwe heengewezen. Een meisje, een vrouw, een weduwe zoek niet buiten de deur, wat haar binnen de deur kan bezorgd worden. — In elk geval denk niet te gauw, dat er bij u *niets voorhanden* is. Indien gij spreekt gelijk de weduwe: ik heb *niet met al* dan dit of dat, 'twelk te onbeduidend is om er iets van te verwachten, dan is dat het misschien juist, wat de Heer u gelaten heeft, om u wonderlijk te zegenen.

In de tweede plaats bevat deze geschiedenis een gewichtig onderwijs voor hen, die zich als nutteloos, en hun leven als doelloos beschouwen, en die verlangen naar een gezegenden werkkring, naar een doeltreffende bezigheid. Wij zouden hen wel willen toeroepen: tracht niet naar

de hooge dingen, maar voegt u tot de nederige. Gij strekt u misschien uit naar een werkkring, die een grooten klank van zich geeft, die in het oog valt, en u een naam in de wereld kan verschaffen. Gij slaat uw blik verre heen, terwijl gij over het hoofd ziet, wat voorhanden is, wat binnen uw bereik valt, wat er in uw huis, in den kring, waarin gij u beweegt, voor u te doen is. Tracht niet naar wat gij niet hebt, en mogelijk nooit krijgen zult, maar bepaal u bij hetgeen in uwe onmiddellijke omgeving is. Denk aan de vraag van Elisa: „Wat hebt gij?” en aan het woord van Jezus: „Hoevele brooden hebt gij?” Misschien hebt gij de gave om door een vriendelijk woord veel toorns af te wenden; of door een kleine betooning van hartelijke deelneming vertroosting te brengen in het hart van lijdenden en beproefden; of door een handje helpens de weinige kracht aan te brengen, die er nog ontbreekt om den zwaren wagen in beweging te stellen. De dienstknechten in de gelijkenis kregen ieder maar één pond. Het komt niet aan op het vele, dat men doet, maar op de getrouwheid, waarmede men het verriecht.

Vanzelf komen wij door deze laatste opmerking tot een ander gewichtig onderwijs. De arme weduwe was getrouw. Zij volgde de aanwijzing van den profeet nauwkeurig op. Zij vertrouwde niet alleen op God, maar zij was ook gehoorzaam. Zij redeneerde niet. Hoe licht had zij dit kunnen doen! Zij had kunnen tegenwerpen: „Wat zal dit alles geven? Ééne kruik met olie kan toch geen tal van vaten vullen. Ik wil mij niet bespottelijk maken bij mijne bureu, door mijn huis met hunne vaten op te vullen, als ware er een oliebron bij mij aanwezig.” Zij dacht zoo niet. Zij geloofde. In plaats van den weg der natuurlijke redeneering in te slaan, gaat zij dien der onbepaalde gehoorzaamheid op. Zoo doet het geloof altijd. Het redeneert niet. Het vertrouwt op God. Het ziet op den Onzienlijke, alsof men Hem ziet. Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, een bewijs der zaken, die men niet ziet. De weduwe vult haar huis met zoovele vaten,

als zij maar bekomen kan. Daarna sluit zij de deur toe, neemt haar ééne kruik met olie in de hand, en begint de olie in de vaten te gieten. Welk een geloof! Voor het menschelijk verstand was het de grootste onzin om met ééne kruik olie een honderdtal vaten te willen vullen. Doch het geloof weet, dat, wat bij de menschen onmogelijk is, mogelijk is bij God. Voor het geloof is niets onmogelijk. Hoe moeielijk de omstandigheden ook zijn, en hoe tegenstrijdig ook Gods bevel moge schijnen, het geloof vertrouwt op de almacht van Hem, die eenmaal uit niet de werelden heeft voortgebracht.

Toen het laatste vat gevuld was, zeide de weduwe tot haar zoon: „Breng mij nog een vat aan.” Doch hij moest antwoorden: „Er is geen vat meer.” En de olie stond stil, zoo lezen wij. Hoe merkwaardig! Zoolang er ledige vaten waren, bleef de olie vloeien; toen er geen ledig vat meer gevonden werd, stond de olie stil. Waren er nog meerdere vaten geweest, de olie zou steeds zijn blijven vloeien. Het stilstaan van de olie lag niet aan oliegebrek, maar aan het gebrek van ledige vaten. Zoo is het altijd. Ook in geestelijk opzicht. Wat is de oorzaak, dat de zegen van boven ophoudt te vloeien? Dat er geen vaten meer zijn, die dezen zegen kunnen opvangen. De zegen van God is onuitputtelijk, als er ledige harten zijn, om dien zegen te ontvangen. Hoe meer ledige vaten, des te meer olie. Hoe meer ledige harten, des te grooter zegen. Komen wij ontledigd van onszelven, in het gevoel onzer nietigheid en onbekwaamheid, voor het aangezicht des Heeren, dan worden wij vervuld met zijne vertroosting, gesterkt door zijn onderwijs, bemoedigd en verkwikt door zijne heerlijke tegenwoordigheid. Hoe rijker, wij komen, des te armer gaan wij henen; hoe armer wij zijn in onszelven, des te rijker worden wij heengezonden. „Armen heeft Hij met goederen vervuld, maar rijken heeft Hij ledig weggezonden.” Dat is Gods regel, toepasselijk zoowel op enkele personen als op vergaderingen. De Heere, onze God, geeft een overvloeienden beker aan allen, die *alles alleen* van zijne almachtige genade ver-

wachten. Gezegend hij, die „alle” dingen, welke hij bezit, en waarop hij zich naar het vleesch zou kunnen beroemen, als schade en drek beschouwt bij de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus, zijnen Heer, en in het ontledigde hart de allesovertreffende schatten van de heerlijkheid Gods in Christus ontvangt en geniet!

De arme weduwe was nu opeens rijk geworden. Zij had haar huis vol olie, en dat was een belangrijk en gewenscht bezit. Wat zou zij nu doen? Menigeen zou in zulke omstandigheden zijn bezonnenheid verloren hebben. Zij evenwel niet. Zij wandelde waarlijk in de vreeze des Heeren. En zonder daarom, naar hare eigene gedachten, over de olie te beschikken, ging zij verdere aanwijzing bij den profeet halen. Zij handelde in overeenstemming met de diepzinnige woorden, door onzen Heer ter afwering van de verzoeking des duivels aangehaald: „de mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat uit den mond des Heeren uitgaat.” Voor den godvreezende is Gods woord een lamp voor den voet en een licht voor het pad. Is ons oog eenvoudig, dan wordt ons geheele lichaam verlicht, zoodat wij den weg, dien wij bewandelen moeten, helder voor ons zien. „Heer! wat wilt Gij, dat ik doen zal?” is de vraag van het geloovige, aan God onderworpen hart; en overvloedig in kennis en alle inzicht, beproeft men, wat het beste is, zoodat men zuiver en zonder aanstoot is tegen den dag van Christus, vervuld met de vrucht der gerechtigheid, die door Jezus Christus is tot heerlijkheid en lof van God.

De aanwijzing, welke de profeet voor de gedragslijn der weduwe geeft, is even merkwaardig als al het andere. „Ga heen,” zoo zegt de man Gods, „verkoop de olie, en betaal uwen schuldheer; gij dan met uwe zonen, leef bij het overige.” Ziedaar de goddelijke orde. Na den verkoop der olie moest eerst de schuld worden afgedaan, en daarna mocht de weduwe leven van het overige. Menigeen heeft dit omgekeerd. In de vreugde over de redding uit den nood deed men zichzelf te goed, verbeterde zijn omstandigheden, en werd het afdoen van de schuld uitgesteld of

vergeten. De Heere God evenwel handhaaft steeds het recht. Hoewel er in deze geschiedenis geen spoor te vinden is van verwijt over de schuld, die door den overledene was achtergelaten, en er uit alles blijkt, dat hij buiten zijn toedoen in schuld gekomen was, zoo moest toch in de eerste plaats de schuld worden betaald. Al is men ook buiten zijn toedoen, door een samenloop van omstandigheden, door tegenspoed of door oneerlijkheid van menschen in schuld geraakt, zoodat er van bestraffing geen spraak wezen kan, zoo is toch het hebben van schuld een misstand, waaraan voor de eer des Heeren zoo spoedig mogelijk een einde moet gemaakt worden. „Zijt niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben.” Naar dezen regel moet de geloovige steeds handelen.

In het Nieuwe Testament vinden wij een dergelijk voorbeeld van het handhaven van Gods recht. Hoewel de Heere God het houden van slaven beslist afkeurt, daar zulks geheel in strijd is met de menschenwaarde en de persoonlijke verantwoordelijkheid, werd toch de voortvluchtige slaaf Onesimus door Paulus aan zijnen rechtmatigen eigenaar Filémon teruggezonden. Wel geschiedde dit op een wijze, waardoor het Filémon onmogelijk gemaakt werd zijn slaaf te straffen, en hij veeleer tot zijne vrijlating werd aangespoord, maar toch wordt door Paulus het recht van Filémon op Onesimus gehandhaafd, en zoo doende ook deze zaak tot hare ware verhouding teruggebracht.

Het is een ernstige en belangrijke les voor ons allen. Er wordt, helaas! dikwerf zoo lichtvaardig gehandeld. Er worden schulden gemaakt, waar men weet, die onmogelijk te kunnen betalen, en er wordt zoo onverantwoordelijk lichtvaardig gedacht over de verplichting tot het voldoen dier schulden. De naam des Heeren wordt in dit opzicht zeer door de geloovigen onteerd, en er wordt door hen veel oorzaak tot lastering van 's Heeren naam gegeven. Nemen wij deze schoone geschiedenis tot voorbeeld. De Heer handhaaft zijn recht, en beveelt de weduwe in de eerste plaats haar schuldheer te voldoen. En de weduwe

is niet zoo zeer in angst over den nood en de armoede, waarin zij verkeert, als wel over de schuld, die haar man had achtergelaten, en die haar in zulke treurige omstandigheden gebracht had. Laat ons ernstig hierover nadenken! Maakt toch geen schulden; en hebt gij ze gemaakt, vrootmoedigt u dan voor God, en stelt alles in het werk om ze zoo spoedig mogelijk te kunnen betalen. Is het u daarmede waarlijk ernst, en smeekt gij den Heere om raad en hulp, dan zal Hij u die zeker verleenep. Maar gij moet *Hem* om raad en hulp vragen, en wachten, totdat *Hij* u die geeft, want als gij tracht om naar uwe eigene gedachte uit de moeielijkheden te geraken, dan werkt gij u er wellicht des te dieper in, zooals reeds zoo menigeen tot zijn groote schade ondervonden heeft.

Elisa kon evenwel nog meer zeggen dan: „betaal uwen schuldheer”; hij kon er bijvoegen: „gij dan met uwe zonen, leef bij het overige.” Nadat de schuld geheel was afbetaald, zou er genoeg overblijven om voortaan van het overige met hare zonen te leven. Hoe mild is de Heer! Hij geeft een overvloeiden beker. Bij de spijziging der 5000 bleef er veel meer over dan er oorspronkelijk geweest was. Voor iederen discipel bleef een korf vol brood over, zoodat ieder meer had dan de vijf brooden, met welke de Heer meer dan vijf duizend menschen gespijzigd had, en van welke zij hadden gezegd: wat zijn deze onder zoo velen! Ook geeft de Heer steeds boven bidden en denken. De arme weduwe had niet om onderstand gevraagd, maar wenschte raad en hulp voor het betalen van haren schuldheer. En ziet! de Heer stelde haar niet alleen in staat om hare schuld geheel af te doen, maar gaf haar bovendien zooveel, dat zij voortaan een onbezorgd leven leiden kon. Dat was meer dan zij had kunnen denken. Wat zal zij zich verblijd hebben! Hoe zal zij Gods goedheid hebben geprezen! Haar geloof was heerlijk bekroond. Zij ondervond de waarheid van het woord: „Die op den Heere vertrouwt, wordt niet beschaamd.” Wandelen ook wij door dat geloof, dan zullen wij dezelfde ondervinding opdoen. De Heere God geeft mild en overvloedig. Zegenen

is zijn lust. Beproeft Hij ons, het is tot ons nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden. Maar nooit trekt Hij zijne hand van ons af. Daarom kunnen wij in al onze nooden en behoeften „door gebed en smeeking, *met dankzegging*” onze begeerten bij Hem bekend doen worden. Wij weten, dat Hij naar ons luistert en doen zal naar zijne wijsheid en liefde — naar die liefde, welke in staat was den eeniggeboren Zoon voor ons over te geven in den schandelijken dood des kruises; zoodat de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, onze harten en zinnen bewaart in Christus Jezus.

Welk een rijke zegen was er voor de arme weduwe uit die ééne kruik met olie gevloeid! Hoe treffend was Gods almacht en nederbuigende goedheid openbaar geworden! Een liefhebbend en wonderdoend God is de Heer. Op Hem kunnen wij in alle nooden rekenen; op zijne almachtige kracht kunnen wij in den felsten strijd en in de grootste moeielijkheden staat maken; aan zijne onpeilbare liefde kunnen wij ons toevertrouwen voor tijd en eeuwigheid, naar ziel en lichaam, voor onszelf en voor de onzen. En nimmer worden wij beschaamd. Dit kan niet; want Gods beloften zijn in Christus Jezus ja en amen; zij falen nooit; al zou hemel en aarde voorbijgaan, zij blijven, en worden op Gods tijd en naar Gods wijze heerlijk vervuld. Stellen wij daarom op Hem en op zijne beloften een onbepaald vertrouwen!

Hoe moeten wij „de eenheid des Geestes” bewaren?

Deze vraag rijst vanzelf bij ons op, als wij in het Woord van God de vermaning lezen: „U bejiverende de eenheid des Geestes te bewaren in den band des vredes”; (Efez. IV: 3.) en wij bemerken spoedig, dat God niet van ons eischt deze eenheid te bewaren, zonder ons

ook over haar karakter en hare uitgestrektheid in te lichten. Alles, wat ons over die eenheid licht geven kan, staat in het Woord geschreven, 'twelk ons daaromtrent duidelijke aanwijzing geeft.

Ontvangen wij niet reeds uit het karakter *der Schrift zelve* inlichting omtrent dit belangrijke onderwerp? Voorzeker! — Zooals wij weten, is de Bijbel over een tijdruimte van meer dan 2000 jaar, en op verschillende tijden geschreven door personen, die geheel onderscheiden waren in stand en rang; sommige schrijvers waren geleerd, anderen ongeleerd en onwetend. (Hand. IV : 13.) Maar hoewel de *verschillende* boeken door *verschillende* schrijvers en over *verschillende* onderwerpen geschreven zijn, zoo bestaat er toch in de Schrift geen enkele vergissing, en vinden wij nergens twee gedeelten, die niet met elkander overeenstemmen; ja! het gansche werk vormt *één volmaakt geheel*. Daardoor reeds wordt op de duidelijkste wijze de éénheid des Geestes tentoongespreid. „Want heilige mannen Gods schreven door den Heiligen Geest gedreven.” — „Alle Schrift is van God ingegeven,” en „geen profetie der Schrift is van eigene uitlegging.” Kortom, alles te zamen vormt één schoon geheel, en toont reeds daardoor „de eenheid des Geestes.” Er is van die heilige mannen zelve niets in de Schrift opgenomen, wat aan die eenheid zou kunnen te kort doen, of haar zou kunnen verstoren. Wel schreven die mannen, maar de Heilige Geest bestuurde hun pen.

Dient dit niet eenigszins ter beantwoording der vraag: *hoe wij* die eenheid moeten bewaren? Het is duidelijk, dat, indien wij allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt zijn, wij ook een ieder, die op *deze wijze* met ons vereenigd is, als een lid van dit lichaam moeten erkennen! De eenheid des *lichaams* kunnen wij niet verbreken, maar wel de eenheid des *Geestes*, die dit lichaam gevormd heeft; en dit is het geval, als wij zóó handelen, alsof er meer dan één lichaam bestond, terwijl God zegt, dat er maar één is!

Gaan wij nog een stap verder, en bepalen wij onze

aandacht bij het Avondmaal: „Wij, de velen, zijn één brood, één lichaam; want wij allen zijn ééns broods deelachtig.” Breken wij het brood als een *gescheiden lichaam*, dan beijveren wij ons *niet*, de eenheid des Geestes te bewaren; want God zegt ons, dat *wij, de velen, één brood, één lichaam* zijn! Indien wij een blik slaan in het Nieuwe Testament, dan vinden wij voorbeelden, waar de eenheid verbroken was, — voorbeelden die zeer leerrijk voor ons zijn. De gemeente te Korinthe hield den booze in haar midden, en bewaarde daardoor de eenheid des Geestes niet. Paulus smeekte hen den booze weg te doen; en wij weten allen, dat Paulus gelijk had. Het wordt ons hieruit duidelijk, dat de gemeente te Korinthe voor een tijd de eenheid des Geestes *niet* bewaarde, omdat zij naar hare eigen meening handelde. Wij ontvangen nog verdere onderwijzing omtrent dit punt uit de vermaning, welke de „uitverkoren vrouw” ontvangt in den tweeden brief van Johannes, waar tot haar gezegd wordt: „dat zij *hem, die niet DE LEER VAN CHRISTUS* bracht, noch ontvangen noch groeten moest.” In het eerste dezer voorbeelden wordt „*heiligheid*” vereischt, in het tweede *waarheid*; en beiden stemmen overeen met het karakter des Heiligen Geestes; Hij is de *Heilige* Geest; en het is de Geest, die getuigt, omdat de Geest „*de waarheid*” is. (1 Joh. V: 6.)

Als wij dus door deze toelichtingen iets meer van het karakter der eenheid begrijpen, dan vragen wij: „Maar *hoe ver* strekt zich deze éénheid uit? En in welken *kring* moet deze eenheid gezocht worden?” En zoo komen wij vanzelf tot andere belangrijke dingen, welke ons in het Woord Gods zoozeer op het hart gebonden worden, namelijk: „dat wij moeten eensgezind zijn onder elkander;” (Rom. XII: 16.) „dat wij allen hetzelfde spreken, en in denzelfden zin en in hetzelfde gevoelen samengevoegd zijn;” (1 Kor. I: 10.) en dat, waartoe wij gekomen zijn, *wij ook daarnaar moeten wandelen.*” (Fil. III: 16.)

Hoe is dit nu mogelijk, daar onze gevoelens en inzichten soms zóózeer uiteenloopen? — Wat anders zou ons daartoe in staat stellen, dan het feit, dat in ons allen

dezelfde Geest woont, en dat die alleen alles in ons vervullen kan?

Geliefde broeders! wij ontvangen zulk een schoonen wenk omtrent deze eenheid in Fil. III : 15! Hoe vertroostend klinkt het in ons oor: „*Zoovele dan, als wij volmaakt zijn, laat ons aldus gezind zijn; en indien gij anders gezind zijt, ook dat zal God u openbaren!*” Er wordt hier geheel niet voorondersteld, dat er *verschil* van gevoelen zou *blijven* bestaan; o neen! de Apostel koesterde integendeel het vaste vertrouwen, dat, wat God *hem* geleerd had, Hij dit *ook anderen* zou kunnen leeren in Zijne groote genade!

Het is daarom zoo goed, wanneer wij het omtrent het een of ander punt der waarheid niet met elkander eens kunnen worden, zulke dingen aan het oordeel van meer „*ervaren* en meer onderwezen broeders” te onderwerpen, en dan *gezamenlijk voor God* die punten te onderzoeken; want wij hebben allen voortdurend zooveel te leeren. De Apostel Petrus vond in de geschriften van Paulus dingen, „van welke sommigen moeielijk te verstaan waren, die de onvaste menschen verdraaien”, doch dit bewerkte geen breuk tusschen hen! Een moeielijkheid is toch geen reden tot oneenigheid? Als „genade” den boventoon in onze harten heeft, wordt de eenheid des Geestes niet verbroken, wanneer sommigen een dieperen blik in de waarheid krijgen; integendeel de anderen zullen trachten verder van God onderwezen te worden.

Er wordt in Gal. II : 11 ook gesproken van een „breuk der eenheid” tusschen dezelfde apostelen, toen Petrus met de anderen „veinsde”, en Paulus hem „in het aangezicht moest weêrstaan, omdat hij te bestraffen was!”

Dit voorval had niet alleen plaats, omdat Paulus de waarheid *beter* verstond dan Petrus, maar omdat de laatste „veinsde”. Het kon voor Petrus een onbeteekenend iets zijn, om eerst met de heidenen te eten, en daarna, toen die van Jakobus kwamen, dit te weigeren, (daar hij in een *slechten* zin allen *alles* zijn wilde,) maar het was geen kleine zaak, om de eenheid des Geestes te verbreken! De berisping

was daarom noodig, en is tot onze onderwijzing geschreven.

In het huisgezin Gods nu zijn kinderen, jongelingen en vaders; doch deze verschillende toestanden zijn geen aanleiding tot het „verbreken der eenheid.” Er zijn ook verschillende diensten te vervullen; er zijn evangelisten, herders en leeraars, en een ieder heeft het aan hem toevertrouwde werk te verrichten, allen tot één doel: „tot de volmaking der heiligen: voor het werk der bediening, voor de opbouwning van het lichaam van Christus; totdat wij allen zullen gekomen zijn tot de eenheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volwassen man; tot de maat van den vollen wasdom der volheid van Christus.” (Efez. IV : 14, 15.) Er bestaan ook verschillende *deelen* des lichaams, waarvan een ieder zijne werking heeft; en allen te zamen zijn bestemd, om de eenheid des Geestes te doen uitblinken. „Er is *verscheidenheid* van genadegaven, maar het is *dezelfde Geest*; er is *verscheidenheid* van bediening, en het is *dezelfde Heer*; er is *verscheidenheid* van werking, en het is *dezelfde God*, Die alles in allen werkt!” (1 Kor. XII : 4—6.)

Hoe schoon treedt hier de eenheid op den voorgrond: Het is *dezelfde Heer*, *dezelfde Geest*, *dezelfde God*! Alle Drie te zamen waren aan het werk om de Schriften in het leven te roepen; en toch heerscht er de volkomenste eenheid en harmonie in het gansche goddelijke boek! Zou er dan niet op *dezelfde wijze* in de werkingen des geheelen lichaams van Christus *dezelfde harmonie* kunnen bestaan, als men zich meer beijverde, om de éénheid des Geestes te bewaren?

De zoeven aangehaalde teksten bewijzen overvloedig, dat, waar *God werkt*, er onder de zijnen *eensgezindheid zal zijn*! — Hoe moet het ons daarom gevoelig treffen, dat er, waar geen harmonie bestaat, iets „menschelijks” aanwezig is? En hoe voorzichtig moeten wij te werk gaan, om ons oordeel uit te spreken, als wij bemerken, dat andere broeders, die door *denzelfden Geest* geleid worden, een verschillend inzicht in sommige punten der waarheid

hebben; want de „band des vredes” kan alleen *dan* blijven bestaan, als de eenheid des Geestes blijft.

Het is ons uit dit alles gebleken, dat het „zich beijveren om de eenheid des Geestes te bewaren” niet alleen betreft de kwestie, van iemand al of niet aan de tafel des Heeren te ontvangen, maar dat het ook betrekking heeft op de vermaningen, die daarmede in zulk een nauw verband staan, zooals: „Waardig te wandelen der roeping, waarmede wij geroepen zijn!” en elkander zachtmoedigheid, lankmoedigheid en liefde te bewijzen; want er is één lichaam en één Geest en ééne hope onzer roeping; één Heer, één geloof, één doop; één God en Vader van allen, die daar is *boven* allen; *door* allen en *in* ons allen!”

De eenheid des Geestes omvat dus alles in die sfeer, waar de Heilige Geest werkzaam is, dat is niet alleen in ieder geloovige afzonderlijk, maar ook in het geheele lichaam van Christus. En, geliefde broeders! hoe ontzagelijk veel zouden wij er niet toe kunnen bijdragen, om *de eer onzes Heeren* en de *verheerlijking onzes Gods* te verkondigen, indien wij ons *allen te zamen* van harte „*beijverden* om de eenheid des Geestes te bewaren!” Hoeveel zouden wij niet bijdragen tot het welzijn der heiligen, indien „de band des vredes” nauwer werd toegehaald en steeds werd versterkt!

Onwetend engelen geherbergd.

„Vergeet de gastvrijheid niet; want door haar hebben sommigen, zonder het te weten, engelen gehuisvest.” Van de waarheid dezer woorden uit Hebr. XIII levert ons de treffende en heerlijke geschiedenis van de Sunamietische in 2 Kon. IV een schoon voorbeeld. Welk een stroom van zegen heeft zij over haar huis gebracht door het betrachten van den plicht der gastvrijheid! Haar huis werd het schouwtooneel van Gods groote daden en van de tentoonspreiding van de kracht der opstanding.

Staan wij een weinig stil bij de verschillende belangrijke bijzonderheden, welke in deze geschiedenis voor onze aandacht komen. Zij zullen ons vele gewichtige en heerlijke lessen schenken, en tevens tot onze vertroosting en geloofsversterking strekken.

Een algemeene opmerking ga evenwel aan de beschouwing dier bijzonderheden vooraf. Zij is deze. De geschiedenis der Sunamietische toont ons, wat een geloovige vrouw, die hare ware plaats inneemt, vermag. De emancipatie der vrouw is een van de treurige beginselen onzer eeuw. Op het kantoor en in de fabriek, op het platform en op de markt moet zij naast den man, en evenals hij, een plaats innemen. Die geest des tijds oefent zijn invloed ook onder de geloovigen uit, en menige christelijke vrouw heeft zich daardoor laten medeslepen en van het rechte spoor afbrengen. Naar Gods verordening toch is de plaats der vrouw op den achtergrond des levens, in den stillen huiselijken kring, onder de kinderen, die de Heer haar of anderen gegeven heeft, in de gemeente des Heeren als hulp in het verzorgen der heiligen, in het opzoeken van armen en zieken, in het hulpverleenen aan de dienstknechten Gods. Daar is haar werkkring. Daar kan zij zegen

verspreiden. Daar oefent zij een onberekenbaren invloed uit.

De Sunamietische was in haar huis de hoofdpersoon. Haar man was wel goedhartig en volgzaam, maar had voor de geestelijke dingen weinig oog en hart. Doch door haar invloed kwam Elisa in hun huis, werd daar verzorgd, en bracht heil en zegen over hunne familie. Door haar geloof werd hun huis een tempel des Heeren, een woonstede van den almachtigen God, den Schepper des hemels en der aarde. Door hare geestelijke onderscheidingsgave wist zij den profeet des Heeren aan zich te verbinden en hem tot de tentoonspreiding zijner wondergave te bewegen. En toch bij dit alles, plaatste zij zich nimmer op den voorgrond; bleef onderworpen aan haar man en bescheiden tegenover den profeet.

O, gij die vraagt: Wat is er voor mij te doen? ik mag niet prediken of leeren; ik moet zwijgen in de gemeente; ik mag niet openlijk optreden;" leer uit deze schoone geschiedenis, wat uw werk is, en welke plaats gij moet innemen. Denk aan Naömi en Ruth, aan Hanna en Abigail in het Oude, en aan Maria en Martha, aan Priscilla en Dorkas en aan de gansche reeks van geloovige vrouwen, die dienaressen van Paulus en van de gemeente waren, in het Nieuwe Testament; en gij zult een ruim veld van gezegende werkzaamheid voor u ontsloten zien. Neemt gij de plaats in, welke de Heer u gegeven heeft, en zijt gij tevreden met de eenvoudige dienst, welke Hij u opdraagt, dan zult gij groote daden verrichten en een machtigen invloed uitoefenen, soms meer dan de sterke en rijkbegaafde man. Verlaat gij evenwel die plaats, en tracht gij naar dingen, die niet aan u, maar alleen aan den man zijn toevertrouwd, dan zult gij niet slechts zonder invloed blijven, maar gij zult én in de maatschappij én in de gemeente Gods beroering en ellende teweeg brengen. Het omkeeren van Gods ordeningen blijft niet ongestraft. De onderwerping aan zijn wil en Woord wordt steeds met zijn rijken zegen beloond. Neem daarom, in geloof, uwe schijnbaar onbeduidende plaats in, en wees tevreden met de taak, u door den Heer gegeven; en uw naam

zal straks, evenals de naam der heilige vrouwen in de Schrift, met eere worden genoemd in den dag van de openbaring aller dingen.

Het eerste, wat wij van de Sunamietische lezen, is, dat zij de plichten der gastvrijheid betrachtte: „Het geschiedde op een dag, als Elisa naar Sunem doortrok, dat aldaar een groote (lees: vermogende) vrouw was, die hem aanhield, om brood te eten.” Uit het vervolg blijkt, dat zij toen nog niet wist, wie Elisa was. Zij betrachtte derhalve alleen haar plicht. Een vreemdeling trok door; zij zag hem; zij noodigde hem in haar huis, en gaf hem brood. Zij deed dit met warme liefde. Elisa gevoelde dit. Hij was daar op zijn gemak. Het beviel hem in haar huis. Daarom week hij bij haar in om brood te eten, zoo dikwijls hij doortrok. Eerst noodigde zij hem; later kwam hij uit zichzelf.

Op deze wijze leerden zij elkander kennen. Hoewel ons dit niet gezegd wordt, daar alleen de belangrijkste dingen worden medegedeeld, zoo blijkt uit de geschiedenis, dat zij met elkaar over de dingen des Heeren spraken, en zij van den profeet veel heeft geleerd. Geheel onder den indruk van de aantrekkelijkheid en de heilige vroomheid van den profeet, zegt zij op zekeren dag tot haren man: „Zie nu, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij ons altoos doortrekt. Laat ons toch een kleine opperkamer van een wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed en tafel en stoel en kandelaar; zoo zal het geschieden, wanneer hij tot ons komt, dat hij daar inwijke.” Hoe schoon is dit! Zij wilde den man Gods, dien zij eerde en liefhad, aan haar huis verbinden. Hij moest niet alleen van tijd tot tijd eenige oogenblikken bij haar vertoeven om brood te eten, maar in haar huis zijn intrek nemen en bij haar logeeren. Zij deed al wat zij kon om hem goed te ontvangen. Wat in het Oosten zelden gebeurt, daar meestal het heele gezin en de vreemdelingen in één groot vertrek slapen, dit deed zij voor

Elisa; zij maakte voor hem een afzonderlijke kamer, en verzag die van het noodige. Voor dien tijd en de toenmalige gebruiken besteedde zij er bijzondere zorg aan, en bewees daarin de groote genegenheid, die zij voor den profeet had.

Elisa stelde dit op hoogen prijs. Hij was er levendig door getroffen. Zijn hart was er door verkwikt. Hij wenschte de vrouw een bewijs zijner dankbaarheid en genegenheid te geven. „Zie, gij zijt zorgvuldig voor ons geweest, met al deze zorgvuldigheid,” zoo liet hij door Gehazi tot haar zeggen: „wat is er voor u te doen? is er iets voor u té spreken tot den koning of tot den krijgsoverste?” — „Och neen!” zoo antwoordde zij: „ik woon in het midden mijns volks; ik heb geen hulp van noode.” Maar daarmede was Elisa niet voldaan. „Wat is er dan voor haar te doen?” zoo vroeg hij aan Gehazi; en deze, die de begeerte der vrouw kende, zeide: „Zij heeft geen zoon, en haar man is oud.” — „Roep de Sunamietische”, beval Elisa; en toen Gehazi haar geroepen had, en zij in de deur stond, zeide Elisa tot haar: „Op dezen gezetten tijd, omtrent dezen tijd des levens, zult gij een zoon omhelzen.”

Welk een heerlijke belooning voor hare gastvrijheid en liefde! De stille, maar vurige begeerte haars harten werd eensklaps vervuld. Een zoon omhelzen! Zij, die alle hoop op het krijgen van kinderen had moeten opgeven! Een zoon omhelzen! terwijl haar man oud was, niet meer in staat kinderen te verwekken. Zou de God van Abraham, Izaäk en Jakob zulk een wonder bij haar verrichten? Niet in ongeloof, maar in verbaasdheid en met verwondering, op gelijke wijze als later de maagd Maria bij de woorden van den engel, riep zij uit: „Neen, mijnheer, gij man Gods! lieg tegen uw dienstmaagd niet.” De belofte werd vervuld. „De vrouw baarde een zoon op den gezetten tijd, omtrent den tijd des levens, dien Elisa tot haar gesproken had.” Evenals voorheen Abraham werd ook haar man levend gemaakt, en openbaarde de Heere God de heerlijke macht der opstanding.

Dat had zij niet verwacht. Daaraan had zij in de verste verte niet gedacht, toen zij den man Gods in haar huis

noodigde en huisvestte. Zij had eerst eenvoudig haar plicht gedaan. Daarna had zij gevolg gegeven aan den drang haars harten, geheel ingenomen als zij was met de heiligheid van den profeet. En nu had de Heer haar zóó beloond en zóó gezegend. O, hoe gelukkig zal zij geweest zijn, niet alleen door de bevrediging van haar lang gekoesterden wensch, maar ook door het heerlijk bewustzijn, dat haar God haar werk als een goed werk voor Hem aanmerkte en beloonde!

Zoo ging het ook in het gelukkige huisgezin te Bethanië. Martha, de vrouw des huizes, nam onzen Heer en Heiland op in haar huis, diende Hem van hare goederen, maakte het Hem aangenaam; terwijl Maria aan zijne voeten zat en naar zijne onderwijzingen luisterde. Een innige band van vriendschap werd tusschen hen gesloten. „Jesus had Martha en hare zuster en Lazarus lief,” zoo lezen wij. En toen Lazarus krank was, wisten de zusters, dat er niet meer noodig was dan de boodschap te zenden: „Heer! zie dien gij liefhebt, is krank,” om al de genegenheid van het hart van Jesus in beweging te brengen, en Hem naar Bethanië te doen ijlen. Geen wonder, dat de Heer in dat huis gaarne vertoefde. Hij was er blijkbaar op zijn gemak. De harten der bewoners klopten van vurige liefde voor Hem. En evenals het huis der Sunamietische, werd ook het huis van Martha het schouwtooneel van Jesus' opstandingsmacht. Ja, wat meer zegt, dat huis te Bethanië genoot de hooge eer de zes laatste dagen zijns levens op aarde den Heer der heerlijkheid te mogen huisvesten. Waar Jeruzalem, de stad des grooten Konings, zich onwaardig had gemaakt Hem in haar midden te ontvangen, ging de Heer elken avond naar Bethanië om in Martha's huis te overnachten.

Laat ons de gastvrijheid niet vergeten! Zij heeft een heerlijke belooning. Maar bedenk wel, dat gij haar niet moet beoefenen om eer en dank in te oogsten, zoodat gij wel den of anderen aanzienlijken of begaafden broeder wilt ontvangen, maar voor anderen uw huis sluit. Zoo doende zult gij nooit engelen herbergen. Neen! wij moeten de gastvrijheid betrachten om des Heeren wil, om in de zijnen

Jezus in ons huis te ontvangen. Dát is Hem aangenaam, en daaraan heeft hij zijnen rijken zegen verbonden. Menigeen heeft de bekeering van man, vrouw of kinderen te danken aan het opnemen van Gods kinderen en het verzorgen van de dienstknechten des Heeren.

De stroom van zegen, die tengevolge van hare gastvrijheid over het huis der Sunamietische gekomen was, hield hiermede niet op; integendeel: er zou nog grootere zegen komen, er zouden nog grooter wonderen worden verricht.

Eerst kwam er droefheid. Dit is steeds Gods weg. De drukking der melk brengt boter voort. De kastijding maakt ons Gods heiligheid deelachtig. De beproeving loutert en sterkt het geloof. God leidt de zijnen in de diepte om ze daarna ten hemel te heffen.

De zoon der Sunamietische, die haar op wonderdadige wijze geschonken was, en in wiens geboorte en bezit zij zich zoozeer had verheugd, was een knaap geworden, die met zijn vader naar het land ging om daar aan den arbied deel te nemen. Op zekeren heeten dag werd hij door een zonnesteek getroffen, en zeeg onmachtig neer. Zijn vader liet hem naar huis brengen, waar hij, na eenige uren door zijne moeder verpleegd te zijn, in hare armen stierf. Hoe zal haar hart door droefheid ineengekrompen zijn. Al haar vreugde en hoop was op eenmaal verdwenen. Haar eenige zoon, het kind van zooveel gebeden en van zoo groote verwachting, lag levenloos in haar armen. Doch zij verloor haar tegenwoordigheid van geest niet. Haar geloof vond kracht om de beproeving te verdragen, en schonk haar bedaardheid, kalmte en wijs overleg. Zij bracht haar kind in de kamer van den profeet, en leide hem op het bed van den man Gods. Dat was naar haar oordeel, en terecht, de beste plaats in haar huis. Zij sloot de deur toe, opdat niemand er binnen zou komen. Daarna zond zij tot haar man, zonder te zeggen, wat er gebeurd was, dat hij een ezelin zou zenden en een jongen, daar zij tot den man Gods wilde gaan. Haar geestelijk inzicht zeide haar, dat zij voor haren man, die niet op dezelfde hoogte van geestelijk leven

stond, en haar lichtelijk in haar voornemen zou gehinderd hebben, het gebeurde moest verzwijgen. Zij droeg haar leed alleen, en vestigde haar vertrouwen op den God des levens en der opstanding. Elisa zou haar haar zoon weder geven. Daaraan twijfelde zij niet. Met den moed des geloofs ging zij op weg. Tot haar man, die zijne verwondering er over te kennen gaf, dat zij thans, nu er geen nieuwe maan of geen feest was, tot den profeet wilde gaan, zeide zij eenvoudig: „Het zal wél zijn;” als wilde zij zeggen: „Laat mij maar begaan; de uitkomst zal mijne reis rechtvaardigen.” En tot den jongen zeide zij: „Drijf, en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, tenzij dan dat ik het u zegge.” Na eenige uren rijdens tot den berg Karmel gekomen, waar de man Gods vertoefde, zag Elisa haar van verre, en zeide verwonderd tot zijn knecht Gehazi: „Zie, daar is de Sunamietische! Loop haar toch te gemoet, en zeg tot haar: Is het wel met u? Is het wel met uwen man? Is het wel met het kind?” Doch de vrouw, die wel wist, dat Gehazi haar niet helpen kon, en die haar overkropt gemoed bij den man Gods moest uitstorten, antwoordde: „Het is wel,” liet Gehazi staan, reed door, beklom den berg, en tot den man Gods genaderd, wierp zij zich voor hem neer, omvatte zijne voeten, en riep uit: „Heb ik een zoon van mijnen heer begeerd? zeide ik niet: Bedrieg mij niet?”

Hoe schoon en treffend is dit alles! Van hoeveel geloof en geestelijke onderscheiding gaf zij blijk! Haar man had een hinderpaal voor haar kunnen wezen — daarom liet zij hem van het gebeurde onkundig. Gehazi kon haar niet helpen — daarom liet zij hem staan. Elisa alleen kon haar verstaan en helpen — daarom neemt zij tot hem haar toevlucht. Evenals later Maria van Bethanië aan de voeten van onzen dierbaren Heiland hare smart uitweende, en in zoo hooge mate Jezus' medegevoel opwekte, dat de Heer met haar *weende*, zoo wierp de Sunamietische zich neer aan de voeten van Elisa, en vond bij hem een hartelijk medegevoel. Waar Gehazi in tactlooze ongevoeligheid haar wilde wegstooten, toen zij de voeten zijns meesters omvatte, daar zegt Elisa: „Laat ze geworden, want hare

ziel is in haar bitterlijk bedroefd." Want niet vrijpostigheid of oneerbiedigheid deed haar de voeten van den profeet omvatten. Neen, daartoe was de vrouw, die zoo bescheiden was, dat zij, tot den profeet geroepen, niet tot hem naderde, maar in de deur van de kamer bleef staan, niet in staat. Diepe smart alleen, die zij slechts aan Elisa kon mededeelen, welke hij alleen verstaan en wegnemen kon, deed haar natuurlijkerwijze de gewone vormen vergeten. Zij kende hem; zij stelde in hem al haar vertrouwen; zij wist, welk een hart vol liefde en medegevoel hij had. Daarom ijde zij tot hem, en liet zich door niets en door niemend tegenhouden, en haar vertrouwen werd niet beschaamd, haar geloof werd heerlijk beloond.

Merkwaardig is de omstandigheid, dat Elisa van het gebeurde in het huis der Sunamietische niets vernomen had. „De Heer heeft het voor mij verborgen, en mij niet verkondigd,” zoo zegt de profeet tot Gehazi. De man, die de woorden, welke de koning van Syrië in zijne binnenste slaapkamer sprak, aan den koning van Israëel kon mededeelen, (zie 2 Kon. VI : 12.) wist niets van den dood van den zoon der Sunamietische. De Heer, die hem anders alle dingen mededeelde, had deze zaak voor hem verborgen. De Heer wilde zijnen naam op bijzondere wijze verheerlijken, en het geloof der Sunamietische schitterend doen uitkomen. Heerlijk is het zijne wegen gade te slaan; en welgelukzalig zullen wij zijn, als wij eenmaal op al onze vragen een antwoord zullen ontvangen, en alle raadselen zullen zien opgelost! Mocht deze overweging ons leeren te buigen voor 's Heeren wil en te berusten in Gods weg! Het eind van alle dingen zal zeker heerlijk zijn.

Het geloof der Sunamietische, 't welk reeds zoo heerlijk openbaar geworden was, vertoont zich op schitterende wijze in dit tooneel op den Karmel. Evenmin als de uitroep van Maria van Bethanië: „Heer! waart gij hier geweest, mijn beoeder zou niet gestorven zijn;” was haar woord: „Heb ik een zoon van mijnen heer begeerd? zeide ik niet: bedrieg mij niet?” een uitdrukking van ongeloof, maar veeleer de uiting van de diepe smart, welke hare

ziel vervulde — met welke smart zoowel de Heer als Elisa, zonder een enkel woord van berisping, innig medegevoel had. Het geloof der vrouw kwam heerlijk uit, toen Elisa aan Gehazi beval: „Gord uwe lenden, en neem mijnen staf in uwe hand, en ga henen; zoo gij iemand vindt, groet hem niet; en zoo u iemand groet, antwoord hem niet, en leg mijnen staf op het aangezicht van den jongen.” Zij zeide: „Zoo waarachtig als de Heere leeft, en uwe ziel leeft, ik zal u niet verlaten.” Haar zoon was dood, doch haar zoon zou weder levend worden. Daarvan was zij overtuigd. In dit geloof had zij hare reis ondernomen, en zich door niets laten tegenhouden. Maar Gehazi kon hem niet in het leven terugroepen, al had hij ook Elisa's staf in zijne hand, om dien op het aangezicht van den jongen te leggen. Elisa, de man Gods, was daartoe alleen in staat. Daarom rustte zij niet, voordat de profeet aan haren aandrang gehoor gaf en met haar meeging. En de uitkomst rechtvaardigde haar; want Gehazi kwam hen met de boodschap te gemoet, dat de jongen niet was ontwaakt. De staf had niets vermocht; er was geen stem, noch opmerking; de man Gods alleen kon den doode levend maken.

Haar geloof gaf haar in dit merkwaardig geval een beter inzicht dan zelfs Elisa bezat. Door dat geloof behaalde zij een heerlijke overwinning, en oefende zij, die eenvoudige en bescheiden vrouw, een grooten invloed op den profeet uit, zoodat hij haar volgde; en dat geloof werd schitterend beloond. Haar zoon werd uit den dood opgewekt en kon haar levend terug gegeven worden.

Zoo was haar huis voor de tweede maal het schouwtooneel van de macht der opstanding. Eerst werd haar man en thans haar zoon levend gemaakt. Gelijk Abraham geloofde zij in dien God, die de dooden levend maakt. En evenals bij Abraham werd bij haar door oefening der ziel en door beproeving het geloof gesterkt, vermeerderd en ter overwinning geleid. Zoo zal het ons ook gaan, indien wij ons vasthouden aan den Onzienlijke en op zijne macht en goedheid een onbepaald vertrouwen stellen. „Het geloof is de zekerheid van de dingen, die men hoopt,

de overtuiging van de dingen, die men niet ziet." Daarom gaat de geloovige rustig en kalm zijnen weg, laat zich door de beproevingen niet ontmoedigen, maar verheft zich boven de omstandigheden, en wendt zich vol vertrouwen tot Hem, die het licht uit de duisternis en het leven uit den dood kan te voorschijn roepen.

Merkwaardig is de wijze, waarop de profeet bij de levendmaking van den jongen te werk gaat. Elisa is een voorbeeld van onzen Heer en Heiland Jezus Christus, gelijk Elia een type is van Johannes den dooper. Evenals onze Heer ging hij vol zachtmoedigheid het land door, goedgeoede. Hij deed vele wonderen, die ons aan de wonderen van Jezus herinneren. Hij vermeerderde het brood; hij reinigde een melaatsche; hij wekte een doode op. Doch de dienstknecht is niet gelijk de Meester. Waar de Heer met een enkel bevel de dooden levend maakte, bad Elisa tot God, breidde zich tweemaal achtereen over het kind uit, zoodat het eerst warm en daarna geheel levend werd. In Christus is het leven, en Hij geeft het, aan wien Hij wil. Elisa was slechts een kanaal, door hetwelk de levendmakende kracht van God zich aan den doode mededeelde.

In 2 Koningen VIII wordt ons nog een belangrijk voorval in de geschiedenis der Sunamietische medegedeeld, waaruit blijkt, hoe dezelfde gemeenschap tusschen haar en den profeet en dezelfde wederkeerige innige genegenheid altijd door bleef bestaan. Door openbaring van God wist Elisa, dat er een hongersnood van zeven jaren over het joodsche land komen zou, als een oordeel des Heeren over de goddeloosheid van Achab's huis. De geloovige, op God vertrouwende Sunamietische behoefde evenwel niet door dit oordeel getroffen te worden. Evenals de ware Gemeente des Heeren uit de ure der verzoeking, die over het geheele aardrijk komen zal, zal worden bewaard, zoo werd de Sunamietische door Elisa gewaarschuwd en naar een land gezonden, waar de hongersnood niet was. En toen de zeven jaren van Gods oordeel voorbij waren, en zij naar haar land terugkeerde, leidde de Heere God de omstandigheden zóó, dat, toen zij tot den koning van Israël

kwam om haar huis en haren akker terug te vragen, de knecht van Elisa, de melaatsche Gehazi, juist bij den koning was om hem al de groote dingen, die Elisa gedaan had, te vertellen, zoodat zij daaraan de teruggave van huis en hof te danken had.

Welk een stroom van zegen is er over de Sunamietische gekomen! Zegen voor hart en huis. Gemeenschap met den man Gods, met den vertegenwoordiger van Jehovah in Israël. Medegevoel in droefheid. Verhooring harer innigste bede. Redding in ellende en nood. Leven uit den dood. De openbaring van de macht der opstanding. Bewaring voor de oordeelen des Heeren. Versterking en loutering des geloofs. Geestelijke vatbaarheid en onderscheidingsgave, die haar invloed gaf in haar huis, over haren man, eenmaal zelfs over den profet. En dit alles het gevolg van gehoorzaamheid aan 's Heeren woord. De vervulling van de plicht der gastvrijheid heeft haar al deze zegeningen bezorgd. Aan een iegelijk, die heeft, zal meer gegeven worden. Die getrouw is in het minste, aan dien zullen meerdere dingen worden toevertrouwd. De Heere, onze God, geeft meerdere genade. En het vertrouwen op God en de gehoorzaamheid aan zijn Woord wordt steeds heerlijk en rijk beloond. Volgen wij de getrouwheid en het geloof der Sunamietische na! Wij zullen evenals zij ondervinden, dat de zegeningen des Heeren als een rijke stroom over ons vloeien. Onze harten zullen worden verkwikt en onze huizen gezegend.

Verschillende genadegaven.

Zeker zal ieder dienstknecht des Heeren, wiens ernstige begeerte het is, dat de geloovigen aan het verlangen van hun Hoofd, ten aanzien van hunne onderlinge betrekking als leden zijns lichaams, beantwoorden, somtijds bekommerd geweest zijn over de openbaring van weinig geestelijke gezindheid en het gebrekkige opwassen in Christus van hen, die naar hunne belijdenis van de

wereld afgezonderd en tot zijnen Naam vergaderd zijn. Nu het werk zich zoozeer heeft uitgebreid, en er op zoo-vele plaatsen geloovigen gevonden worden, die in den naam van den Heer Jezus vergaderen, is het zeker wel van belang, dat wij ons ernstig afvragen, waaraan die weinige diepte is toe te schrijven.

Een dienstknecht van Christus kan in zeker opzicht met een beeldhouwer vergeleken worden, die met zijn bijtel liefelijkheid en bekoorlijkheid aan een steenblok weet te geven, en het naar het ideaal der schoonheid, dat hij zich voorstelt, vormt. Hij zou ontrouw worden aan de beginselen, die hem daarbij leiden moeten, indien hij op-hield met werken, vóórdát hij, tot in de fijnste bijzonderheden, alles had gebijtel, wat overeenkomstig zijn kunstideaal was. Ieder dienstknecht van Christus is als het ware een beeldhouwer, en de gemeente Gods is de werkplaats, waarin hij werken moet om het onvergankelijke voorbeeld, dat in volkomen schoonheid voor zijnen geest staat, en hem steeds met vreugde en bewondering vervult, te voorschijn te brengen. De Apostel Paulus was zulk een beeldhouwer. Zijn hart en hand strekte zich naar niets minder uit dan naar datgeen, wat hij van Christus in de heerlijkheid gezien had. Iederen heerlijken karaktertrek, iedere volkomenheid en schoonheid, die hij aan den verheerlijkten Mensch gezien had, zocht hij te voorschijn te roepen in degenen, voor wie hij zich overgaf en opofferde, opdat hij ze als een kuische maagd aan Christus mocht voorstellen. Hij kende geen anderen maatstaf, geen ander voorbeeld, naar hetwelk de geloovigen moesten gevormd worden, en wij weten, welken strijd hij daarom voor hen had, zelfs voor hen, die zijn aangezicht in het vleesch niet gezien hadden. (Kol. II : 1.)

Ziedaar wat ons leiden moet in onze bediening, wat ons bestendig streven behoort te zijn, als wij in overeenstemming met de werkzaamheid van den Geest Gods en naar het verlangen van Christus willen arbeiden.

Kiezen wij thans een ander beeld, om het ons verder duidelijk te maken. Hoe weinig wij wellicht van de beeld-

houwkunst verstaan, zoo weten wij er toch zooveel van, dat de daartoe noodige werktuigen niet allen van ééne grootte en van ééne soort zijn; dat zij steeds kleiner en fijner moeten zijn, hoe meer het te maken beeld zijne voltooiing nadert. Wij kunnen deze verschillende werktuigen gevoegelijk met de verschillende gaven in de gemeente vergelijken. Iedereen weet, dat in den tegenwoordigen treurigen toestand der Gemeente een bruikbaar, bekwaam werktuig dikwijls bijna elk soort van dienst te verrichten heeft. Doch als dit lang duurt, is het bijna zeker, dat dit tot eigen schade strekt, en niet minder tot schade van den arbeid aan de zielen, aan welke deze dienst uitgeoefend wordt.

Onder ons wordt aan het beginsel, dat de Heilige Geest de gaven uitdeelt aan een iegelijk, gelijk Hij wil, steeds vastgehouden, en aan allen tot de uitoefening van de door den Heer geschonken gaven gelegenheid gegeven. Maar toch is soms de neiging aanwezig, om alle dienst over te laten aan hem, die de meeste bekwaamheid heeft. Waar dit het geval is, missen de geloovigen alle ondergeschikte diensten; en wij kunnen, zonder dit nader aan te toonen, bij zulk een toestand zeker zijn, dat, dewijl een enkel werktuig nooit geschikt is elke noodige dienst te doen, zekere leden des lichaams niet ter rechter tijd hun voedsel bekomen. Sommigen blijven dan weg of komen zelden, wat niet het geval zou zijn, als zij, die de Heer geroepen heeft om de lammeren en schapen zijner kudde te weiden en te bemoedigen, zich eenvoudig aan Hem onderwierpen en door Hem zich lieten leiden. Het is een in de leer van de voeding des menschelijken lichaams erkend grondbeginsel, dat een volwassen mensch niet door één soort van voedsel gezond kan blijven; veel minder nog kan één soort van geestelijk voedsel voor alle geloovigen geschikt zijn. Toen de Heer de twaalven uitzond, en naderhand de zeventig, geschiedde het telkenmale twee aan twee. „Laat twee of drie profeten spreken,” zeide ook Paulus in betrekking tot de gemeente. (1 Kor. XIV: 29.) Hij, die, gelijk geen ander, zulk een buitengewoon standpunt

en gij zult ontvangen." En toch zijn er zooveel klachten onder de kinderen Gods: „Ik heb gebeden, maar niet ontvangen." Wat is hiervan de verklaring? En aan wien ligt de schuld? De belofte van God is zeker en vast, — en als wij daarom niet ontvangen, nadat wij gebeden hebben, moet het zijn, dat wij *kwalijk gebeden* hebben, zooals Jakobus zegt.

Maar wat is „kwalijk bidden?" Dit is een zeer gewichtige vraag. De belangrijkste onzer bijeenkomsten in de week is de *bidstond*. In dezen is het hoofddoel: op de beloften Gods te pleiten; nieuwe zegeningen op zijn werk af te smeeken; meer liefde en meer leven te ontvangen. Laten wij dan niet „kwalijk bidden?"

Wat is „kwalijk bidden?" Wij zullen de vraag eens omkeeren: Wat is *goed* bidden? Elk *waar gebed* is vóór alle dingen *in waarheid tot den Heer* gericht. Dit is, helaas! dikwijls niet het geval, en daarom is het geen „bidden." Bidden is niet het houden van een *bespiegeling*. Er is niet veel noodig om den electrischen stroom te verstoren; een *klein insect*, dat tusschen de machine was gevlogen, belemmerde dezer dagen het vooruitgaan van een geheel train; dat kleine beestje was de oorzaak, dat niets vooruitging. Zoo is er ook geen groote zaak noodig om ons gebed te verstoren en de gemeenschap met den Heer praktisch te belemmeren. Als er *iets*, al is het nog zoo klein, tusschen *ons hart en den Heer* zit, dan behoeven wij niet te verwachten, dat onze gebeden iets uitwerken.

Het kan ook zijn, dat wij omtrent de zaak zelve, die wij vragen, onoprecht zijn. Dit schijnt zeer vreemd, maar wij vragen soms aan den Heer om mededeelzaamheid, hemelschgezindheid en overgegevenheid aan zijnen wil, terwijl wij al *plannen gemaakt* hebben om in een *tegenovergestelden geest* te handelen! Hoe kunnen wij verhooring op dit gebed wachten? Wat zoudt gij van uw kind denken, als het u iets vroeg, en gij wist, dat het kind het *eigenlijk* liever niet had, ten minste er geen *behoefte* aan gevoelde? Zoo zijn vele onzer gebeden, en zulke gebeden kunnen niet verhoord worden.

Dienende geesten.

Van de engelen zegt Paulus in Hebr. I:14: „Zijn zij niet allen dienende geesten, die ter dienst worden uitgezonden om den wille van hen, die het heil zullen beërven?”

Hoe heerlijk en vertroostend zijn deze woorden! De engelen, die den gevallen mensch uit Eden moesten verdrijven, zijn dienaren geworden van hen, die het heil zullen beërven, dat in Christus Jezus is. De Zoon, door Wien God de werelden gemaakt heeft, is mensch, en daardoor een weinig minder dan de engelen geworden; maar heeft zich, nadat Hij door zichzelf reiniging van de zonden teweeggebracht had, gezet aan de rechterhand der Majesteit in den hooge, en is door God gesteld tot erfgenaam van alles, zooveel meerder geworden dan de engelen, als Hij uitnemender naam geërfd heeft dan zij. Met Hem zijn wij één geworden — „én hij, die heiligt, en zij die geheiligt worden, zijn allen uit één.” Wij behooren tot ééne familie, van welke Hij de eerstgeborene is. Hij schaamt zich niet ons zijne broeders te noemen. Wij zijn zijne medegenooten. Als zonen zullen wij met Hem eeuwiglijk wonen in het heerlijk huis des Vaders.

De engelen, welke verheven schepselen Gods zij ook zijn, en hoewel zij steeds in Gods tegenwoordigheid verkeerden, zijn geen zonen. Door Gods ondoorgrondelijke genade is het 't voorrecht van verloren, schuldige, goddelooze zondaren niet alleen verlost, gerechtvaardigd en gereinigt te zijn, maar als kinderen in Gods gemeenschap te leven. Wat wij in den staat der rechtheid niet waren, zijn wij geworden door de verlossing, die in Christus Jezus is. Met Christus vereenigd, staan wij boven de engelen, nemen wij een heerlijker plaats in dan zij, en genieten wij een gemeenschap, waaraan zij nimmer deel verkrijgen

zullen. Koningen en priesters zijn wij. Als koningen zullen wij heerschen met Christus. De wereld, ja de gevallen engelen zullen wij oordeelen. (Zie 1 Kor. VI:2, 3.) En zoolang wij nog op aarde vertoeven, zijn de engelen Gods dienende geesten, die ter dienst worden uitgezonden door God om den wille van hen, die het heil zullen beërven.

In den brief aan de Efeziërs lezen wij, dat wij, die burgers des hemels geworden zijn, in Christus gezet in de hemelsche gewesten, den strijd hebben tegen de machten der duisternis en de geestelijke machten der boosheid. Daarom moeten wij de wapenrusting Gods opnemen, opdat wij tegen de listen des duivels zouden kunnen staande blijven. De duivel en zijne dienaren, de demonen, trachten ons op alle mogelijke wijzen te schaden, in den weg te treden, te verschrikken, ons vertrouwen op God te schokken, onze gemeenschap met God te verhinderen, onze gebeden af te breken, ons in verwarring te brengen, ons allerlei verkeerde gedachten omtrent God en de waarheid in te fluisteren. Onze tegenpartij, de duivel, gaat om als een brullende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden. Door vervolgingen, door rampen, door ongelukken, door ziekten, door allerlei omstandigheden tracht hij ons uit den weg te ruimen, te benadeelen of ten val te brengen.

Van het paradijs af, toen hij door zijne listige aanvallen den zondeloozen, in Gods gemeenschap zich verheugenden mensch van God losscheurde, en Gods schoone schepping verdierf, tot aan het einde aller dingen, wanneer hij door zijnen grooten Tegenstander, den Koning der koningen en den Heer der heeren, den Overwinnaar van alle machten der duisternis, in de eeuwige gevangenis zal worden geworpen, voert hij den krijg tegen den Heer en tegen zijnen Gezalfde. Als de vorst der duisternis tracht hij het rijk des lichts te schaden, de kinderen des lichts te verderven, Gods plannen te verijdelen, en het heerlijk werk van Gods genade in den weg te treden. De geheele Heilige Schrift door, vinden wij dezen strijd des duivels tegen God en Christus, het woeden van den vorst der

duisternis tegen de kinderen des lichts; en in de Openbaring wordt ons de glansrijke en algeheele overwinning van den Christus Gods over de gansche macht der duisternis, in hemel en op aarde, voorgesteld en geschilderd.

Welnu, in dezen strijd worden de engelen als Gods dienende geesten gebruikt en uitgezonden om den wille van hen, die het heil zullen beërven. Treffende voorbeelden worden ons daarvan in de Schrift medegedeeld. Overal, zoowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, treden de engelen op om de booze werken des duivels te verbreken of de kinderen des lichts in hunnen strijd tegen den vorst der duisternis bij te staan.

De engelen verheugen zich in de werken van Gods handen. Vol vreugde vermeldden zij de geboorte van den Verlosser der wereld. In Bethlehems velden zeiden zij: Eere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in menschen een welbehagen. Er is blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert. Van alle jaloerschheid ontdaan, verheugen zij zich in het heil, dat verloren zondaren is ten deel gevallen, en zijn begeerig in te zien in de heerlijke plannen en raadsbesluiten van God, die in Christus hunne vervulling gevonden hebben.

Daarom werden zij als Gods dienaren gebruikt om den Zoon des menschen op aarde te verheerlijken, te dienen en te sterken. Gods engelen klommen op en daalden neder op den Zoon des menschen. Alle engelen Gods aanbaden Hem. Een engel kwam om Jezus te dienen in de woestijn, nadat Hij de verzoeking des satans had afgewezen. Een engel daalde neder om den Man van smarten te sterken gedurende zijnen vreeselijken strijd en schrikkelijken angst in Gethsemané. Een engel daalde neder om den steen van het graf af te wentelen, en den Vorst des levens, die zichzelf voor onze zonden in den dood had overgegeven, het graf te doen verlaten. En engelen kwamen, om bij Jezus' hemelvaart de naar den hemel starende discipelen met zijne heerlijke wederkomst te troosten.

Om dezelfde reden gebruikt God zijne engelen ten dienste van hen, die het heil zullen beërven. Michaël

twistte met den duivel over het lichaam van Mozes. De engel, die uitgezonden was om Daniël antwoord te brengen van den hemel op zijn gebed, werd door den duivel 21 dagen opgehouden, doch overwon. Elisa kon tot zijnen dienaar zeggen, toen de bende der Syriërs de stad omsingeld had: die met ons zijn, zijn meer dan die tegen ons zijn. Een engel daalde neder in den oven des brandenden vuurs, en verloste de drie jongelingen uit de handen van Nebukadnezar. Een engel kwam om Daniël te beschermen in den leeuwenkuil. Een engel verloste Petrus uit de gevangenis. Een engel zond Filippus naar de woestijn om den kamerling Jezus te verkondigen. Een engel maakte Cornelius bekend met Petrus, die hem tot Jezus leiden zou. Een engel troostte Paulus in den storm op de Adriatische zee. Een engel maakte het water in Silóam geneeskrachtig. Door den engel des Heeren werd Jacob verlost van alle kwaad. Een engel Gods sloeg den hoogmoedigen koning Herodes met een vreeselijke kwaal, en verloste daardoor Gods volk van dezen dwingeland. Engelen brachten Lot uit Sodom. Door de engelen werd Lazarus gedragen in Abraham's schoot.

God maakt zijne engelen geesten en zijne dienaars tot een vlammend vuur. De engel des Heeren legert zich rondom degenen, die Hem vreezen. De Allerhoogste zal zijne engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen; zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uwen voet aan geen steen stoot. Zoo spreekt David. En uit de woorden van onzen dierbaren Heiland: „Of meent gij, dat ik mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal mij meer dan twaalf legioenen engelen ter zijde stellen?” blijkt, welk een ontelbare schare geesten ons ter dienste staat. En als Jezus komt met al zijne heiligen in de heerlijkheid zijns Vaders, dan zullen al de heilige engelen Hem vergezellen, en zullen in zijn heerlijk koninkrijk op aarde zijne bevelen uitvoeren, gelijk zij als cherubijnen en serafijnen tot in eeuwigheid den troon des Almachtigen zullen omgeven.

Goed begonnen, maar slecht geëindigd.

De vele geschiedenissen, die ons in Gods Woord van de koningen van Juda en Israël medegedeeld worden, wil de Heer zeker gebruiken, om ons daardoor vele leeringen te geven, die wij in dit leven zoo zeer behoeven. Onder deze geschiedenissen beslaat die van koning Uzzia (2 Kron. XXVI.) een niet onbelangrijke plaats. Gaarne wilde ik over dit gedeelte van Gods Woord eenige gedachten onder uwe aandacht brengen, lieve lezer!

Wij zien in deze geschiedenis, hoe het mogelijk is, een goed begin en toch een slecht einde te hebben; terwijl ons tevens de oorzaak voor oogen wordt gesteld. Het goede begin van den jongeling van 16 jaren was, dat hij zich begaf om God te zoeken. Wat is het schoon en heerlijk, van een jongmensch door den Heiligen Geest geschreven te vinden, dat hij zich begaf om God te zoeken. Hoeveel is dat gezegd van een jongelingshart, dat zoo zeer vervuld kan zijn met het zoeken naar andere dingen. Menigmaal leest men daarin meer de vraag naar vermaak. Al wordt de grove goddeloosheid der wereld geschuwd, toch wordt over het algemeen veeleer het vermaak nagejaagd, dan God gezocht. De verontschuldiging: „Een jongmensch moet toch wat hebben!” wordt gretig door jonge menschen aangegrepen. Menigmaal hoort men deze woorden van hunne lippen, en zij zouden gaarne willen, dat allen daarmede instemden. Zoo licht denken jonge menschen, dat zij, die hun een beter vermaak en geluk voorhouden, strenge heeren zijn, die vergeten hebben, dat ze zelf jong geweest zijn. Het is dan, alsof er geen waar genot is in het zoeken naar God. Waar de Heer het hart niet vervult, en in beweging kan brengen, en zijne gemeenschap niet de vreugde der ziel is, daar gelijkt men niet op Uzzia. Die vond zijn vermaak en vroolijkheid in het zoeken van God, en begaf zich gaarne tot den man Gods in die dagen, tot Zacharia, die verstandig was in de gezichten Gods. Hoe gaarne zien wij dien jongeling daar nederzitten om van God te hooren. Hoe zal dit zijne ziel

vervuld hebben met een genot, dat zijn jeugdig hart van vreugde deed opspringen. Niets is hem meer waard, dan dien God te kennen, in Wien al zijn genot en zaligheid is. Zou Uzzia in die dagen nog wel behoefte gehad hebben aan datgene, waarnaar, helaas! zoo dikwerf door jonge menschen gestreefd wordt? Neen! zegt gij. Welnu, dat men dan doe, wat hij deed: God zoeken.

Ik spreek van hen, die door Gods genade in het volbrachte werk van onzen Heer en Heiland rust en vrede gevonden hebben voor de eeuwigheid, opdat zij, zoolang zij nog hier op aarde zijn, datgene zouden hebben, wat hun kracht geeft, om te leven tot eer van Zijnen naam. Dit is zeker, hoe meer wij met onze harten leeren verstaan van het groote werk van Christus, 't welk Hij voor ons volbracht, hoe meer het tot onze harten is doorgedrongen, wie wij in Christus zijn voor God, en welk een heerlijkheid wij deelachtig zijn en ons wacht, wanneer wij bij en met onzen Heer in het Vaderhuis zullen wezen, des te meer is de behoefte aanwezig om in ons leven te openbaren, dat wij niet slechts met ons verstand de heerlijke waarheden begrijpen, maar met onze harten er in leven, en de vruchten er van willen openbaren in ons gedrag.

Maar laat ons tot de geschiedenis van Uzzia terugkeeren. Wat zien wij, dat God deed? In de dagen, dat hij den Heere zocht, maakte God hem voorspoedig. Hoe heerlijk waren de gevolgen voor dat hart, 't welk niet jaagde naar genot, rijkdom, eer en grootheid dezes levens, maar naar den Heere. Welk een voorspoed gaf God aan dien man! Wat voor hem als geloovig Israëliet zulk een groote beteekenis had: hij kon vijanden verslaan en steden bouwen; God hielp hem tegen de sterkste volkeren; geschenken werden hem gegeven door zijn vijanden; zijn naam ging tot verre heen; hij bezat hooge macht; hij versierde de geliefde stad Jeruzalem; hij maakte voor den landbouw, waarvan hij een liefhebber was, alles wat dienen kon tot welvaart. Hij bezat een legermacht van de bestgeoefenden ten oorlog, met strijdbare helden aan het hoofd, tot 2600

in getal, en onder hen een leger van 307,500 man, die strijdbare kracht bezaten in den oorlog, om Uzzia te helpen tegen den vijand. Hij kon hen allen voorzien van de beste wapenen; hij verkreeg de kunstigste werken ter verzekering van zijne geliefde stad Jeruzalem; geen wonder, dat zijn naam tot verre uitging, want hij werd wonderlijk geholpen. Dit alles verkreeg de man, die den Heere zocht; en is het voor iemand waar, wat de Heer Jezus zegt in Luk. XII: 31, dat hij, die eerst het koninkrijk Gods zoekt, alle dingen er bij ontvangen zal, dan zien wij dit bij Uzzia. Was zijn zoeken geweest naar al dien voorspoed, wat zoo dikwijls ook in het hart der geloovigen het geval is, dan zou God hem zeker door zijne groote liefde dit alles niet gegeven hebben. Welke rijke leeringen liggen hierin voor ons opgesloten!

Keeren wij tot onszelven in met de vraag: Wat zoek ik? Moeten wij tot de treurige ontdekking komen, dat wij wel den voorspoed en de zegeningen van God zoeken, maar niet Hem zelf, o, dat wij dan onszelven bezien in het licht van God, dan zal ons dit tot ware verootmoediging brengen voor den Heer, en de gezegende uitwerking daarvan zal niet uitblijven. Wij zullen den Heere danken, dat Hij in Zijne groote liefde ons meer ontdekte aan onszelven, en er zal van dat oogenblik af verandering komen in het hart; dat rusteloos zoeken naar de dingen dezer aarde zal veroordeeld worden en plaats maken voor het zoeken naar den Heere, waardoor men zich dan kan verlustigen in hetgeen van God is. Hoe ernstig zijn de vele vermaningen in het Woord van God te dezen opzichte! Hoe vele zijn de verzoekingén, die de voorspoed medebrengr! hoe weinig kan het arme menschenhart voorspoed verdragen! Niet tevergeefs waarschuwt God in Ps. LXII: 2, dat men niet ijdel zou worden, of het hart er op zetten, als het vermogen overvloedig aanwast. De Heere weet het wel, hoe weinig de weelde kan verdragen worden door het menschenhart, ook zelfs dan nog niet, wanneer het vele jaren achtereen is goed gegaan.

Zeker is het bij Uzzia, die 52 jaren koning geweest is,

van zijn zestienste jaar af, langen tijd goed gegaan in het zoeken van den Heere, zoodat al die zegeningen, die groote voorspoed, hem ten deel kon vallen; en toch, helaas! lezen wij van hem, die zoo wonderlijk werd geholpen, dat alles goed ging, *totdat hij sterk werd*. Ziedaar de oorzaak en het begin van een slecht einde. Zoodra hij in het gevoel kwam van zijnen grooten rijkdom en zijne groote macht, verhief hij zijn hart tot verdervens toe, en overtrad hij tegen den Heere, zijnen God, dien hij weleer zoo vurig en met zulk een gelukkig hart gezocht had, door wiens kracht hij zulke groote dingen tot stand had kunnen brengen.

Zoodra Uzzia het gevoel van afhankelijkheid van zijnen God verloor, kwam hij in overtreding tegen den Heere. Hoe heeft hem het gevoel van sterk zijn in zichzelf misleid — misleid tot verdervens toe. Arme Uzzia! Hoe rijk ook in macht en heerlijkheid op aarde geworden; wat baatte het hem, nu hij schade leed aan zijne ziel, nu hij niet meer met God leefde, maar op eigen kracht vertrouwde. Ja, waarheen moet het nu komen met den armen man in die gesteldheid des harten? God beschrijft het antwoord. Uzzia is vermetel genoeg, om een plaats in de dienst Gods in te nemen, die hem niet toekomt; hij gaat in den tempel des Heeren om te rooken op het reukaltaar. Hij was in zijn gevoel groot en sterk genoeg om op een onafhankelijke wijze zelf de dienst te regelen naar zijn goedvinden, en niet meer te vragen naar de instelling van God.

Nog wordt hij gewaarschuwd door den Heere. Azaria, de priester, gaat hem na en met hem 80 kloeke mannen, priesters des Heeren, om Uzzia te wederstaan; hem nog te zeggen: „het komt u niet toe, Uzzia, den Heere te rooken; alleen Aärons zonen, den geheiligden priesters, is dit vergund. Ga uit het heiligdom, want gij hebt overtreden, en het zal u niet tot eer zijn van den Heere God.” Maar, helaas! hoe ernstig en trouw zij hem ook wederstonden, het hielp niet meer. Hij had geen hart meer om te hooren naar de woorden van God; het hoogwaardig-

heidsgevoel van zijn sterkte deed hem toornig worden met het reukwerk in zijne hand. Hoe schrikkelijk was de toestand van het hart van Uzzia. Voor geen der getrouwen onder de menschen was er iets meer aan te doen. God alleen moest hier met zijne Almachtige hand tusschenbeide komen om het hoogmoedige hart van Uzzia te vernederen. Hoe zou Hij ook anders kunnen! Hier toch betrof het niet alleen Zijne eeredienst, maar Hij was aangetast geworden in het liefste, wat Hij bezat. Uzzia had zich verstout nevens zijn koningschap ook het priesterschap uit te oefenen, en wie kan koning en priester tevens zijn, dan Jezus Christus, Gods Zoon alleen, en die door Hem daartoe verheven worden! Van daar dat God, naar Zijne heiligheid, Uzzia moest treffen met zulk een zware tuchtiging. Wij lezen: terwijl hij daar stond met het reukwerk in de hand, rees de melaatschheid op aan zijn voorhoofd, voor het aangezicht der priesteren in het huis des Heeren van boven het reukaltaar. Hoe vreeselijk vernederend voor dien grooten man, die zooveel aanzien en macht bezat, daar als een melaatsche te staan, om door de priesters met haast te worden uitgestooten, ja zelfs gedreven werd om uit te gaan, omdat de Heere hem geplaagd had. Welk een ellende had hij zichzelf berokkend! Hij, die zooveel van God genoten had en zulk een genotvollen ouden dag had kunnen hebben, van hem lezen wij nu, dat hij melaatsch was tot aan den dag zijns doods, en moest wonen in een afgezonderd huis; want hij was van het huis des Heeren afgesneden. Buiten alle gemeenschap gesloten, moest Uzzia daar nu in de eenzaamheid de verdere dagen zijns levens treurig ternederzitten, en in zijn lichaam de pijnlijke gevolgen omdragen van den waan sterk te zijn in zichzelf, waardoor hij zijn vroeger zoo recht gelukkig leven met God had verwoest; ja, wanneer hij dacht aan vroeger, toen hij nog den Heere zocht en wonderlijk werd geholpen en gezegend, dan drongen de herinneringen aan die dagen als scherpe pijlen in zijne ziel door, en deden hem nog dieper zijne dwaasheid gevoelen.

O, welk een schoon begin en welk een treurig einde zien wij ons in de geschiedenis van Uzzia, door den Heer voor oogen gesteld.

Hoe zien wij, dat het noodig is in diepe afhankelijkheid te blijven van onzen God. Hoe groot is het gevaar, waarin wij zijn, hoeveel wij ook van den Heer mogen verkregen en genoten hebben van het oogenblik af, dat God ons bekeerde; hoe vele jaren het ons ook voorspoedig gegaan moge zijn, zoolang wij den Heere gezocht hebben; toch geeft dit alles ons nog niet de zekerheid, dat het tot den einde toe zoo zal blijven. Wel zijn wij zeker te zullen volharden tot het einde, wanneer wij slechts alles van den Heere verwachten, dat Hij ons kracht moge geven in alle verzoeken, die tot ons komen. Hebben ook wij Hem ooit tevergeefs gezocht? Hoeveel heeft de Heer ons niet gegeven van het oogenblik af, dat wij tot Hem bekeerd zijn! Welke rijkdommen in Christus hebben niet tot onze harten kunnen doordringen, die wij niet alleen in ons verstand opnamen, maar in aanbidding met ons hart konden genieten door het geloof! Hoe begeerig werden wij daardoor, om nog meer geestelijke genadegaven te ontvangen van hen, die konden wedergeven, hetgeen zij van God verkregen hadden, om uit te deelen. Nooit zijn wij teleurgesteld geworden, maar hebben altijd meer leeren verstaan en genieten van hetgeen God in Christus ons geschonken heeft. Wat zijn wij rijk gezegend met hogere, met hemelsche zegeningen in Christus, onzen Heer. Hoe verre overtreffen onze rijkdom en heerlijkheid, die, welke den geloovigen koning Uzzia als Israëliet, die God zocht, konden geschonken worden. Hoe wonderbaar is de weg, waarlangs wij deze zegeningen alleen konden deelachtig worden! Onze dierbare Heer en Heiland moest zichzelf daarvoor in den dood geven. Reeds de gedachte aan onze afkomst doet ons Gods liefde en genade bewonderen. In zonde ontvangen en geboren, van nature vijanden van God, werden wij door Gods Geest bewerkt om naar Hem te leeren vragen, Hem te zoeken. Wel mogen wij uitroepen: Wonderbare genade van God! En het kan niet anders,

of elke zegen, dien God door zijn Woord tot ons hart doet komen, maakt ons klein, en brengt ons nog meer op onze ware plaats, om het steeds dieper te gevoelen, hoezeer wij Hem behoeven om in overeenstemming met die rijke zegeningen den Heer dankbaar in alles te verheerlijken. Ja, het is toch zeker, dat elke uit God geborene behoefte moet hebben om dien Heer en Heiland, door wien wij verlost en gered zijn, en zoovele schatten en rijkdommen verkregen hebben, te danken en te loven, en ter eer van Zijnen Naam hier beneden onzen weg te bewandelen, niet om die rijke zegeningen te verwerven, maar omdat wij er reeds mede gezegend zijn.

Menigmaal zoekt men kracht in zichzelf, om door die kracht meer voor den Heer te leven, Hem meer welbehagelijk te zijn, aangenaam te worden voor God, ja zelfs om zijn onberispelijk gedrag anderen ten voorbeeld te doen strekken. Toch is dit voor een teeder geweten niet geschikt om waarlijk gelukkig en bevredigd te worden. Hoe heerlijk is het dan voor den zoodanige met het hart de waarheid te leeren verstaan, dat wij reeds voor God aangenaam *zijn* in den Geliefde, (Ef. I: 6.) dat ons alles, wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken *is*; (2 Petr. I: 3.) dat onze kracht in God is; dat Zijne kracht in onze zwakheid wordt volbracht; dat Zijne genade ons bekwaam maakt; dat wij Zijn maaksel zijn, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God te voren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen. Dan juicht het hart in zulke rijke zegeningen, en verfoeit het zoeken naar kracht in zichzelf; dan wenschen wij niets liever dan in diepe afhankelijkheid van een God, die zoo rijk zegent, onzen weg voort te zetten, dicht bij onzen Heer te blijven, zonder wien wij niets kunnen doen en ook niets meer willen beproeven te doen.

Maar hoelang zijn wij zeker, dat het met ons goed zal blijven gaan? Immers maar zoolang, als wij onze sterkte zoeken en hebben in den Heer en in de kracht Zijner sterkte! Komt er in ons hart een gevoel van eigen kracht en sterkte; wij zien het aan Uzzia, waarheen dit voert.

Al is het ook vele jaren, dat wij verblijd en gesterkt door het zoeken van God onzen weg zijn gegaan; al hebben wij treffende ervaringen van de hulp des Heeren genoten; al zijn wij met ons verstand zeer ver doorgedrongen in de heerlijke waarheden, door het Woord des Heeren ons bekend gemaakt; dat alles is nog geen waarborg, dat het goed zal blijven gaan. Hoe ongelukkig wordt men, wanneer een gevoel van eigen kracht en sterkte het hart binnendringt. Waartoe komt men niet door eigenwaan? Kan het dan wel anders gaan, dan het met Uzzia ging? Is men eenmaal in dien toestand des harten gekomen, dat men denkt, het zelf wel te kunnen, dan verheft het hart zich door daden tot verdervens toe; voor niets schrikt men terug; zelfs niet om te overtreden tegen God en Zijn woord; de heiligste dingen gebruikt men, om zijn eigen kracht te toonen; het zelfvertrouwen is zóó sterk geworden, dat niemand het beter weet, dan de zoodanige zelf; hij heeft niemand meer noodig, ook niet in het regelen van de dienst des Heeren; men kan dat zelf wel, anderen behoeven niet te komen; zelfs de van God aangewezen personen worden afgewezen; wanneer de Heer in Zijne groote liefde nog getrouwe broeders zendt om op de verkeerdheid van het zelfvertrouwen te wijzen, wordt men toornig, in plaats van zich te laten terechtbrengen; men denkt zelfs verre verheven te zijn boven de zoodanigen. Heerschappij voeren, dat is hetgeen alleen in zulke harten leeft, en waagt het iemand hier iets tegen in te brengen, dan kan men dien niet uitstaan; die wordt veroordeeld als een niet beter wetende, omdat de grootheid en macht, die men in eigen oogen heeft, evenals bij Uzzia, niet naar waarde wordt geschat. O, hoe verschrikkelijk is zulk een openbaring van het menschenhart! Er blijft ook daar niets anders over, dan dat God tusschenbeide treedt, en zulk een hart vernedert, zooals Hij bij Uzzia deed. Hoe treffend is het voorbeeld in hem! Hoe vele zijn de geschiedenissen en van personen en van vergaderingen van Christenen, waar men wel goed begonnen, maar toch slecht geëindigd is! Laat niemand onzer meenen in zich-

zelve iets te zijn of te kunnen; want gewis, men bedriegt zichzelf; maar laat ons de genade vasthouden, door welke wij Gode welbehagelijk dienen met eerbied en godsvrucht. Want ook onze God is een verterend vuur; het oordeel begint van Gods huis, hetwelk wij zijn.

De Heer geve, dat het weinige en zwakke, dat Hij door dit geschrevene ons onder de aandacht bracht, moge dienen, dat wij meer en meer acht geven op onze eigene harten, en ook bevorderlijk moge zijn om in diepe afhankelijkheid onzen weg te gaan, en bovenal, dat alles tot verheerlijking van Zijnen Naam moge dienstbaar gemaakt worden!

Openb. V.

Zie, dáár in 't midden
                                   Van 's Hemels troon
 't Lam, dat w' aanbidden
                                   Als Godes Zoon!

Hij, de Verachte,
                                   't Leven niet waard,
 Toen men hem slachtte,
                                   Steeg hemelwaart.

't Boek met de zeeglen
                                   Neemt Hij ter hand.
 Wat God wil reeglen,
                                   Brenkt Hij tot stand.

Die Hem omringen,
                                   Toen Hij het nam,
 Hoor, hoe zij zingen
                                   D'eere van 't Lam.

„Gij, eens op aarde
 „Smaadlijk veracht,
 „Zijt hier in waarde
 „Juist als geslacht.

„Woudt Gij niet sparen
 „'t Eigene bloed,
 „Talloozen scharen
 „Kwam dat te goed.

„Uit alle deelen
 „Van 't aardsch geslacht
 „Hebt Gij er velen
 „Tot God gebracht.

„Priester en Koning
 „Voor onzen God,
 „Plaats in Gods woning
 „Is thans hun lot.

„Gansch zonder waarde
 „In vroeger tijd,
 „Heerschen z'op aarde
 „Straks wijd en zijd.”

. . . . .

Pas is der oudsten lied gestaakt,
 Of 't Englenkoor, vol ijver, blaakt
 't Geslachte Lam ter eere.
 Zij zeggen met een groote stem:
 „Geeft wijsheid, rijkdom, sterkte Hem,
 „Dat elk Zijn roem vermeere!”

En alle schepsel, hier beneên,
 Daarboven, ja zelfs in de zeên,
 Brengt Hem, die zit ten trone,
 En 't Lam, tot in all' eeuwigheid,
 Dankzegging, eer en heerlijkheid,
 Dat elk met lof Hem krone.

De dieren, in en om den Troon,
 Bevestigen op hoogen toon
 Den prijs des Lams met *Amen*.
 Zoo stemt eens al wat adem heeft,
 Op aard of in den hemel leeft,
 Tot Zijne glorie samen.

De oudsten echter vallen neer.
 Zij vinden nu geen klanken meer
 Ter uiting hunner hulde.
 In stille aanbidding, zonder woord,
 Wordt door het Lam *alleen* gehoord,
 Wat hunne ziel vervulde.

. . . . .

„Dat voor Hem kniele
 „Alles voortaan.
 „*Gij, mijne ziele,*
 „*Gij ook, bid aan.*

„Waar ook de Englen
 „Met 't schepslenkoor
 „Loftonen menglen,
 „*Gij zijt hun voor.*

„*Gij zijt veel nader*
 „Dan Godes troon;
 „*Want tot den Vader*
 „*Bracht u de Zoon.*”

Correspondentie.

9. N. N. vraagt, of in Matth. XVIII : 15—20 van *gemeentelijke* tucht spraak is.

Ja en neen, zou ik antwoorden. Van vs. 15—17 is alleen spraak van een bijzonder geval tusschen twee broeders, maar

in vs. 18 en vervolgens is er spraak van de tucht door de gemeente uit te oefenen.

Als een broeder tegen *mij* gezondigd b. v. mij beleedigd heeft, dan moet ik hem *tusschen mij en hem alleen* bestraffen, *met het doel om mijnen broeder te winnen*. De *liefde* moet de drijfveer mijner bestraffing zijn. Wil hij niet hooren, dan moet ik één of twee broeders medenemen, opdat door den mond van twee of drie getuigen alle woord besta, en zoo doende mijn broeder zou gewonnen worden. Luistert hij niet, dan moet ik het geval aan de heele gemeente mededeelen, opdat die haar oordeel uitspreke. Wil hij nu nog niet hooren, dan heb *ik* met hem afgedaan; ik deed al wat ik kon; ik beriep mij op de gemeente; verder kan ik niet gaan; hij wil geen schuld belijden; dan is hij voortaan voor *mij* evenals de heiden en de tollenaar, met wie ik geen omgang heb.

Wat nu de gemeente te doen heeft, is een geheel andere vraag. Het kan zeer wel zijn, waarschijnlijk zelfs in bijkans alle gevallen, dat de gemeente den broeder, die tegen haar uitgesproken oordeel in onverzoenlijkheid blijft voortleven, als een booze uit haar midden verwijdert. Daarom gaat de Heer dadelijk voort met te zeggen: »Voorwaar, ik zeg u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden zijn; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden zijn.” Dit wil zeggen, dat, wanneer de gemeente op aarde bindt of ontbindt, d. i. iemand uitsluit of weer opneemt, dit door God in den hemel erkend wordt, zoodat Hij nimmer in tegenspraak hiermede handelt. Nu kan zulk een handeling der gemeente nooit recht zijn en Gods goedkeuring wegdragen, wanneer zij niet geschiedt in afhankelijkheid van God en in gemeenschap met den Heer Jezus, het Hoofd der gemeente; en daarom zegt de Heer: »Wederom zeg ik u: indien twee van u overeenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.” Waar twee of drie vergaderd zijn in den naam van Jezus, daar is Hij met zijn licht en gezag in het midden van hen; en daar zullen deze twee of drie in de zaak, die zij te behandelen hebben, en voor welke zij bij God wijsheid en inzicht zoeken, door den Geest des Heeren worden geleid, zoodat de genomen besluiten tot eer van Gods naam, en tot heil der gemeente en der betrokken personen, strekken zullen.

Het werk van Christus voor ons en het werk des Heiligen Geestes in ons.

De gedachten des duivels zijn ons niet onbekend, zegt Paulus in 2 Kor. II:11, en in Efez. VI spreekt hij van de listen des duivels, waartegen men de wapenrusting Gods moet aandoen. De duivel is een menschenmoorder van den beginne, en de vader der leugen. De leugen is uit hem voortgekomen. Door zijne leugen heeft hij den eersten mensch bedrogen, tot ongehoorzaamheid aan God verleid en hem van God, de bron des levens en der zaligheid, gescheiden. Daardoor is de mensch aan den dood en het oordeel onderworpen geworden. De Apostel zegt ons, dat wij allen dood zijn door de zonden en de misdaden; dit wil zeggen, dat wij door de zonde van God gescheiden zijn geworden, en daardoor gescheiden zijn van het leven, van het waarachtig geluk en van de eeuwige zaligheid.

In zijne onuitsprekelijke genade heeft God door zijnen geliefden Zoon, onzen Heere Jezus Christus, een weg van ontkoming, van behoudenis en eeuwige zaligheid voor doode, verloren zondaren gebaad, zoodat een iegelijk, die in Hem gelooft, de vergeving zijner zonden ontvangt, met God verzoend en het eeuwige leven deelachtig wordt. Dit heerlijk evangelie, deze blijde boodschap der zaligheid, laat God overal in de wereld verkondigen, en Hij roept de menschen alom tot bekeering en geloof in den Heere Jezus Christus.

De duivel tracht evenwel op alle mogelijke wijzen de menschen te bedriegen, te misleiden, van de bekeering terug te houden, en hen te verhinderen in Jezus te gelooven. Op welke wijze hij hiertoe geraken kan, is hem om het even. De vader der leugen gebruikt daartoe allerlei leugens, waarbij het hem niet hindert, of hij zich-

zelve al telkens tegenspreekt. Als hij zijn doel maar bereikt, is elk middel hem goed en bruikbaar. Waar hij den een wijsmaakt, dat zijne zonden te groot en te velen zijn, dan dat zij zouden kunnen vergeven worden, zegt hij een ander, dat er geen noodzakelijkheid is om zich ongerust te maken, daar God genadig genoeg is om de zonden door de vingers te zien. En waar hij den een voorstelt, hoe dwaas het is de wereld te verlaten en fijn te worden, verontrust hij een ander door hem te wijzen op de onmogelijkheid om zoo wereldschgezind als hij is tot Christus te komen. Zoo doende houdt hij menigeen terug om zijn zonden te belijden en zijn hart aan Jezus te geven.

Is het hem evenwel niet gelukt de werking des Heiligen Geestes in de ziel te weerstaan, en heeft de verontruste zondaar tot Jezus zijn toevlucht genomen, en vrede gevonden door het geloof in den Heiland, dan tracht hij op alle mogelijke wijze diens geluk te verstoren en diens vrede te rooven. Kon hij hem niet van Jezus terughouden, dan tracht hij allerlei struikelblokken op den weg te werpen, en zoo doende hem van het genot der gemeenschap met God te berooven, of ongeloofige gedachten omtrent Gods liefde en Jezus' algenoegzame offerande in hem te voorschijn te roepen.

Onder deze verzoeken neemt een eerste plaats in: het verwarren van het werk van Christus, 'twelk voor ons volbracht is, en waarop eenig en alleen onze rust en vrede steunt, met het werk des Heiligen Geestes in ons, 'twelk uit den aard der zaak steeds hier beneden onvoltooid blijft, en dus nimmer een grond voor de rust en den vrede onzer ziel kan uitmaken. Wij willen ons daarom met dit belangrijke onderwerp een weinig bezighouden, en het onderscheid zoowel als het verband van deze beide gewichtige onderwerpen trachten aan te toonen.

Het werk des Heiligen Geestes in ons begint met onze ontwaking uit den slaap der zonde. De Heilige Geest ontdekt ons aan onszelven, doet ons tot onszelven komen, gelijk de Heere Jezus zulks voorstelt in de gelijkenis van

den verloren zoon; Hij werkt het gevoel van schuld, en doet ons inzien, dat wij verloren zijn en op den weg des verderfs wandelen; onrust, vrees en angst vervullen de ziel in meerdere of mindere mate; het bewustzijn, dat wij rechtvaardig Gods oordeel en de eeuwige verdoemenis verdiend hebben, ontstaat in ons, zoodat wij ons gansch ellendig gevoelen, en beginnen uit te zien naar iemand, die ons uit dien toestand van schuld en zonde kan verlossen. Daarna komt Hij tot ons met de blijde boodschap der zaligheid in Christus. Hij stelt ons Christus voor als den eenigen, maar algenoegzamen Zaligmaker, en leidt ons tot Hem, die gezegd heeft: „Komt allen tot mij, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven.” Tot Jezus gekomen, vinden wij bij Hem vergeving van zonden, verzoening met God en eeuwig leven. De Heilige Geest maakt woning bij ons. Nadat wij geloofd hebben, worden wij verzegeld met den Heiligen Geest der belofte. Hij is nu onze leidsman, die ons door de woestijn dezer wereld voert naar het Vaderhuis daarboven, waar Jezus ons plaats bereidde. Hij leidt ons in al de waarheid, verkondigt ons de toekomstige dingen, en neemt de dingen uit den verheerlijkten Christus om ze ons te verkondigen. Hij werkt in ons geloof en liefde, heiligheid en gerechtigheid, geduld en zachtmoedigheid. Hij stelt ons de waarheid voor, die ons wijs maakt, en doet onze ziel zich verlustigen in de aanschouwing van de schoonheid en heerlijkheid van Hem, die, aan Gods rechterhand gezeten, met heerlijkheid is gekroond, en die in zijnen wandel hier beneden de goede werken heeft voorbereid, waarin wij wandelen moeten.

Uit den aard der zaak is dit werk des Heiligen Geestes steeds onvoltooid. Het begint met onze bekeering, en wordt daarna voortgezet om ons te onderwijzen, te vermanen, aan Christus gelijkvormig te maken, en ons meer en meer innerlijk af te zonderen van de wereld en de zonde, en het eindigt eerst, wanneer Hij ons in de lucht met onzen hemelschen Bruidegom zal hebben vereenigd. Evenals Eliëzer de bruid van Izaäk van Mesopotamië naar

Kanaän leidde, om haar den bruidegom te gemoet te voeren, zoo zal de Heilige Geest ons door de woestijn dezer wereld leiden, totdat de Heer komt, om ons op te nemen in de vele woningen des Vaders.

Dit werk des Heiligen Geestes in ons kan dus nimmer de grond onzer zekerheid van behouden en een kind Gods te zijn uitmaken. Hoe gewichtig en noodzakelijk het ook is, het is nooit hier beneden voltooid, en kan dus nimmer de grond zijn voor onze rust en voor onzen vrede in de tegenwoordigheid van God. Geen Christen zal durven beweren, dat hij geloof en liefde, geduld en zachtmoedigheid, gerechtigheid en heiligheid genoeg heeft. Wie het zou zeggen, zou daardoor reeds duidelijk bewijzen, dat hij noch zichzelf, noch Gods gerechtigheid kent.

Wij hebben daarom een anderen, beteren en hechteren grond voor onze rust en onzen vrede noodig. En die grond is het werk van Christus, zijne algenoegzame offerande, welke door God is aangenomen, en door welke de heilige en rechtvaardige God ten onzen behoeve verheerlijkt en bevredigd is.

Het is toch nimmer de vraag, of *wij* voldaan zijn. Wat zou ons dit baten? Al betoogt een beschuldigde ook nog zoozeer zijne onschuld, zoo baat hem dit niets, als de rechters hem schuldig oordeelen. Niettegenstaande zijne bewering van onschuldig te zijn, wordt hij veroordeeld en moet zijne straf ondergaan. Al zouden wij dus met den toestand, waarin wij ons bevinden, tevreden zijn, wat zou ons dit baten, indien God, onze Rechter, niet voldaan ware? Is God evenwel tevreden, dan kunnen ook wij tevreden zijn. Spreekt Hij ons vrij, dan kunnen wij met een rustig hart in zijne tegenwoordigheid verschijnen, en behoeven voor geen veroordeeling meer te vreezen.

Welnu, God is voldaan. Hij heeft Christus overgeleverd voor onze zonden. Naar zijne gerechtigheid kan God de zonde onmogelijk ongestraft laten. Deed Hij dit, dan zou er geen recht meer bestaan. Zelfs een aardsche rechtbank kan den schuldige niet ongestraft laten; en zou dan de heilige en rechtvaardige God de zonden door de vingers

kunnen zien en den zondaar ongestraft kunnen laten? Onmogelijk. Hij zou daardoor ophouden God te zijn. Voorzeker, God is liefde, maar Hij is evenzeer licht. Licht en liefde vormen zijne natuur. Hij kan niet anders dan de zonde haten, en moet den zondaar straffen. Maar in zijne eeuwige liefde heeft Hij een middel gevonden om de zonde te straffen en den zondaar genadig te kunnen zijn. Hij heeft zijnen geliefden Zoon overgegeven, en Hem in onze plaats gestraft en geoordeeld. Gods Zoon is mensch geworden, en kon daarom de plaats van den mensch innemen. Hij was zonder zonde; Hij heeft geen zonde gekend of gedaan, zoodat Hij geen straf of oordeel of dood verdiend had, maar integendeel Gods welbehagen steeds en in alle omstandigheden op Hem rustte, waarom dan ook telkens de getuigenis van den hemel gegeven werd, dat de Heere God in Hem al zijn welbehagen gevonden had. Doch Hem, den zondeloozen, den volmaakten mensch, heeft God overgeleverd aan de straf en het oordeel. Hij heeft Hem tot zonde gemaakt aan het kruis, en al onze zonden op Hem gelegd, zoodat Hij aan het kruis onze plaats innam, en door God behandeld werd, gelijk wij dit verdiend hadden. Gods toorn kwam over Hem; Hij was in de duisternis; Hij stierf. Al de baren en golven van Gods toorn kwamen dáár over Hem. De Heere God verbrijzelde Hem, en legde Hem in het stof des doods. Gods gerechtigheid trof Hem aan het kruis, en Hij moest uitroepen: „Mijn God! mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?”

Hierdoor was God verheerlijkt ten opzichte van de zonde. Aan zijne gerechtigheid was voldaan. Het was zijne onuitsprekelijke liefde jegens ons, die dit tot stand bracht, maar *door* de uitoefening zijner gerechtigheid, zoodat de Apostel kan zeggen: „De genade heerscht *door de gerechtigheid* tot het eeuwige leven — dat wil zeggen om ons het eeuwige leven te kunnen schenken — door Jezus Christus, onzen Heer.” God wilde in zijne eeuwige liefde ons redden en verlossen van het eeuwig verderf en van het eeuwig oordeel, doch Hij kon dit niet op rechtvaar-

dige wijze doen, dan door de overgave van zijnen Zoon in den dood des kruises; maar Hij heeft Hem overgeleverd aan het oordeel en den dood om onze zonden, zoodat de Heere Jezus onze straf en ons oordeel heeft gedragen, en den dood gestorven is, dien wij als de bezolding der zonde verdiend hadden.

Aan het kruis heeft Jezus uitgeroepen: „Het is volbracht!” en toen Hij gestorven was, scheurde het voorhangsel, waardoor de weg tot God gesloten was, en werd de weg tot God geopend, zoodat allen, die in Jezus gelooven, in den geopenden hemel, in Gods heilige tegenwoordigheid kunnen verschijnen. En God heeft Hem, dien Hij aan het kruis om onze zonden aan het oordeel en den dood overleverde, uit de dooden opgewekt, en Hem daarna in den hemel opgenomen, en Hem aan zijne rechterhand een plaats gegeven, waar Hij, met eer en heerlijkheid gekroond, gezeten is. Daardoor heeft de heilige en rechtvaardige God verklaard, dat de offerande van Christus Hem volkomen verheerlijkt en aan zijne gerechtigheid voldaan heeft, zoodat een iegelijk, die in Jezus gelooft, van de zonde is gerechtvaardigd, en van de straf en het oordeel *op rechtvaardige wijze* is ontheven. Dien God heeft overgeleverd om onze zonden, heeft Hij opgewekt om onze rechtvaardiging.

De gevolgen hiervan zijn vrede met God, toegang tot Gods genade en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit geloof, hebben vrede met God door onzen Heer Jezus Christus, door wien wij ook den toegang verkregen hebben, door het geloof, tot deze genade, waarin wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.” (Rom. V:1, 2.) Aangezien God door de offerande van Christus verheerlijkt is, en wij van de schuld en de straf en het oordeel gerechtvaardigd, d. i. vrijgesproken zijn, zoo is alles tusschen ons en God weggenomen. Onze zonden werden op Christus gelegd en aan het kruis gestraft; en daar Christus, die onze zonden droeg in zijn lichaam op het hout, zonder die zonden uit het graf verreezen is, zijn al die zonden voor eeuwig

weggedaan. En aan datzelfde kruis is de vijandschap ge-
 dood, zoodat wij met God verzoend zijn. (Efez. II:16.)
 Daarom hebben wij vrede met God, dat wil zeggen: alles
 wat er tusschen ons en God was: onze zonden, onze vij-
 andschap, onze verwijdering van God, is weggenomen,
 zoodat wij met alle vrijmoedigheid in zijne tegenwoordig-
 heid verschijnen kunnen als zijne kinderen. Wij gevoelen
 ons in Gods tegenwoordigheid gelukkig, want de heilige
 en rechtvaardige Rechter, die ons noodzakelijkerwijze
 naar zijne gerechtigheid moest veroordeelen, heeft in onze
 plaats zijnen geliefden Zoon gestraft en geoordeeld, en is
 nu onze God en onze Vader geworden. Wij staan in de
 genade, bekleed met Gods gerechtigheid in Christus, en
 wij hebben thans in al onze nooden, behoeften, strijd en
 verzoeking tot die genade den vrijen toegang. En de
 heerlijkheid Gods is ons deel. „Ik heb hun de heerlijk-
 heid gegeven, die Gij mij gegeven hebt,” zegt de Heere
 Jezus in zijn heerlijk gebed tot den Vader in Johannes
 XVII. En in de Openbaring, waar ons de Bruid van
 Christus, de Vrouw des Lams, in zinnebeeldige taal wordt
 voorgesteld, lezen wij: „En zij had de heerlijkheid Gods.”
 Doch hoewel die heerlijkheid ons deel is, zoo is zij nog
 niet in ons bezit; zij zal ons eerst bij Jezus' komst ge-
 schonken worden, daarom roemen wij *in de hoop* der
 heerlijkheid Gods; maar wij hebben de volkomene zeker-
 heid, dat wij weldra die heerlijkheid zullen aanschouwen
 en genieten, en dientengevolge *roemen* wij in de hoop
 der heerlijkheid Gods.

Door de rechtvaardiging is dus alles tusschen ons en
 God in orde, hebben wij den vrijen toegang tot Gods
 genadetroon, en roemen wij in de hoop der heerlijkheid
 Gods. In alles is door God voorzien, zoowel wat het ver-
 ledene, als wat het heden en de toekomst betreft.

In den brief aan de Hebreërs wordt ons dezelfde waar-
 heid ten opzichte van de algenoegzaamheid van Jezus'
 offerande voorgesteld. Het bloed van stieren en bokken
 kan de zonden onmogelijk wegnemen. Hoevele offeranden
 er ook onder de oude bedeeing aan God gebracht waren,

zij hadden geen enkele zonde kunnen wegdoen, noch het geweten van booze werken kunnen reinigen. Op den grooten verzoendag was er elk jaar weder gedachtenis van de zonden, zoodat de hoogepriester in Israël nooit mocht *zitten* in het heiligdom, daar het verzoeningswerk niet volbracht was. Toen de onmogelijkheid van het wegnemen der zonden door het bloed van stieren en bokken ten volle gebleken was, kwam Gods Zoon in de wereld, en zeide: „Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij een lichaam toebereid; brandoffers en zondoffers hebben U niet behaagd. Toen zeide ik: Zie, ik kom, om uwen wil te doen, o God!” (Hebr. X : 1—8.) Hij gaf zichzelf over. Hij heeft zichzelf opgeofferd. Wat al de offeranden des ouden verbonds niet hadden kunnen tot stand brengen, dat deed Hij; want „Hij heeft door de offerande van zichzelf de zonde te niet gedaan.” (Hebr. IX : 20.) Zijne ééne offerande was voldoende. Die voldeed aan de gerechtigheid van God. Die is algenoegzaam, door God aangenomen, en behoeft dus niet meer te worden herhaald.

Paulus stelt ons dit in Hebr. X zoo duidelijk mogelijk voor. Door Gods wil zijn wij geheiligd, d. i. afgezonderd van de zonde voor God, door middel van de offerande des lichaams van Jezus Christus, eens voor altijd geschied. Gods wil is de oorzaak, de offerande van Christus is het middel tot onze afzondering van de zonde. Deze offerande is zóó voldoende, en heeft zóózeer den heiligen God verheerlijkt en bevredigd, dat, waar in de oude bedeeing ieder priester *stond*, dagelijks dienende en dezelfde slachtoffers dikmaals offerende, daar deze nimmermeer de zonden konden wegnemen, Jezus Christus, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, 't welk algenoegzaam was, zich *voor altijd gezet* heeft aan de rechterhand Gods. Zooals Paulus reeds in Hoofdst. VIII had gezegd: „De *hoofdsom* der dingen, waarover wij spreken, is, dat wij zoodanig een Hoogepriester hebben, die *zich gezet heeft* aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen.” Want als Jezus Christus, onze Hoogepriester, zich *gezet heeft*

aan de rechterhand Gods in den hemel, dan heeft Hij daardoor verklaard, dat zijn werk, 'twelk Hij op zich genomen had te doen, volbracht is; en als God hem daar een plaats aan zijne rechterhand gegeven en Hem met eer en heerlijkheid gekroond heeft, dan is zulks het getuigenis van Gods wege, dat er naar zijne gerechtigheid een volkomene verzoening door Jezus' offerande is teweeggebracht en de zonde is te niet gedaan. Terecht zegt Paulus daarom, dat dit de *hoofdsom* is van de dingen, waarover hij spreekt; want als God voldaan is door de offerande van zijnen Zoon, dan is alles ten aanzien van de zonde in orde, en dan kunnen wij ons in zijn onbewolkte gunst verblijden.

„Want door ééne offerande heeft hij voor altijd volmaakt degenen, die geheiligd worden,” (Hebr. X : 14.) zoo gaat Paulus voort. Allen, die door den Heiligen Geest geheiligd, d. i. van de zonde en van de wereld afgezonderd worden, zijn door de ééne offerande van Christus, waardoor God verheerlijkt en voldaan is, voor altijd, zonder dat er ooit eenige verandering in komen kan, volmaakt, zoodat zij met vrijmoedigheid in het hemelsche heiligdom, waar geen zonde kan komen en geen ongerechtigheid wordt toegelaten, kunnen ingaan.

Op dit volbrachte werk van Christus, op deze zijne algenoegzame en door God aangenomene offerande is onze verzoening met God, de vergeving onzer zonden, het te niet doen van de macht der zonde en onze eeuwige behoudenis gegrond. Door onze bekeering en door het geloof in Christus worden wij met dit volbrachte werk in betrekking gesteld. De Heilige Geest, die ons aan onszelfen ontdekte en tot Jezus leidde, richt ons oog op deze algenoegzame offerande van Christus, en schenkt ons daardoor rust en vrede voor onze ziel, en vervult ons met vreugde en zekerheid. Jezus zelf heeft ons dit zoo schoon voorgesteld in de gelijkenis van den verloren zoon. Toen de zoon, tot zichzelf gekomen, met schuldbelijdenis tot zijn vader terugkeerde, werd hij door zijn vader omarmd en gekust en als zoon aangenomen, hoe ellendig hij er ook uitzag; maar daarna werd hem zijn vuile kleeding

uitgedaan, en ontving hij het beste kleed, een ring en voetzolen, zoodat hij geschikt was om in het huis des vaders aan den feestdich aan te zitten. Zijne bekeering en zijne schuldbelijdenis bracht hem wel in de armen zijns vaders, maar alleen door hetgeen de vader hem schonk, door de kleederen, die hij ontving, werd hij geschikt voor zijne tegenwoordigheid en voor het wonen in zijn huis.

Zoo zijn wij door de ééne offerande van Christus voor altijd volmaakt. Gods gerechtigheid, die Christus oordeelde in onze plaats aan het kruis, is het kleed, dat ons is aangedaan, en waarmede wij in Gods tegenwoordigheid verschijnen kunnen. Al wat de Heilige Geest in ons werkte, strekte om ons met die offerande van Christus in gemeenschap te brengen en ons zoo doende volmaakt voor Gods aangezicht te stellen.

Dit werk van Christus, deze zijne offerande is dus de grond onzer verzoening, vergeving en behoudenis, en daarom ook de eenige grond onzer veiligheid en zekerheid. Daar God, de heilige en rechtvaardige Rechter, door dit werk verheerlijkt en voldaan is, kunnen en mogen wij er ook mede voldaan zijn. God rust ten onzen opzichte in het werk van zijnen Zoon, en daarom kunnen wij er ook in rusten.

Hij, in wien God zelf kan rusten,
Is het rustpunt ook voor mij.

De grond, waarop onze veiligheid en zekerheid rust, moet een vaste, onwankelbare en onveranderlijke grond zijn. Dit kan alleen het werk en het offer van Christus zijn. Het is volbracht en door God aangenomen. Er kan niets meer aan toegevoegd en niets van afgedaan worden. Het behoeft niet volmaakt te *worden*, maar *is* volmaakt. Evenals de Heer Jezus zelf, zoo zijn ook zijn werk en zijne offerande gisteren en heden dezelfden en tot in eeuwigheid. Zooals het voor 1800 jaren op Golgotha werd volbracht, en door God werd aangenomen, zóó is het thans nog, en zóó zal het tot in eeuwigheid blijven. De waarde en de algenoegzaamheid er van hangen niet af van onze

waardeering, van ons geloof er aan, en nog veel minder van ons gevoel of van onze ervaringen. Het is buiten ons volbracht en voor ons geschied, en door het geloof rusten wij er in. Staan wij op dezen grondslag, dan zijn wij niet alleen veilig, maar ook verzekerd. De Israëliet in Egypte was in veiligheid voor den verderfengel door het bloed aan de deurposten; en hij was verzekerd, dat geen verderf zijn huis zou treffen, indien hij zijn vertrouwen stelde op het woord zijns Gods, die gezegd had: „Als ik het bloed zie, dan zal ik ulieden voorbijgaan.” Zijne veiligheid hing af van het bloed aan de deurposten; zijne zekerheid van zijn geloof aan en vertrouwen op de waarachtigheid van 's Heeren woord. Zoo zijn wij in veiligheid voor het oordeel en het verderf door het bloed van Jezus Christus, 'twelk van alle zonde reinigt, en door het offer van Christus, door hetwelk God ons voor altijd volmaakt voor zijn aangezicht ziet. En stellen wij ons vertrouwen eenig en alleen op dat werk, op dit bloed en op die offerande, dan zijn wij verzekerd, dat geen oordeel ons meer treffen kan, daar al het oordeel, 'twelk wij rechtvaardig hadden verdiend, gekomen is op Hem, die onze Plaatsvervanger is.

Het werk des Heiligen Geestes in ons evenwel, dat niet voltooid is, maar wordt voortgezet, zoolang wij hier beneden wandelen, en eerst eindigt, als wij met een nieuw, verheerlijkt lichaam den Heer zien, kan nooit de grond van onze rust en van onzen vrede in de tegenwoordigheid Gods uitmaken. Na onze bekeering worden wij door den Heiligen Geest geleid in de wegen des Heeren en in de kennis van Gods liefde en genade en in de kennis van onszelf. Hierin is toeneming mogelijk, ja, zal het goed met ons gaan, dan behooren wij hierin dagelijks toe te nemen. Wij moeten opwassen, groeien en bloeien. De vruchten des Geestes moeten in ons gewerkt en openbaar worden. Wij moeten hoe langer zoo meer van de wereld en de zonde gescheiden en den Heere toegewijd worden. En geven wij ons aan de leiding des Geestes over, dan zal dit alles langzamerhand in ons worden gewerkt, en

zullen wij van gedaante veranderd worden naar hetzelfde beeld, het beeld van Christus, die ons voorbeeld is, en wiens voetstappen wij moeten drukken, van heerlijkheid tot heerlijkheid. Maar nooit zal één Christen hier op aarde, hoever hij ook in kennis en genade, in geestelijk leven en kracht gevorderd is, kunnen zeggen: nu is dit werk voltooid, nu kan er niets meer aan toegevoegd worden. Integendeel, hij zal steeds, de hoop op het aanschouwen van Jezus in zich hebbende, zichzelf reinigen gelijk Jezus zelf rein is. (1 Joh. III: 3.)

Het is derhalve van het grootste gewicht om het werk van Christus voor ons, waarop onze behoudenis rust, wel te onderscheiden van het werk des Heiligen Geestes in ons, 'twelk nooit de grond onzer behoudenis of zekerheid kan zijn. Maar tevens is het van belang het verband van deze twee waarheden te kennen, daar beiden van uitnemend gewicht zijn. Want steunende op en rustende in het werk van Christus, kan ik met een gelukkig hart in de tegenwoordigheid Gods verkeeren, en mij overgeven aan de leiding des Geestes, die al wat goed en Gode welbehagelijk is, in mij werkt. Ben ik evenwel in twijfel omtrent mijne behoudenis, rust ik niet in het offer van Christus, en gevoel ik mij dus niet gelukkig in Gods tegenwoordigheid, dan heb ik wel wat anders te doen, dan mij aan de leiding des Geestes over te geven. Ik ben dan voortdurend onrustig, gejaagd en ongelukkig, en niet in staat, niet geschikt om naar de stem des Geestes te luisteren.

De Heilige Geest nu richt steeds onzen blik op Christus en zijn werk. De duivel tracht ons voortdurend met onszelfen bezig te houden. Dit is de ware toetssteen. Elke gedachte, die ons afleidt van den waren grond van rust en vrede is niet uit den Geest, maar uit den duivel. In Hebr. X zegt Paulus: „En de Heilige Geest getuigt het ons ook; want na gezegd te hebben: Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na drie dagen, zegt de Heer: Mijne wetten in hunne harten gevende, zal Ik ze schrijven in hunne verstanden, en hunne zonden en hunne

wetteloosheden zal Ik geenszins meer gedenken." En de Heer Jezus heeft gezegd: „De Heilige Geest zal mij verheerlijken; want hij zal het uit het mijne nemen, en het u verkondigen." (Joh. XIV: 14.)

Nooit zal de Heilige Geest ons zeggen: „Gij hebt zoo weinig liefde, zoo weinig geloof, zoo weinig geduld en heiligheid, en daarom kunt gij van uwe behoudenis niet verzekerd zijn." Dit zijn influisteringen van den satan of redeneeringen van menschen, die de waarheid niet verstaan. De Heilige Geest wijst ons altijd op de waarde van het bloed van Christus, op de algenoegzaamheid zijner offerande, op Gods aanneming van dit offer, en leert ons ten opzichte van onze behoudenis, veiligheid en zekerheid een vol vertrouwen te stellen in dat werk, waarin God zelf den rechtvaardigen grond voor onze rechtvaardiging en vrijverklaring gevonden heeft. Is onze ziel in rust; zijn wij voldaan met het offer van Christus, omdat God er mede voldaan is; steunen wij alleen op zijne genade, die een volkomen werk, zonder ons toedoen en gansch onafhankelijk van ons heeft tot stand gebracht, dan kan de Heilige Geest ons de schoonheid en heerlijkheid van Jezus voorstellen, aanprijzen en doen genieten, en dan kan Hij in ons werken al wat Gode welbehagelijk is.

Merken wij nog op, dat de Apostel Johannes spreekt over de verschillende toestanden, die onder Gods kinderen gevonden worden, niet ten gevolge van hun ontrouw of zonde, maar als natuurlijk gevolg van den korteren of langeren tijd, dat zij Christus kenden, met God in gemeenschap waren en het leven Gods bezaten. Er zijn, volgens hem: vaders, jongelingen en kinderen. Tusschen hen is een groot onderscheid. Terwijl de kinderen nog blootstaan aan het gevaar om door allerlei wind van leer medegevoerd te worden, en de jongelingen licht kunnen verleid worden door de wereld en hare begeerlijkheden, hebben de vaders in Christus hun oog en hart onafgewend gericht op Hem, die van den beginne is, den schoonste onder de menschenkinderen. Maar hoe groot dit onderscheid ook wezen moge, in één ding staan allen gelijk,

daarin is geen verschil tusschen de vaders, de jongelingen en de kinderen, namelijk in deze belangrijke zaak, dat *de zonden hun vergeven zijn om zijns naams wil*. Allen, die in Christus gelooven, of zij eerst gisteren tot Jezus kwamen, of reeds jaren lang op den weg des levens wandelden, hebben de vergeving hunner zonden, zijn met God verzoend, zijn gerechtvaardigd uit het geloof, zijn het eeuwige leven deelachtig, zijn kinderen en erfgenamen van God en worden bij Jezus' komst in de heerlijkheid opgenomen. Welk onderscheid er ook tusschen hen besta in kennis en genade, in leven en kracht, in vatbaarheid en heiligmaking, hierin staan zij allen gelijk, ja, hierin is geen toeneming mogelijk, aangezien dit alles eenig en alleen afhankelijk is van het werk van Christus en van zijne algenoegzame offerande.

Moge de Heer ons in zijne groote genade geven deze waarheden recht te verstaan! Hij wil ons gelukkig zien, en daarom heeft Hij ons in zijn Woord den grond van rust en vrede zoo klaar en duidelijk mogelijk voorgesteld. Laat u niet misleiden, lieve lezer! door de leugens van den duivel en door de redeneeringen der menschen. Steun op het volbrachte werk van Christus. Rust in zijne offerande. God is verheerlijkt en voldaan. Geloof zijn getuigenis. Wedersta den duivel, en hij zal van u vlieden. Zie niet in uzelf om een grond van zekerheid te vinden, maar vestig uw oog op Hem, die alles volbracht heeft en die gezeten is aan Gods rechterhand. En laat u dan leiden door dien Geest, die u aan uzelf ontdekte en u bracht tot Jezus, die u leerde: „Abba, Vader!” te roepen, en uwe ziel vervullen wil met lof en dank, met vreugde en genot, en u bekwaam maken wil om Hem, die u kocht en verlost door zijn dierbaar bloed, te dienen en te verheerlijken, om u weldra dien dierbaren Verlosser te ontmoet te voeren in de lucht, om dan verzadiging van vreugde te vinden voor het aangezicht des Heeren.

Hoe heerlijk, hoe zalig! God toornt nu niet meer!
Vijandige zondaars verlost de Heer.

Het is volbracht
 Door 's Heeren macht!
 De dood is verslonden,
 De kerker gebonden,
 In Jezus werd heil ons gezonden.

De troon der genade staat zeker en vast;
 Gij, Heiland, zijt daar, en Gij draagt onzen last.
 Gij, menschen-Zoon,
 Op Godes troon,
 Wilt dáár voor ons spreken;
 Wat ons moog' ontbreken,
 In U zijn wij zonder gebreken.

Correspondentie.

10. A. J. v. N. te Rotterdam. — Het lam, 'twelk op den tienden dag genomen en tot den veertienden dag in bewaring gesteld werd, (Ex. XII : 6.) stelt ons Christus voor, die van eeuwigheid door God voorgekend, doch op Gods tijd voor ons geopenbaard is. Gods eeuwig voornemen in Christus is de grond van den vrede der geloovigen. Petrus zegt in zijnen eersten brief, hfdst. I : 18—20 : dat wij niet verlost zijn door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en onbevlekt lam, *die wel vóór de grondlegging der wereld voorgekend, maar in het laatste der dagen geopenbaard is* om den wille van ons, die door Hem gelooven in God. De woorden »voorgekend vóór de grondlegging der wereld» verplaatsen ons vóór de schepping, vóór het intreden der zonde of van iets, dat den vrede kon verstoren. Gods eeuwig raadsbesluit van verlossende liefde is gegrond op het zoenbloed van zijn onberispelijk en onbevlekt lam. Christus is Gods hoofdgedachte; van eeuwigheid was Hij in Gods raadsbesluit als het lam voor onze zonden bestemd; doch eerst toen de zonde gekomen was, begon God van Hem te getuigen, en toen de volheid des tijds gekomen was, werd Hij geopenbaard en overgegeven als offer voor de zonde.

Als Johannes de dooper in Joh. I : 29 zegt : »Zie het Lam

Gods, dat de zonde der wereld wegneemt," dan wordt daarmede bedoeld, dat door de offerande van Christus eenmaal, aan het einde aller dingen, de zonde geheel uit de wereld zal zijn verdwenen, zoodat dan niet alleen, gelijk in het duizendjarige rijkde gerechtigheid heerschen, maar *wonen* zal. Door Jezus' offerande zijn *wij nu reeds* met God verzoend; maar eenmaal zullen door diezelfde offerande, door datzelfde bloed, *alle dingen* verzoend worden, zoowel de dingen, die op de aarde, als de dingen, die in de hemelen zijn. (Kol. I : 20—22.)

11. W. H. de R. te Vroomshoop vraagt een uitlegging van Luk. XVI : 8.

De heer van den rentmeester prees hem, niet omdat hij oneerlijk gehandeld, maar omdat hij voorzichtig gedaan had, doordien hij van den tijd en de gelegenheid, die hij had, had gebruik gemaakt om voor zijne toekomst te zorgen. De Heere Jezus voegt er aan toe: »Want de zonen dezer eeuw zijn voorzigtiger in hun geslacht dan de zonen des lichts." De zonen dezer eeuw zorgen steeds voor de toekomst: brandassurantiën, levensverzekeringen, begrafenisfondsen, enz. zijn er de duidelijke bewijzen van. De zonen des lichts daarentegen vergeten dikwerf voor *hunne* toekomst te zorgen, dat wil zeggen: zich schatten te vergaderen in den hemel, waar geen roest ze verteert en geen mot ze verderft.

12. J. de W. te Breskens vraagt, welke engelen, die gezondigd hebben, Petrus bedoelt in 2 Petr. II : 4.

Het zijn niet de duivel en zijne engelen, want die zijn nog niet in den afgrond geworpen, maar wonen in de hemelsche plaatsen, vanwaar zij hunne vurige pijlen op de geloovigen afschieten en de wereld beheerschen. (Zie Efez. VI.) Eerst bij Jezus' komst op aarde zal de duivel in den afgrond worden geworpen voor duizend jaren, om aan het einde aller dingen gestort te worden in de hel, die voor hem en zijne engelen bereid is. De engelen, over welke Petrus spreekt, zijn, naar het mij voorkomt, dezelfden als die, van welke Judas zegt, dat zij hunnen oorspronkelijken toestand niet bcwaard, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, waarvan men de geschiedenis lezen kan in Gen. VI : 1—4.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid.

De Gemeente Gods wordt in het Nieuwe Testament voorgesteld: als het lichaam van den verheerlijkten Christus en als het huis of de woonstede Gods in den Geest.

Ik zeg: in het Nieuwe Testament; omdat in het Oude van de Gemeente geen gewag wordt gemaakt. Wel kunnen wij, verlicht door de waarheid, welke ons de Heer en zijne Apostelen geschonken hebben, in het Oude Testament typen of voorbeelden van de Gemeente vinden — zooals Eva, Rebecca, Ruth, de vrouw van Jozef, die van Mozes, enz. — waaruit duidelijk blijkt, dat de Gemeente van den beginne af voor Gods aandacht stond, en Hij alle dingen heeft doen samenloopen, bestuurd en geleid, om na hare openbaarwording als voorbeelden van hare plaats, roeping, schoonheid en heerlijkheid te dienen; doch er wordt in het Oude Testament van haar niet gesproken, geen enkele profetie zelfs heeft op haar betrekking. Paulus zegt uitdrukkelijk, dat de gemeente een verborgenheid was in God, die in andere geslachten den zonen der menschen niet is bekend gemaakt. (Efez. III : 5; Kol. I : 26.) En voor de eerste maal, dat er in het Nieuwe Testament van de Gemeente gesproken wordt, is het met de woorden van Jezus: „Op deze rots (Christus, den Zoon des levenden Gods) zal ik mijne gemeente bouwen.” (Matth. XVI : 18.)

De Gemeente is het lichaam van den verheerlijkten Christus. Op den weg naar Damaskus zegt de verheerlijkte Jezus: „Saul, Saul, wat vervolgt gij mij!” Vóór zijn dood en opstanding was Jezus *alleen*. „Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, blijft het alleen.” En derhalve kon er vóór dien tijd evenmin spraak zijn van de Gemeente als zijn lichaam, als er spraak zijn kon van een familie Gods, van welke God de Vader en

Hij de eerstgeborene onder vele broederen is. Toen echter door het lijden en sterven van Jezus aan den ouden mensch een einde gemaakt was, kon de nieuwe mensch geopenbaard worden, en werd de opstandingsdag van Jezus de geboortedag der Gemeente; om welke reden zij op den eersten dag der week aan 's Heeren tafel het feest harer verlossing viert. En daar wij allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt worden, en de Heilige Geest niet komen kon, tenzij Jezus eerst verheerlijkt was, (zie Joh. VII: 38, 39.) is de Gemeente het lichaam van den opgestanen en verheerlijkten Christus. Paulus zegt in Efez. I, dat de Gemeente is het lichaam van Christus, de volheid desgenen, die alles in allen vervult; en dat de opgewekte en verheerlijkte Heer, aan wien alle macht in hemel en op aarde gegeven is, haar Hoofd is. En in Kol. I zegt hij, dat Christus is het hoofd des lichaams, der gemeente, hij die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden. En in Rom. XII, dat wij, de velen, één lichaam in Christus zijn, en elk afzonderlijk elkanders leden. En eindelijk in 1 Kor. XII, dat gelijk al de leden van ons lichaam, hoewel vele, één lichaam zijn, zoo ook Christus is; want dat wij allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt zijn.

Maar de Gemeente heeft nog een ander karakter. Zij is ook het huis of de woonstede Gods op aarde. Ook dit was onmogelijk, zoolang de verlossing niet volbracht was. In het midden van zondaren kan God niet *wonen*. Toen evenwel het verzoeningswerk volbracht, en Jezus aan Gods rechterhand gezeten was, werden de geloovigen in Christus de woonstede Gods in den Geest. Paulus zegt in Efez. 2 tot hen, die als doode zondaren met Christus levend gemaakt en mede opgewekt waren: „Derhalve zijt gij niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar gij zijt medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods, gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, terwijl Jezus Christus zelf hoeksteen is, in wien het gansche gebouw, wel te zamen gevoegd, opwast tot een heiligen tempel in den Heer; in wien ook gij mede opgebouwd wordt tot

een woonstede Gods in den Geest." En Petrus zegt, dat allen, die gelooven, als levende steenen zijn opgebouwd tot een geestelijk huis. (1 Petr. II.)

Allen, die in Christus gelooven, zijn leden van dit lichaam en levende steenen van dit geestelijk huis. Of zij uit de Joden of uit de volken zijn; of zij tot de vaders, tot de jongelingen of tot de kinderkens in Christus behooren; of zij mannen of vrouwen, ouders of kinderen, vrijen of slaven zijn; allen zonder onderscheid zijn leden van het lichaam van Christus en levende steenen van Gods huis. Waarin zij ook van elkaar verschillen, en hoe onderscheiden ook hunne roeping, vatbaarheid en werkzaamheid zijn mogen, hierin komen zij allen met elkander overeen. Wel zijn er *sierlijke* en *onsierlijke* leden — doch allen zijn *leden*. (1 Kor. XII:21—27.) „Zoovelen tot Christus gedoopt zijn, hebben Christus aangedaan. Daar is Jood noch Griek; daar is slaaf noch vrije; daar is man noch vrouw; want gij allen zijt één in Christus Jezus," zegt Paulus in Gal. III:27, 28.

Doch zoo zeker als het is, dat *allen*, die gelooven, tot dit lichaam van Christus behooren, even zeker is het, dat geen ongeloovige of onbekeerde lid van dit lichaam wezen kan. Het denkbeeld van een lichaam sluit die mogelijkheid uit. Ware een ongeloovige lid van Christus' lichaam, dan zou hij moeten worden afgesneden, en dan zou het lichaam verminkt zijn. (*) En met het huis Gods, waarin God alleen werkt, is het evenzoo. De Heer brengt slechts *levende* steenen in dat huis. Gedurende meer dan achttien eeuwen voegt Hij dagelijks bij de gemeente de zoodanigen, die behouden moeten worden; want er gelooven er zoovelen, als er ten eeuwigen leven verordend zijn; (Hand. II:47; XIII:48.) en ten slotte zal het lichaam van Christus volmaakt en

---

(*) De wijnstok is een heel ander beeld. Als de niet vruchtdragende ranken worden afgehouden, wordt de wijnstok beter, en kunnen de vruchtdragende ranken weliger groeien. Christus is de ware wijnstok. Allen, die tot Hem in betrekking staan, zijn ranken. De niet vruchtdragenden worden afgehouden en verbrand; de vruchtdragenden gereinigd, opdat zij meer vrucht dragen.

Gods huis voltooid zijn. Al de leden zullen hunne plaats hebben ingenomen en één schoon geheel vormen, van hetwelk Christus, de Heer der heerlijkheid, het Hoofd is. En Gods huis zal, bekwamelijk samengevoegd, opgewassen zijn tot een heiligen tempel in den Heer, waarin elke levende steen, gelijk de steenen in Salomo's tempel, op zijn ware plaats is aangebracht.

De verantwoordelijkheid der Gemeente is derhalve om allen, die in Christus gelooven, in haar midden op te nemen, en allen, die niet gelooven, uit haar midden verwijderd te houden. Zij is geroepen om de eenheid des Geestes in den band des vredes te bewaren, (Efez. IV : 1.) en de gedaante der godzaligheid van het wezen der godzaligheid te onderscheiden. (2 Tim. III : 5.) Zij heeft in deze verantwoordelijkheid op schrikkelijke wijze gefaald. Niet alleen hebben vele arbeiders in het evangelie op het door de apostelen gelegde fundament, hout, hooi en stoppelen gebouwd, die verbrand zullen worden, en hebben anderen allerlei dwalingen in de gemeente ingevoerd, maar de gemeente zelve heeft de wereld in haar midden opgenomen, en is aan een groot huis gelijk geworden, waarin vaten tot eer en vaten tot oneer zijn. (1 Kor. III : 9—17; 2 Tim. II : 19—22.) Hieruit is de noodlottige dwaling ontstaan, dat de voorrechten en zegeningen van het lichaam van Christus behooren aan het groote huis, dat de menschen uit allerlei bestanddeelen hebben te zamen gebracht; het edele met het onedele, het reine met het onreine, de geloovigen met de ongeloovigen samenvoegende. Dit menschenwerk zal worden te niet gedaan; Gods werk blijft bestaan. Het lichaam van Christus zal in al zijn heerlijkheid eenmaal schitteren in den hemel. Het huis van God zal als een heilige tempel in den Heer in al zijn schoonheid prijken. Maar dit huis, door de ontrouw der menschen en de list des satans gebouwd, is ten oordeel opgeschreven en bestemd. De groote hoer wordt geoordeeld, en Babylon verbrandt.

Doch niet alleen heeft de gemeente des Heeren de wereld in haar midden opgenomen, maar zij heeft zich

ook in tal van partijen en secten gesplitst. Wat bijeen behoort, is gescheiden; en wat gescheiden moest blijven, is vereenigd geworden. Geloovigen en ongeloovigen vieren samen 's Heeren avondmaal, en om allerlei oorzaken van leer en leven en personen wil de eene geloovige met den andere niet aanzitten.

Wat staat ons in dezen treurigen, God onteerenden toestand te doen? In 2 Timotheüs II, waar Paulus over het verval der Gemeente spreekt, en profeteert, hoe het er in de laatste dagen met de Gemeente zal uitzien, zegt hij, dat de vaten tot eer zich moeten reinigen van de vaten tot oneer, en dat zij daardoor zullen worden: vaten tot eer, geheiligd, d. i. afgezonderd, bekwaam tot gebruik des Meesters, tot alle goed werk toebereid. De vaten tot eer, dat zijn de ware geloovigen, de leden van het lichaam van Christus, moeten zich dus in het groote huis van de ongeloovigen en onreinen afzonderen, en daarna rechtvaardigheid, geloof, liefde en vrede najagen met allen, die den Heer aanroepen uit een rein hart, dat is, met alle ware geloovigen. Wij moeten derhalve alle partijen, alle secten, alle kerkgenootschappen, alle kerken verlaten, aangezien door allen of gezondigd wordt tegen het eene of tegen het andere beginsel. In de meesten is het reine met het onreine, de geloovige met den ongeloovige vereenigd; in allen worden de ware geloovigen door menschelijke instellingen, formulieren en bepalingen van elkander verwijderd.

Zoodra wij dit gedaan hebben, staan wij weer op den bodem der waarheid, en kunnen wij de beginselen Gods ten opzichte van de orde, de inrichting en de roeping der Gemeente in toepassing brengen. Het spreekt vanzelf, dat zulks slechts hoogst gebrekkig kan geschieden; want wij lijden allen onder den treurigen toestand, waarin de Gemeente zich bevindt. Hoevele ware geloovigen blijven in de vele kerken, die er bestaan! Hoevele gaven, door den Heer verleend, kunnen niet tot hun recht komen! Hoevele krachten blijven ongebruikt! En hoevele heerlijke dingen, welke wij in de eerste gemeente aanschouwen, zijn door

de ontrouw en het verval der gemeente verdwenen! Maar dit neemt niet weg, dat wij, dank zij Gods genade! ons vergaderen mogen in den naam des Heeren Jezus, en de heerlijke belofte hebben, dat Hij in ons midden is met zijn zegen en zijn gezag, zoodat wij daardoor in staat zijn om volgens zijnen wil, naar zijn Woord, alle dingen te doen en aan onze verantwoordelijkheid te beantwoorden.

Het mag door ons wel als een groote genade aangemerkt worden, dat onze Heer en Heiland, het Hoofd der Gemeente, sprekende over de uitoefening der tucht, gezegd heeft: „Waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.” De Heer heeft het kleinste getal, dat er bestaat, genomen: *twee* of *drie*. Zijn er dus twee of drie Christenen aan een plaats vergaderd in zijnen naam, dan is Hij, de Heer, het Hoofd der Gemeente, in het midden van hen met zijn zegen en zijn gezag, en stelt hen in staat alles te doen, wat in zijne gemeente gedaan moet worden.

Dit toch is de beteekenis van de woorden des Heeren, als wij die nemen in het verband, waarin zij voorkomen. De Heer behandelt het geval, dat een broeder tegen mij gezondigd heeft, en zegt, wat ik dan te doen heb. Wel verre van boos op hem te zijn, moet ik trachten hem te winnen. Door liefde tot mijn broeder gedreven, moet ik tot hem gaan, en hem tusschen mij en hem alleen bestraffen. Wil hij niet hooren, dan moet ik de zaak niet opgeven, maar één of twee met mij medenemen, opdat door den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. Wil hij nog niet hooren, dan deel ik de zaak aan de gemeente mede, opdat die haar oordeel uitspreke. Verklaart zij den broeder schuldig, doch blijft hij in zijne onverzoenlijkheid volharden, dan heb *ik* met hem afgedaan; voortaan behandel ik dien broeder, zooals ik een heiden of tollenaar behandel, met wie ik geen gemeenschap heb. Ik heb gedaan, wat ik kon; ik beriep mij op de gemeente; verder kan ik niet gaan; *de gemeente* moet nu met dien broeder handelen naar den wil des Heeren. Daarom laat de Heer terstond volgen: „Voorwaar, ik zeg

u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden zijn; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden zijn." Dit wil zeggen: wanneer de gemeente iemand uitsluit of weer in haar midden opneemt, wordt dit door God erkend, die nimmer in tegenspraak hiermede handelt, indien namelijk de gemeente in afhankelijkheid van Hem en in gemeenschap met den Heer Jezus, het Hoofd der gemeente, gehandeld heeft. Daarom zegt de Heer: „Wederom zeg ik u: indien twee van u overeenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen." Al zijn er dus ook maar twee of drie geloovigen aan een plaats in den naam van Jezus vergaderd, dan is de Heer met zijn zegen en gezag in hun midden, en kunnen zij de noodige tucht uitoefenen.

Hieruit blijkt duidelijk, dat waar er twee of drie in den naam van Jezus vergaderd zijn, deze twee of drie verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de eer des Heeren en van de tucht. Zijn er meerderen in den naam van Jezus vergaderd, dan zijn deze gezamenlijk verantwoordelijk. Wij behoeven slechts den brief aan de Korinthiërs te lezen om te weten, dat deze gezamenlijke verantwoordelijkheid één der hoofdbeginselen van de orde en de inrichting in 's Heeren gemeente is. Gelijk in Jozua's dagen gansch Israël verantwoordelijk gesteld en gestraft werd voor de zonde van Achan, zoo werd de geheele gemeente verantwoordelijk gesteld voor de zonde, die in haar midden bedreven was. En evenals Israël zich alleen reinigen kon van het kwaad door het steenigen van Achan en de zijnen, zoo kon de gemeente te Korinthe alleen door het uitzuiveren van het oude zuurdeeg een nieuw deeg worden, en moest zij den booze uit haar midden verwijderen.

Daar de Korinthiërs deze verantwoordelijkheid niet gevoelden, en deden, alsof zij door de schandelijke daad, in hun midden bedreven, niet verontreinigd waren, zegt

Paulus: „Weet gij niet, dat een weinig zuurdeeg het geheele deeg zuur maakt?” En sprekende over de wanordelijkheden aan de tafel des Heeren, zegt hij: „Daarom zijn *onder u* vele zwakken en krankten, en niet weinigen onder u zijn ontslapen.” Terwijl de Apostel tevens uitvoerig aantoont, waarin deze gezamenlijke verantwoordelijkheid haar grond heeft. Alle geloovigen zijn één, behooren tot één lichaam, zijn elkanders leden, zijn van elkaar afhankelijk, hebben elkander noodig, kunnen zonder elkaar niet bestaan, niet opwassen, niet wèl varen. Ieder lid heeft zijn bijzondere plaats in het lichaam en zijn bijzondere gave, maar allen behooren te zamen. „Wij zijn allen door éénen Geest gedrenkt.” Aan de tafel des Heeren, waar *allen* aanzitten, geven wij hiervan uitdrukking. Want wij, de velen die aanzitten, verklaren, door van één brood te eten, dat wij leden van één lichaam zijn.

De geheele gemeente, allen die in den naam van Jezus vergaderd zijn, zijn dus verantwoordelijk voor de handhaving van de eer des Heeren en voor de heiligheid van 's Heeren tafel. Niet alleen de broeders, maar ook de zusters zijn daarvoor verantwoordelijk. Deze handhaving van de eer des Heeren en van de heiligheid van 's Heeren tafel werd niet opgedragen aan de Apostelen, of aan de herders en leeraars, of aan de ouderlingen, of aan een kerkeraad, maar aan de *geheele* gemeente, zooals zij te zamen vergaderd was. Geen treffender bewijs voor deze belangrijke waarheid, dan wat Paulus zegt tot de Korinthiërs ten aanzien van de uitsluiting van den booze uit hun midden. Wel verre van door een brief aan dien zondaar hem zijne uitsluiting bekend te maken, of met zijn apostolisch gezag in hun midden op te treden en hen te dwingen zijn wil te doen, neemt hij zijn plaats in hun midden in, en zegt: als gij en mijn geest vergaderd zullen zijn met de kracht van onzen Heer Jezus Christus, dan zullen wij dien booze aan den satan overgeven. En toen deze man zich tot God bekeerd had, smeekte de Apostel hen in zijnen tweeden brief, dat zij hem vergeven en weer opnemen mochten, opdat hij door al te overvloedige

droefheid niet zou verslonden worden. Of er in Korinthe ouderlingen waren, wordt ons niet gezegd, maar zijn zij er geweest, dan blijkt het uit het bovenstaande zoo duidelijk mogelijk, dat aan hen de orde en de tucht in de gemeente niet opgedragen was; want in dat geval had Paulus zich tot hen moeten wenden, en hen voor al de wanorde, die er heerschte, moeten bestraffen.

De toelating aan de tafel des Heeren en de uitsluiting, ja elke andere tucht, die uitgeoefend wordt, moet dus door de *geheele gemeente*, door *allen*, die in den naam van Jezus vergaderd zijn, geschieden. *Allen* zijn daarvoor verantwoordelijk. *Allen* moeten dus daarvan kennis dragen en in de gelegenheid gesteld worden hun oordeel bekend te maken. Op welke wijze dit geschiedt, doet weinig ter zake. Zulks hangt van de omstandigheden af. In een groote gemeente moet men hierin natuurlijker wijze anders handelen, dan wanneer er slechts enkelen te zamen zijn. In een groote stad, waar men elkaar niet kent, valt er meer te onderzoeken, dan in een dorp, waar bijna allen elkander kennen. Het spreekt ook vanzelf, dat de broeders, en vooral de oudere broeders, die ervaren zijn en gaven hebben, zich met de behandeling van vele dingen bezighouden; den toestand der geloovigen, die in gemeenschap wenschen te komen, onderzoeken, en in geval van tucht, na de zaak onderzocht te hebben, die in de vergadering der gemeente toelichten. Het kan zelfs noodig zijn, dat aan *eenigen* onder hen opgedragen wordt zich met deze of gene zaak bezig te houden. Maar wat zij ook doen, onderzoeken of voorbereiden, elk besluit moet door *de geheele gemeente* genomen worden. *De gemeente neemt aan*, en *de gemeente sluit uit*. *Zij* is verantwoordelijk. *Zij* verheugt zich, wanneer nieuwe leden toetreden, en *zij* draagt leed, als er zonde in haar midden openbaar wordt en er uitsluiting moet volgen.

Wat het toelaten tot de tafel des Heeren betreft, zoo moet daarbij wel in acht genomen worden, dat er nog wat anders onderzocht moet worden dan of degene, die toegelaten wenscht te worden, bekeerd is en in den Heere

Jezus gelooft. Om iemand te kunnen doopen heeft de prediker des evangelies niets anders te onderzoeken of te weten. Wie zich waarlijk tot God bekeerd heeft en in den Heere Jezus gelooft, moet gedoopt worden. (*) „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.” In de Handelingen lezen wij, dat de doop terstond na de bekeering en het geloof in Jezus plaats vond — meestal op denzelfden dag, zonder dat er spraak was van voorafgaand onderwijs. De Heer zelf heeft dit aan zijne Apostelen uitdrukkelijk bevolen, en de volgorde der dingen aangegeven. „Gaaf dan heen,” zoo sprak Hij tot hen op den berg in Galiléa, „maakt al de volken tot discipelen,” natuurlijk door hen het evangelie te verkondigen; „hen (namelijk, die discipelen geworden zijn,) doopende tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes”; en daarna zegt Hij: „hun” (namelijk, die gedoopte discipelen) „leerende te bewaren al wat ik u geboden heb.” Derhalve eerst prediking, daarna doopen van hen die gelooven, en dan onderwijs van degenen, die gedoopt zijn. Bij de toelating tot de tafel des Heeren is evenwel nog een andere vraag te beantwoorden. 't Spreekt vanzelf, dat de hoofdvraag is en blijft, of iemand waarlijk bekeerd is, en in Jezus gelooft, of hij het wezen der godzaligheid bezit, en dus ook een vat tot eer is; maar hij moet ook in een toestand zijn, die hem geschikt maakt voor het aan-

---

(*) Ik spreek hier niet over de verschillende meeningen omtrent den doop in de christelijke kerk, maar over de praktijk der Apostelen en der eerste gemeente, welke wij te volgen hebben, zoodra wij bij de nieuwbekeerden ons op zuiver terrein bevinden. En dit zijn wij, indien die nieuwbekeerden noch als kleine kinderen, noch later gedoopt zijn, en er dus bij hen van een bijzonder gevoelen omtrent den doop geen spraak wezen kan. In zulke gevallen den doop te verzuimen, zou worden een verachten en terzijdestellen van de instelling des Heeren, welke even groote waarde heeft als het Avondmaal. Hoewel de gemeente niet doopt, maar, volgens de Schrift, de doop is opgedragen aan de predikers des evangelies, zoo moet zij nochtans toezien, dat deze instelling des Heeren niet veracht worde, en mag zij niemand aan 's Heeren tafel toelaten, die volgens het oordeel van alle Christenen in de heele wereld nog ongedoopt is.

zitten aan 's Heeren tafel. Een geloovige kan zich in een slechten toestand bevinden; hij kan wereldschgezind of onverschillig zijn; hij kan van de beteekenis van het avondmaal niets geen begrip hebben, zoodat hij er niet op een waardige wijze aan kan deelnemen; hij kan verkeerde leeringen zijn toegedaan. Welnu, in al zulke gevallen zal de gemeente wél doen hem niet toe te laten, maar hem te onderwijzen, te vermanen en terecht te brengen, opdat hij op een waardige wijze zijne plaats aan 's Heeren tafel zou kunnen innemen.

Dit is ook van gewicht ten aanzien van bekeerde en geloovige kinderen. Naar mijne overtuiging behooren zij na hunne bekeering terstond te worden gedoopt; doch hunne plaats aan 's Heeren tafel moeten zij dan eerst innemen, wanneer zij door onderwijs en ervaring gekomen zijn tot het rechte inzicht van de beteekenis van het verkondigen van 's Heeren dood en er op een waardige wijze aan kunnen deelnemen. Zij zijn zeer zeker leden der gemeente, en wij moeten hen als zoodanig aanzien, behandelen en toespreken; maar daarom kunnen zij nog niet aan alle voorrechten der gemeente deelnemen en in alle zaken der gemeente betrokken worden. Dit laatste is zelfs niet eens goed voor broeders, die door hun jeugd en onervarenheid over deze dingen niet kunnen oordeelen. In alles moet de gemeente met wijsheid en bedachtzaamheid handelen.

Ten opzichte van de uitsluiting is het van groot gewicht, wel te verstaan, dat deze het einde is der tucht. Nadat alle middelen beproefd zijn om den ongeregelde terecht te brengen, moet uitsluiting volgen, als hij niet wil luisteren en zich bekeeren. Maar ook dan is het doel geenszins zijn verderf, maar zijn behoud. Zoo schoon wordt dit door Paulus gezegd, ten aanzien van dien zondaar in Korinthe: *opdat de geest behouden worde in den dag van Christus*. Wel verre dus van een rechtbank te zijn, voor welke de schuldige verhoord en veroordeeld wordt om zijne straf te ondergaan, is de gemeente des Heeren in den toestand van een vader, die zijn boozen, halsstarrigen zoon het huis moet verbieden, om zijn eer te handhaven

en zijn gezin voor bederf te bewaren. Door den nood gedrongen, met een bloedend hart en met tranen in de oogen, doet zij den booze uit haar midden weg.

Hieruit volgt, dat de gemeente, als zij waarlijk door den Geest des Heeren geleid wordt, met de uiterste voorzichtigheid in zulk een gewichtige zaak handelt, en eerst dan tot uitsluiting overgaat, als er geen ander middel meer overblijft, en de eer des Heeren en de heiligheid van zijne tafel zulks vorderen; en tevens dat zij tot weder toelating van den schuldige eerst dan besluit, wanneer zij overtuigd is, dat hij waarlijk voor God verootmoedigd is, en van zijne zonden zich bekeerd heeft. Een te vroeg weer opnemen heeft menigwerf even treurige gevolgen gehad als een te vroeg uitsluiten. Het recht verstaan en in beoefening brengen van de *gemeentelijke* verantwoordelijkheid zal van overijlde besluiten en handelingen terughouden. Persoonlijke gevoeligheden, harde oordeelvellingen, verkeerde toegevendheid en berispelijk medelijden worden daardoor van hun kracht tot handelen beroofd, ja treden dikwerf niet eens aan het licht, omdat men vreest zich voor de gemeente ten toon te stellen.

Doch hieruit volgt tevens, dat, wanneer de Gemeente door den Geest des Heeren gehandeld heeft, een ieder, die zich tegen die handeling verklaart of verzet, zich schuldig maakt aan verwerping van het gezag van Christus. Dit is van ontzaglijk groot gewicht. Zelden zal een broeder zich uit boosheid, met opzet, hieraan schuldig maken; maar wel komt het zeer veel voor uit onkunde omtrent de beginselen Gods ten opzichte van de orde en de tucht in de gemeente. Dit nu is geen wonder; want de geloovigen zijn zoo ver van de waarheid afgeweken, dat er haast geen begrip meer is van wat de gemeente Gods eigenlijk is, en nog veel minder een begrip van hetgeen door haar gedaan en nagelaten behoort te worden. Wij moeten daarom geduld hebben en met zachtmoedigheid vermanen, en bovenal trachten de beginselen Gods tot hun recht te doen komen. Want handelt men tegen deze beginselen, dan is zulks tot groote schade voor de betrokken personen, en

bovenal tot oneer van den Heer, op wiens gezag de gemeente handelde.

Heeft de gemeente iemand in den naam des Heeren buiten gesloten, dan moet hij als zoodanig door allen beschouwd en behandeld worden. Alle geestelijke gemeenschap is met hem afgebroken. Van bezoeken maken, spreken over zijn toestand, met hem aanzitten aan broederlijke maaltijden is geen spraak meer. Paulus zegt uitdrukkelijk, dat wij met den zoodanige geen omgang zullen hebben, en met zoo iemand zelfs niet zullen eten; terwijl het vanzelf spreekt, dat wij hem de rechterhand der gemeenschap niet kunnen geven, aangezien de gemeenschap is afgebroken. Uitzondering hierop maken alleen familieleden, daar de familiebetrekking nooit kan worden opgeheven. Mijn vrouw blijft mijn vrouw; mijn kind is altijd mijn kind. Toch is groote voorzichtigheid in deze noodig, om de kracht der uitsluiting niet te verzwakken of te niet te doen. Wie nu hiertegen zondigt, bedenke wel, dat hij daardoor den uitgeslotene groote schade toebrengt, en mogelijk de oorzaak is, dat deze niet tot berouw en bekeering komt; en dat hij bovendien het gezag van Christus in de gemeente verwerpt, en in lijnrechten strijd handelt met de woorden van Jezus, die gezegd heeft, dat God in den hemel erkent, wat de gemeente op aarde doet in den naam van Christus, zoodat Hij met een uitgeslotene geen gemeenschap oefent, en hem zijne zegeningen onthoudt.

Het is derhalve geheel onwaar, als een uitgeslotene beweert, dat de Heer hem alles vergeven en weer gemeenschap met hem heeft; en het zou gansch verkeerd zijn, als de gemeente hem om die reden weder toeliet. Voorzeker, de gemeente heeft over den hemel niets te zeggen; zij sluit niemand buiten den hemel, en kan dit niet doen; wat zij doet, heeft alleen betrekking op deze aarde; maar wij moeten wel bedenken, dat, wat zij doet, binden of ontbinden, uitsluiten of weer toelaten, door God erkend wordt, en Hij nimmer in tegenspraak daarmee handelt. Waar Paulus dan ook den Korinthiërs smeekt den broeder, die gezondigd had, weer op te nemen,

geeft hij niet als reden daartoe op, dat die broeder weer gelukkig was geworden, maar dat hij zóó *bedroefd* was, dat hij mogelijk door al te overvloedige droefheid zou verslonden worden.

Maar evenzeer is het noodig, dat wij degenen, die de gemeente in den naam van Christus aan de tafel des Heeren heeft toegelaten, als kinderen Gods en leden van Christus' lichaam erkennen. Het uitspreken van twijfel aan de bekeering van hen, die aan de tafel des Heeren zijn toegelaten, is evengoed verwerping van het gezag van Christus en een beschuldigen van de gemeente des Heeren, en is de dood voor alle ware gemeenschap der heiligen. Voorzeker kan de gemeente zich wel eens vergissen, of kan zij bedrogen worden — de eerste gemeente, met de apostelen in haar midden, heeft zich wel vergist en werd bedrogen; doch dit is een gansch ander geval; want van vergissen of bedrogen zijn kan alleen spraak wezen, wanneer *openbaar* geworden is, dat men zich vergist heeft of bedrogen is geworden; en in dat geval gaat dezulke uit eigen beweging weg, of wordt verwijderd. (Zie Hand. VIII : 20—23; 1 Joh. II : 19.) Meestal is zulk een twijfel de vrucht van de eigengerechtigheid des harten, die een gansch anderen maatstaf gebruikt dan ons door het Woord Gods wordt gegeven. Och, dat wij ons toch door de goddelijke gezindheid van Paulus lieten leiden en bezielen, die bij al de gebreken, wanordelijkheden en zonden der geloovigen te Korinthe hen toch als geheiligden in Christus Jezus, als geroepene heiligen aanspreekt, en hun van zijne teedere liefde tot hen en van zijne gemeenschap met hen verzekert!

De gemeentelijke verantwoordelijkheid is dus wel een hoogst gewichtige zaak, waarover wij met ernst en in het licht van God mogen nadenken. Geen enkel lid der gemeente kan zich aan die verantwoordelijkheid onttrekken. Wie aan de tafel der Heeren aanzit, verklaart daardoor voor God en menschen, dat hij met *allen*, die mede aanzitten, één lichaam vormt en dus één geheel is. Hij is dus verantwoordelijk voor de eer des Heeren en

voor de heiligheid van zijnen disch. Zich aan die verantwoordelijkheid te onttrekken, is derhalve laakbare onverschilligheid of strafbare gemakzucht. Terwijl het een verwerpen van het gezag van Christus in het midden van hen, die in zijnen naam vergaderd zijn, moet genoemd worden, wanneer men zich aan een besluit, door de gemeente genomen in den naam des Heeren, niet wil onderwerpen. Geve de Heer ons allen, ook in dit opzicht, een eenvoudig oog, opdat ons geheele lichaam verlicht zij!

Correspondentie.

13. J. de W. te Breskens. — De sadduceën geloofden niet aan de opstanding der dooden, en evenmin aan het bestaan van engelen en geesten; de farizeën daarentegen geloofden zoowel het een als het ander. Hand XXIII: 8; Matth. XXII: 23—33.

14. J. S. te Almelo. — Het al of niet dood zijn in zonden en misdaden heeft met de kennis der zonde niets te maken. »Dood in de misdaden en zonden» wil zeggen: Zonder het leven Gods levende in de misdaden en zonden. Een zekere kennis van zonde hebben alle menschen, zelfs de heidenen, zooals Paulus in Rom. I leert. — Als gij evenwel Efeze II aandachtig leest, dan zult gij zien, dat Paulus daar juist leert, dat zoowel de geloovigen uit de Joden als die uit de volken dood in de misdaden waren. In vs. I zegt hij: »en u, toen gij dood waart in uwe misdaden en zonden»; 'twelk zich aansluit aan het eerste gedeelte van vs. 20 hoofdst. I. Hij zegt dit tot de geloovigen uit de volken. In vs. 2—4, welke een tusschenzin vormen, zegt hij dan, dat zij, de geloovigen uit de volken, eens wandelden naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de zonen der ongehoorzaamheid, onder welke zonen der ongehoorzaamheid wij allen, die uit de Joden zijn, eertijds wandelden in de begeerlijkheden onzes vleesches; . . . en wij, die uit de Joden zijn, waren van nature kinderen des toorns,

evenals de anderen, die uit de volken zijn. Daarna vat hij allen te zamen, en zegt: »Maar God, die rijk is in barmhertigheid, naar zijne groote liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad, toen ook *wij* dood waren in de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus." Het is dus zoo klaar als de dag, dat *alle* menschen, of zij uit de volken of uit de Joden zijn, dood zijn in de misdaden, evenals alle menschen, de heele wereld, verdoemelijk voor God zijn en Gods heerlijkheid missen.

15. J. S. te Almelo. -- In Rom. VIII : 23 wordt van ons, in wie de Heilige Geest woont, gezegd: »wij, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve zuchten in onszelven, verwachtende het zoonschap, de verlossing onzes lichaams." In Joël II wordt beloofd, dat de Heilige Geest zal worden uitgestort over gansch Israël. Dit zal vervuld worden in het koninkrijk van Christus. Doch in Hand. II zegt Petrus, na de uitstorting des Heiligen Geestes, dat hetgeen geschied was, door Joël was geprofeteerd, zoodat de uitstorting des Heiligen Geestes op den Pinksterdag een aanvaukelijke vervulling was van Joël's belofte. Daarom zegt Paulus : »wij, die de *eerstelingen* des Geestes hebben." Wat eenmaal naar Gods belofte aan gansch Israël zal geschonken worden, is thans reeds het deel van allen, die in Christus gelooven. Ten aanzien van de zekerheid van de vergeving der zonden wordt in Hebr X hetzelfde gezegd.

Nooit kan evenwel van de gemeente worden gezegd, dat zij de eersteling is, en later in het duizendjarig rijk de volle oogst wordt ingezameld. De gemeente staat geheel op zichzelf; zij beslaat geen plaats in de bedelingen Gods met den mensch; de tijd, waarin zij vergaderd wordt, wordt in de profetieën niet gevonden; zoodra zij is opgenomen, knoopt God den afgebroken draad van Israëls geschiedenis weer aan; als de volheid der volken, d.i. het volle getal dat uit de volken moet vergaderd worden, is ingegaan bij de komst van Jezus in de lucht, dan zal gansch Israël behouden worden.
